Интервю

Тома Белев за скандала със Закона за горите

Стр. 11

БСП:

Ветото на Закона за съдебната власт е срамно

Стр. 3

Тегоба

27 милиона души в света живеят като роби

Стр. 9

ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК

ДУМА®

1 лв.

ЧЕТВЪРТЪК 21 ЮНИ 2012
ГОДИНА 22 БРОЙ 142 (6246)

www.duma.bg

Откровено

Антонина Кузнецова за четенето като призвание

Стр. 26

Летен сезон

Заделяме средно 882 лв. за почивка

Стр. 6

Признание

Тотомафията притискала национални футболисти

Стр. 31

Монд дипломатик
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

Игнасио Рамоне

Предизвикателствата на Рио + 20

Богатите страни отиват в Рио с предложение за "зелена икономика". Това понятие е капан, който предлага само зелена маскировка на сегашната разсипническа икономика, т.е. оцветяване в зелено на спекулативния капитализъм.

Стр. 13

Няколко думи

Александър СИМОВ

Сизифе, българино!

"Сизифе, сърбине!", бе възкликнал иронично сръбският сатирик Нинус Несторович. На Балканите всички политически усилия да се измъкнем от мрачните страсти и тъмните времена май все се оказват сизифовски. В такава ситуация единствено хуморът може да бъде спасителен изход.

Трудно обаче е да се шегуваш със зачестилите прояви на политическа агресия, които изпълват българското ежедневие. Само вчера станаха ясни два факта - някоя примитивна душа изсипа огромно количество боклуци пред клуб на БСП в Кюстендил, а в Пловдив анонимни нощни вандали строшиха пана от изложба за Георги Димитров ***(стр. 4)*****.**

Сизифовският път през последните 22 години се оказа абсолютно безсмислен. Сякаш отново се връщаме във времената на черната агресия и радикалното противопоставяне. Всъщност и това не е вярно. В началото на 90-те години изострянето се дължеше на идейни сблъсъци, на различни политически визии. Днес битката е на лумпените срещу всички останали. Агресията никога не е символ на правотата, а на безсилието. Вандализмът е последното оръжие на маргиналите, които не знаят по какъв друг начин да триумфират над останалия свят.

22 години хаос ни доведоха пак до времена, в които насилието става политически инструмент, а строшените пана - опит за партийна битка. Защо ни бяха всичките сизифовски усилия по пътя? Историческата съдба на България винаги успешно преоткрива политиката на юмруците, стратегията на нощните набези, триумфа на разрушението. Това е знак не само за политически разпад на обществото. Малко по-страшно е.

Показва, че Сизиф е и българин.

Фандъкова на прокурор заради кучетата

Георги Кадиев готви сигнал за престъпно бездействие

Общинският съветник от БСП Георги Кадиев подготвя сигнал до прокуратурата за престъпно бездействие от страна на столичния кмет Йорданка Фандъкова и нейната заместничка Мария Бояджийска заради проблема с безстопанствените кучета. Кадиев очаква и групата общински съветници да застане зад него. Кадиев предлага и проект за нова структура на "Екоравновесие", която е по-ефективна от настоящата.

От БСП продължават да настояват за извънредна сесия на Столичния общински съвет, на която да се обсъдят начините за справяне с безстопанствените животни в София, както и за лична среща с Фандъкова. Ако отново ни се откаже, може да стигнем до искане на оставката ѝ, обяви председателят на групата съветници от БСП Желю Бойчев. Червените предлагат и няколко промени в общинската наредба за кучетата и настояват за реалното ѝ изпълнение.

В парламента пък управляващите от ГЕРБ отказаха вчера да подкрепят предложението на Коалиция за България да се възложи на Сметната палата одит на общинското предприятие "Екоравновесие" за периода септември 2006 г. - декември 2011 г. Предложението направи Анна Янева, като го аргументира със зачестилите нападения от бездомни кучета, включително с двата смъртни случая на ухапани хора.

Стр. 2

Снимка Мариета ТОМОВА

Две машини за обработка на ски писти бяха докарани в центъра на София на контрапротест в подкрепа на промените в Закона за горите и против ветото на президента. Баби, общински служители от Банско и от други общини и цялата охрана от фирмата на Цеко Минев "Селена 52" взеха участие в проявата

Стр. 2

БОРИСОВ ПРОДЪЛЖАВА ДА ЛЪЖЕ КОЙ КОЛКО ПЪТИЩА Е ПОСТРОИЛ

Стр. 5

ISSN 0861-1343

България

Кадиев дава Фандъкова на прокурор заради кучетата

БСП ще поиска оставката на кметицата, ако откаже среща и свикване на извънредна сесия на Столичния общински съвет

Деси ВЕЛЕВА

От БСП ще настояват на извънредна сесия на СОС Фандъкова да направи отчет за направеното за решаване на проблема с кучетата през последната година

Общинският съветник от БСП Георги Кадиев подготвя сигнал до прокуратурата за престъпно бездействие от страна на столичния кмет Йорданка Фандъкова и нейната заместничка Мария Бояджийска заради проблема с безстопанствените кучета. Той бе категоричен, че това е голяма корупционна яма, а отклонените пари пълнят партийните каси на ГЕРБ. Общинският съветник е подготвил и промяна в неефективната структура на общинското предприятие "Екоравновесие", която предвижда намаляване на администрацията и увеличаване на ловците. Налагат се извънредни мерки и затова трябва да се отделят повече пари за справяне със ситуацията, заяви още Кадиев.

От БСП продължават да настояват за извънредна сесия на Столичния общински съвет, на която да се обсъдят начините за справяне с безстопанствените животни в София, както и за лична среща с Фандъкова. Ако отново ни се откаже, може да стигнем до искане на оставката ѝ, обяви председателят на групата съветници от БСП Жельо Бойчев. Той съобщи още, че от партията са поискали да узнаят от градския прокурор Николай Кокинов докъде е стигнала преписката с проверката на "Екоравновесие". Самата Фандъкова обяви през юни миналата година, че докладът с резултатите от проверката са пратени в градската прокуратура. Оказва се обаче, че от този период няма преписка, а тя е заведена едва през ноември 2011 г. Имаме сериозни притеснения, че се прикриват основни виновници, като имаме предвид, че проверката включва част от периода на управление на Мирослав Найденов, заяви още Бойчев. Според него на базата на този скандален доклад има достатъчно основание да се търси наказателна отговорност. Червеният общинар припомни някои от фрапиращите констатации от проверката на общинското предприятие, обявени още преди година. Според тях директорът на "Екоравновесие" системно е нарушавал изискванията на Закона за обществените поръчки, Закона за устройство на територията и Закона за защита на животните.

От БСП ще настояват за промени в столичната Наредба за кучетата, която според тях не се спазва. Смятаме, че трябва да бъдат завишени изискванията към неправителствените организации, които стопанисват кучешките приюти, да се разшири обхватът на регистрите на животните и да се даде възможност на хората да сигнализират за проблеми с четириногите не само писмено, заяви съветничката Милка Христова.

ГЕРБ отказаха одит на „Екоравновесие"

Управляващите в парламента отказаха да подкрепят искането на левицата за включване в седмичната програма на проекторешение за възлагане на Сметната палата на одит на общинското предприятие "Екоравновесие" за периода септември 2006 - декември 2011 г. Предложението направи Анна Янева от Коалиция за България, като го аргументира със зачестилите нападения от бездомни кучета, включително с двата смъртни случая на ухапани хора. Проблемът с бездомните кучета в Столичната община през последните години придобива застрашителни размери, предупреди Янева от парламентарната трибуна. Тя отбеляза, че проекторешението за одит на "Екоравновесие" е внесено през април, но вече два месеца не влиза в пленарната зала. „Защо вие от ГЕРБ прикривате кражбите и грабежите в Столичната община. Пари се събират от гражданите и по неясни пътища отиват в други предприятия", заяви зам.-председателят на ПГКБ Михаил Миков.

АБОНАМЕНТ 2012
В ПОЩИТЕ И РАЗПРОСТРАНИТЕЛСКИТЕ ФИРМИ
1 месец 23 лв. 3 месеца 70 лв.
6 месеца 140 лв.

ДУМА + ПРИЛОЖЕНИЕ РОССИЙСКАЯ ГАЗЕТА	1 месец	2 лв.	3 месеца	6 лв.
		6 месеца	12 лв.	
ДУМА + ПРИЛОЖЕНИЕ Монд дипломатик	1 месец	2 лв.	3 месеца	6 лв.
		6 месеца	12 лв.	
Нова Време СПИСАНИЕ	1 месец	3 лв.	3 месеца	9 лв.
		6 месеца	15 лв.	

ПРИ АБОНАМЕНТ В РЕДАКЦИЯТА, ИНФОРМАЦИОННИЯ ЦЕНТЪР И ПУНКТОВЕТЕ В СТРАНАТА
ПОЛУЧАВАТЕ ОТСТЪПКА
3 месеца 65 лв. 6 месеца 130 лв.

Охраната на Цеко Минев под строй на контрапротеста за горите

Контрапротестът за промените в Закона за горите продължи час и половина пред НС

Служители на охранителната фирма "Селена 52" ЕООД, свързана с Първа инвестиционна банка и Цеко Минев, под строй са докарани на контрапротеста срещу ветото на Росен Плевнелиев. Той се състоя вчера пред парламента и на него дойдоха около 2000 души.

Протестът тръгна от парламента към Министерския съвет и бе организиран от Националната гражданска коалиция "Природата за хората и регионите" на Филип Цанов, който е сочен за дясна ръка на Цеко Минев.

Служителка в отдел "Социални дейности" в Банско, която се включи в протеста, заяви, че представители на общината са дошли организирано на проявата в столицата. Те били освободени от работа вчера, защото общината ги подкрепяла за шествието. Подобна информация потвърдиха и демонстранти от община Костенец. За шествието от общината ги докарали с автобус. Фирмен камион на "Девин" АД пък раздаваше безплатно минерална вода на участниците.

Защитниците на закона излязоха в опит да се противопоставят на природолюбителите, които бяха организирали поредния си протест и този път излязоха на шествие със ските и сноубордите си.

България

Цитат на деня

„Просто още една мечта на Станишев, която имаше - влизането на България в еврозоната, нашето правителство го изпълни...“

Премиерът Борисов живее в по-добра реалност

БАН няма да получи липсващите пари за заплати

Велиана ХРИСТОВА

Когато държавата се оправи, тогава и БАН ще получи повече бюджет. Така отговори вчера министър Сергей Игнатов на въпрос на ДУМА ще бъде ли спешно отпусната недадената субсидия за заплати в академията. Това означава, че учените в институтите ще продължат да работят два месеца в годината без заплати. БАН е единствената публична институция, на която хазната не покрива базовите заплати и не дава пари за издръжка. Министър Игнатов заяви, че въпросът противопоставял вузовете и БАН. Дори се опита да отрече, че във висшите училища базовите заплати се изплащат от хазната, а над тях се добавят допълнително пари от студентските такси.

Водят се разговори, които новият председател на БАН акад. Стефан Додунеков ще продължи. Това пък отговори досегашният шеф на академията акад. Никола Съботинов на журналистически въпрос какво стана с 15-те млн. лв., които БАН трябваше да получи допълнително до средата на годината според обещание на президента Плевнелиев. Стана ясно, че според вчерашно решение на МС за вузовете се дават още 15 млн. лв., които ще се разпределят на най-успешните факултети, но БАН няма да получи повече бюджет, въпреки своите доказани многократно резултати в науката.

На официално приемане-предаване на поста председател, което се прави за пръв път, Сергей Игнатов връчи почетен плакет на МОМН на акад. Съботинов. И заяви, че и когато са се карали, то е било заради по-добри решения за науката. Двамата със Съботинов изразиха силно задоволство от приемствеността в управлението на БАН, каквато има с избора на Додунеков. При избора му за председател на 11 юни Стефан Додунеков заяви пред Общото събрание, че най-спешен и голям проблем са заплатите. Няма да ходя с дискос да прося средства, някои институти трябва да са по-активни в търсенето на пари, каза той вчера. По думите му ситуацията на БАН е само част от проблемите на държавата.

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Министър Игнатов връчи почетен знак на МОМН на акад. Съботинов при официалното поемане на поста председател на БАН от акад. Додунеков (вляво)

БСП: Ветото на Закона за съдебната власт е срамно

Мотивите на Росен Плевнелиев показват ниска институционална култура, категорични са в левицата

Аида ОВАНЕС

Ветото на Закона за съдебната власт е срамно вето, вето-заповед. Това заяви Любен Корнезов по време на обсъжданията на несъгласието на президента Росен Плевнелиев върху закона. Корнезов бе категоричен, че това е срамно вето и за премиера Бойко Борисов, който, по думите му, грубо погазва и надхвърля конституционните си правомощия. Срамно е ветото и за ГЕРБ, подчерта червеният депутат.

Това вето в известен смисъл е симулативно, заяви от своя страна Михаил Миков. Според него мотивите на държавния глава за ветото показват ниска институционална култура. А Четин Казак от ДПС каза, че вече премиерът е придобил правото на вето у нас.

Според Миков президентът е върнал не най-важните текстове от закона. Той негодува, че на Маргарита Попова ще й се смята за магистратски стаж вицепрезидентстването, а на членовете на ВСС - не. “Попова си отвори широко врата за връщане в съдебната система след приключване на вицепрезидентския си мандат”, каза Миков. Той бе убеден, че се ерозира независимостта на съдебната власт, и недоумява на какво основание човек, който е изпълнявал политическа функция, се връща в съдебната власт. С указа от 14 юни държавният глава наложи вето на текстовете от закона, които предвиждат, че след изтичането на мандатите им членовете на Висшия съдебен съвет и инспекторите от Инспектората към ВСС ще бъдат назначавани на позиция, по-висока от тази, която са заемали преди избирането им. В подкрепа на ветото гласуваха 96 народни представители. “Има проблем и е въпрос на политическа отговорност на всеки един от нас в парламента и на правната комисия да намерим решение. Не трябва да допускаме неразбиране по отношение на правилното и ясно тълкуване на действащите разпоредби и не трябва да създаваме текст, който може да предизвика нови спорове във ВСС”, заяви Искра Фидосова.

Ветото ще бъде подкрепено от Синята коалиция и няма да гласуваме за Закона за съдебната власт, каза Екатерина Михайлова. Според лидера на ДСБ Иван Костов ГЕРБ губи достойнството си.

Сергей Станишев:

400 000 българи останаха без работа по времето на ГЕРБ

За три години управление на ГЕРБ 400 000 българи останаха без работа, хората масово обедняват, няма увеличение на доходите, икономиката е смазана. Това заяви вчера лидерът на БСП и президент на ПЕС Сергей Станишев пред български журналисти в Брюксел.

Той и председателят на Европейския парламент Мартин Шулц обсъдиха подготовката за обща Декларация на лидерите на ПЕС с конкретни мерки за икономически растеж на ЕС вчера. “Отдавна обсъждаме как да променим посоката, в която се движи ЕС, как да се излезе от тази спирала надолу, по която консервативните партии теглят Европа с политиката за затягане на коланите”, напомни президентът на ПЕС. Той отбеляза, че в отговор на унищожителната за Европа политика на десните партии европейските социалисти имат план за икономически растеж. Станишев разкри, че документът не само ще гарантира конкретни ресурси за инвестиции, но и ще насочва тези ресурси в ключови дейности като създаване на работни места, растеж и конкурентоспособност на ЕС. “Дори десните започнаха да говорят за икономически растеж, но не правят нищо конкретно. Ние предлагаме цял пакет мерки и финансови инструменти за справяне с проблемите на Европа”, обясни Станишев. Той изтъкна, че един от първите сектори, който спешно се нуждае от помощ, е младежката безработица. По тази причина ПЕС настоява да се създаде европейска програма за борба с младежката безработица на стойност 10 млрд. евро.

Сергей Станишев и Мартин Шулц в ЕП

„Ди Велт” прогнозира намеса от Брюксел за свободата на медиите в България

Евентуална намеса на Брюксел, за да бъде гарантирана свободата на медиите в България, прогнозира немският вестник “Ди Велт”. Предположението е свързано със срамните резултати, които страната отбеляза в класацията на “Репортери без граници”, като се нареди на незавидното 80-о място по свобода на пресата.

“Ди Велт” припомня, че в последния си доклад и “Фрийдъм хаус” отбелязва, че има демократични пропуски в България и Унгария. “За разлика от Унгария, където натискът на премиера Виктор Орбан върху пресата предизвика протести в Европа, за България се мълчи. Брюксел е толкова зает с кризата в еврозоната, че няма време за странични неща”, анализират германците. Те обаче подчертават, че това може да се промени, тъй като Европейската комисия следи националните правителства, когато става дума за ограничаване на медийната свобода. От вестника са категорични, че Брюксел може да се намеси в България така, както стана в Унгария.

“Ди Велт” е възмутен от практиката в Югоизточна Европа медиите да фамилиарничат с представителите на властта. Правителствените ръководители в тази част на Европа нямат нищо против на първите страници на местните вестници да бъдат споменавани само с първите имена, близостта с хората се отплаща на изборите, коментират от вестника. Посочени са челни заглавия, посветени на премиера Борисов - “Бойко спаси застрашени от изчезване папагали”, “Бойко изпоти Борис Бекер”. От “Ди Велт” коментират, че колкото и забавно да звучат заглавията, според “Репортери без граници” те са резултат на нарушен медиен пейзаж.

“Ди Велт” припомня думите на директора на организацията в Брюксел Оливие Базил - “Политиците злоупотребяват с пресата. В същото време медиите са в ръцете на сивия пазар, една част се държи от мафията”.

ЦВЕТАНОВ СЕ ОПРАВДАВА ЗА РАЗСЛЕДВАНЕТО НА ВЗРИВОВЕТЕ

Ади ОВАНЕС

Вътрешният министър Цветан Цветанов се появи със закъснение в парламента вчера и започна да се оправдава за забавянето на разследването на взривовете край “Петолъчката”. Разследващите работят по версия за пропуски в производствената дисциплина и в технологичния процес по утилизацията на боеприпасите и за неспазване на Закона за боеприпасите, обясни вътрешният министър пред депутатите. Възможно е да има утилизиране и на друга техника. По всяка вероятност фирмата “Берета Трейдинг” е предприела действия, несъвместими с договора с МО. Каквито и пропуски да е имало, те не могат да са без знанието на ръководството на фирмата, коментира Цветанов. Съставен е констативен протокол, завчера е събран нов биологичен материал за смъртта на тримата служители, който предстои да бъде изследван, за да се произнесе съдебен медик, обясни още Цветанов.

След изслушването в пленарна зала и след като вътрешният министър се задържа дълго в стаята на ГЕРБ, пред журналисти пожела да се похвали, че министър-председателят на Великобритания и Северна Ирландия Дейвид Камерън изпратил писмо до премиера Бойко Борисов, в което поздравява българското правителство с успеха при приемането на Закона за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност.

България

Роднините на Симеон признаха собствеността на държавата

Делата продължават - свидетели и експертизи ще разкриват облагите, извлечени от дворци и гори

Ева КОСТОВА

Роднините на Симеон Сакскобургготски признаха, че държавата е собственик на царските дворци. Държавата заведе делата не само срещу Симеон Сакскобургготски и Мария-Луиза като наследници на Борис III, но и срещу още петима наследници на Фердинанд, тъй като бившите царе са както Борис III, така и абдикиралият през 1918 г. негов баща Фердинанд. След като адвокатите на държавата изложиха подробни аргументи защо дворецът "Ситняково" винаги е принадлежал на държавата и никога не е ставал лична собственост на царското семейство, изненадващо роднините на Симеон признаха исковете.

Те не само не подкрепиха Симеон и сестра му, но заявиха, че никога не са отричали правото на собственост на държавата. Същото се случи и по делото за двореца "Царска Бистрица". Царствените братовчеди заявиха още, че не владеят и никога не са владели дворците, не са се ползвали от тях, не са извличали облаги и не подкрепят реституционните претенции на Сакскобургготски и Хробок.

След като на 13 юни тръгна делото за двореца "Царска Бистрица", преди ден стартира в съдебна зала и това за двореца "Ситняково". Държавата твърди, че е собственик, и иска връщане на имотите, които Симеон владее. Той и сестра му Мария-Луиза основават претенциите си за собственост на решението на Конституционния съд, с което законът от 1947 г. за обявяване за държавна собственост на имотите на бившите царе бе обявен за противоречащ на новата Конституция.

След съдебното заседание адвокат Ирен Савова - процесуален представител на МРРБ, коментира, че признанието на иска от страна на петима от ответниците е изключително важно не само от правна гледна точка, но има и морален оттенък.

Интересно е, че според Симеон баща му Цар Борис III е придобил имотите от Фердинанд не по друг начин, а като ги е владял през цялото време. Фердинанд пък от своя страна също ги придобил чрез давностно владение, което упражнявал спрямо своите поданици.

Адвокатите на бившите височества продължават да поддържат тази позиция, въпреки че по повод казуса с двореца "Кричим" Върховният касационен съд вече се произнесе, че монархът не може да завладява имотите на поданиците си и да ги придобива по давност. Според ВКС това е така, тъй като по Конституция монархът е призван да брани интересите на същите тези поданици.

Делата продължават през октомври, като предстои изслушване на свидетели и експертизи за размера на облагите, които Симеон и Мария-Луиза са извлекли от "царските" дворци и гори.

ВАНДАЛСКИ АКТОВЕ СРЕЩУ КЛУБОВЕ НА БСП

Вандали за пореден път вилняха срещу офиси и инициативи, организирани от БСП. Късно във вторник вечерта пред клуб на партията в Кюстендил неизвестни хулигани са струпали огромен куп от битови отпадъци. Не е ясно откъде е дошъл всичкият боклук, защото в близост до сградата няма кофи за смет. Кюстендилските социалисти се оплакаха, че това е поредният вандалски акт срещу партийната централа в областния център. ДУМА припомня, че по време на предизборната кампания за местна власт незивестни счупиха стъклото на офиса.

Ден преди показната акция в Кюстендил, изложба, посветена на 130-годишнината от рождението на Георги Димитров в Пловдив, бе опорочена от вандали. Паната със снимки и мисли на политика, които бяха поставени край фонтаните пред пловдивската община, оцеляха само няколко часа, след като бе открита в понеделник. Снимките на Димитров, отпечатани върху плексигласови плоскости, бяха счупени, някои дори бяха изкъртени от рамките им.

СГС ЕКСТРАДИРА БРЕНДО В ИТАЛИЯ

Софийският градски съд реши да екстрадира в Италия спрягания за наркобос Евелин Банев, известен като Брендо. Той ще бъде екстрадиран за срок от една година и ще бъде предаден на властите в Милано. Решението подлежи на обжалване в петдневен срок пред Софийския апелативен съд.

Банев е заподозрян за лидер на престъпна група за трафик на кокаин. През май при съвместна полицейска операция на България и Италия бяха задържани общо 30 души, половината от които българи. Тогава министърът на вътрешните работи Цветан Цветанов обяви, че българската група, ръководена от Банев, е вкарвала по 40 тона кокаин годишно в Италия. Срещу Брендо се води дело и у нас за пране на пари. След изтичането на следствените действия в Италия той трябва да бъде върнат у нас, за да бъде приключен процесът.

Снимка Мариета ТОМОВА

Пропаднали плочки по вече ремонтирани тротоари затрудняваха движението в центъра на София

ОТКРИВАТЕЛЯТ НА „РУМЪНЕЦА" КАЛОЯН ДАДЕН НА ПРОКУРОР ЗА КСЕНОФОБИЯ

Историкът Демир Драгнев, който учи молдовските шестокласници, че българският цар Калоян е румънец, управлявал "румънско-българска държава", е бил даден през март т.г. на прокуратурата в Кишинев за разпалване на междуетническа вражда и за ксенофобски твърдения, показа проверка на ДУМА.

На 20 март молдовски граждани, представяни от адвокат Роман Аронов, са подали иск в главната прокуратура на Молдова срещу Драгнев и други местни историци и автори на учебници с искане те да бъдат привлечени към наказателна отговорност и да бъдат отнети научните им звания. По специално ищците посочват, че в учебника за IX клас "История на румънците. Съвременна епоха", издаден в Кишенев през 2002 г., авторите му Демир Драгнев и Ион Варта са включили следното твърдение: "тези поляци, гърци, арменци и евреи са истински нищожества, замърсили Кишинев". В учебника се твърди още, че евреите са "експлоататори на румънското селячество", те "искали бързо забогатяване и поради това налагали непоносими условия на селяните".

На 11 май вносителите на сигнала до прокуратурата са се обърнали с отворено писмо до президента на Молдова Николай Тимофти и други държавни ръководители пак по същия проблем. Те обръщат внимание, че учебникът "История на румънците. Съвременна епоха" вече е получил негативна оценка от Съвета на Европа, който е препоръчал той да бъде изключен от училищната програма.

БЕЗ „ПОДКРЕПА" НА БЛОКАДИТЕ В ОЦК В КЪРДЖАЛИ

Заводската организация на КТ "Подкрепа" в Оловно-цинковия комбинат в Кърджали реши синдикалните й членове да не участват в обявените от КНСБ протестни блокади на Кърджали. Председателят на организацията Анни Георгиев посочи, че на заседание работниците са се обединили около тази позиция. Ние сме против затварянето на пътя, но не и против затварянето на завода. Но нека да не забравяме, че над 10 000 жители на Кърджали и околните села подкрепиха нашите искания в подписката, която внесохме в парламента, аргументира се Георгиев. Според него, ако се причини неудобство за преминаващите през натоварените кръстовища, те ще се обърнат срещу протестиращите.

По-рано вчера от КНСБ обявиха категорично намерението си да блокират възлово кръстовище в центъра на града. От синдиката съобщиха, че поради неяснота за резултатите от преговорите между банките кредитори и собственика за бъдещето на ОЦК в Кърджали и съдбата на близо 500 металурзи днес ще проведат поредната си протестна акция.

България

Борисов продължава да лъже кой колко пътища е построил

Статистиката за реално реабилитираната шосейна мрежа разобличава правителството, че се самоизтъква незаслужено

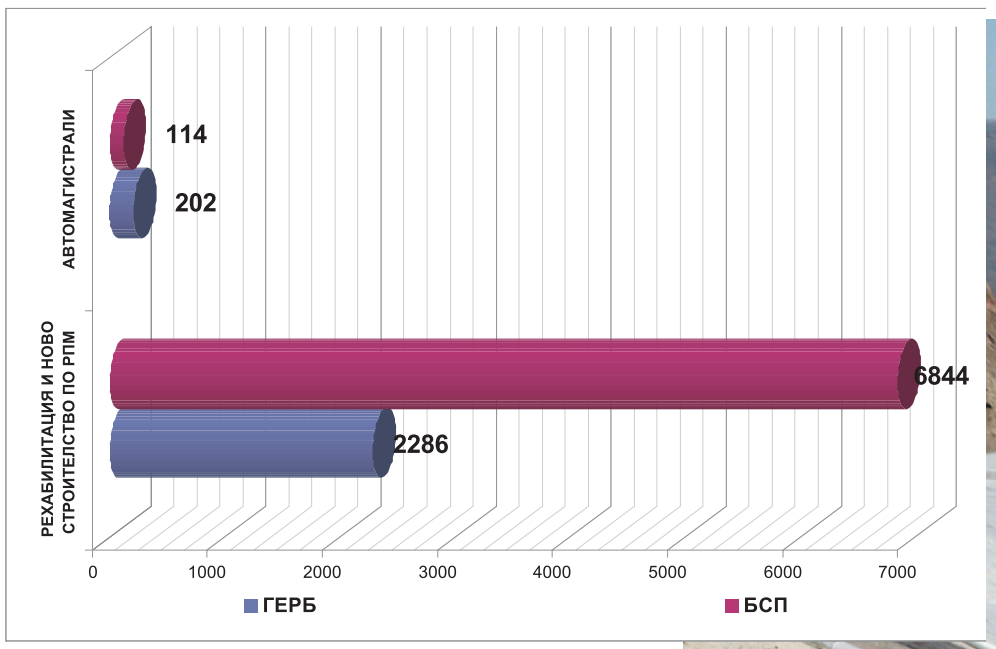
Втори ден продължава да се вихри скандалът, разразил се след като БСП изнесе данни, според които правителството на тройната коалиция е реабилитирало повече пътища от хвалещия се с пътното си строителство кабинет на ГЕРБ. ДУМА припомня, че данните, разпространени от лидера на социалистите Сергей Станишев и депутата от Коалиция за България Димчо Михалевски, вбесиха премиера Бойко Борисов, а регионалната министърка Лиляна Павлова се възмути, че не било мъжка постъпка да се карат за някакви си километри.

Темата с меренето на пътните километри продължи и вчера, след като на заседание на Министерския съвет премиерът Борисов упорито опита да закрепи имиджа на правителството, като отново си приписа заслуги за мащабно пътно строителство. Той продължи да хвали подчинените си за огромния брой на новопостроените пътища и магистрали в страната и се впусна в критики към бившите управляващи, че по време на управлението си те само са говорили и писали за строежи, но не са правили нищо реално. Борисов не пропусна отново да се самоизтъкне за приноса си за строителството на магистрала "Люлин". По думите му вече бившият строителен министър и настоящ президент Росен Плевнелиев не бил пожелал двамата да открият прохода "Хаинбоаз", защото 100% от едната лента били незаконни.

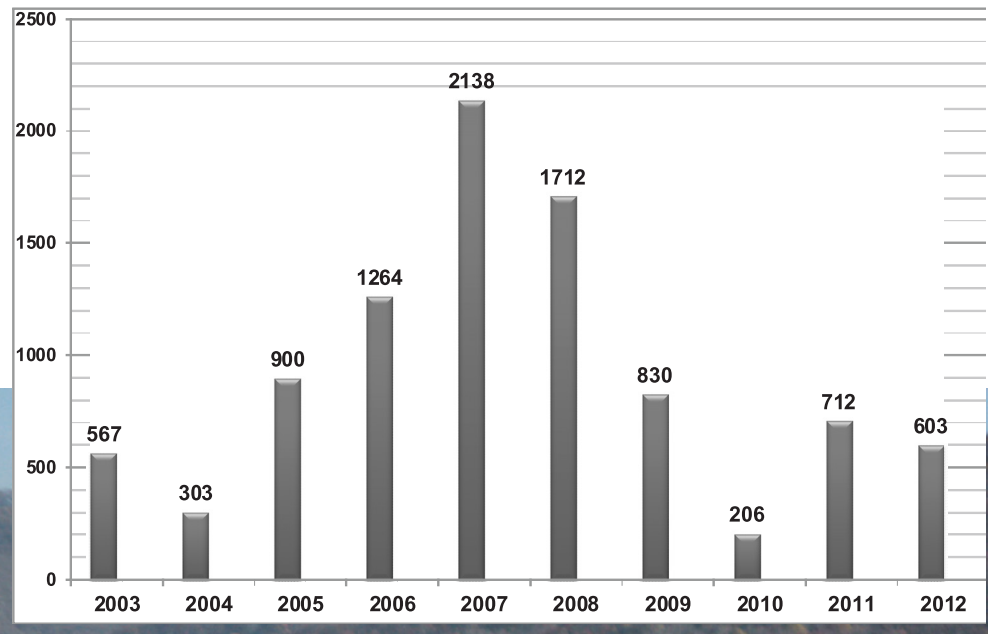
Междувременно от статистиката за реабилитираните пътища в страната се оказва, че думите на премиера не отговарят на истината. На заседанието Борисов дава да се разбере, че думите на Станишев относно пътното строителство са го подразнили. "Забавлявайте се с тях, не спорете, защото те са учили затова. Водете на място и посочвайте", посъветва подчинените си премиерът, признавайки ораторските способности на опонентите си от БСП.

Борисов се върна на темата с мъжките и дамските постъпки, съветвайки министър Павлова да покани лидера на БСП на среща в гората. "Що не го поканиш, ти си дама, покани този джентълмен на "Цанков камък" да си види пътя колко струва? 250 милиона, как са го направили, 'щото ми казтавете го него, няма да го каним - той си стои на Южната дъга, на моста "Брюксел", на магистрала "Люлин" така, както е осветена вечер, продължи да рисува идилични картинки премиерът. Той разреши на Павлова да заведе социалистите и край "Водното огледало", което ГЕРБ били узаконили след тройната коалиция и дори били доплатили милиони за реализацията.

"Ти си дама, няма да ги обиждаш, няма да ги пресираш. Ще бъдеш внимателна, те са нежни души", продължи с наставленията си към регионалната министърка Борисов.

ДАННИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИТЕ ДЕЙНОСТИ ПО НОВИ ПЪТИЩА, РЕХАБИЛИТАЦИЯ, ОСНОВЕН И СРЕДЕН РЕМОНТ НА РЕПУБЛИКАНСКАТА ПЪТНА МРЕЖА ЗА 2003-2012 ГОД. (В КМ)

Строителството на пътища отново стана повод за скандали в редиците на властта

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

БСП С 2 ВЪПРОСА КЪМ МИНИСТЪР ПАВЛОВА

Министър Лиляна Павлова ще трябва да отговори на няколко "очевидно неудобни въпроса", които й бяха отправени в парламента от левия депутат Димчо Михалевски. Народният представител попита защо правителството е разрешило на изпълнителя на лот 1 на магистрала "Тракия" да замаже гафовете си по качеството на строителството с допълнително плащане от близо 15 млн. лв. Същият въпрос важи и за участък от магистрала "Марица". "Искам да попитам министър Павлова за лот 0 на "Тракия", който пропадна - защо една година участъкът стоя без намеса на АПИ и се излагаше на опасност животът на хората", възмути се Михалевски.

Той не пожела да коментира изявленията на министърката за строителството от Флинтстоун с аргумента, че "очевидно министърката не притежава квалификация". Той заяви, че е по-добре Павлова да попита настоящия шеф на АПИ, който е отговарял за укрепване на свлачището. Ако нещо е недоволна, добре е да го уволни още днес, добави левият депутат.
"Ние сме свършили работа, изградили сме действително над една трета от републиканската пътна инфраструктура с цялостна рехабилитация", категоричен бе Михалевски. Той подчерта, че в България трябва да има строителство, но и обективна оценка на това кой какво прави.

Имало напрежение в цялата администрация заради ниските заплати

Напрежение заради ниските заплати има в различни сектори на държавната администрация, Това заяви в Русе президентът на КНСБ Пламен Димитров. Той бе в града, за да открие първия международен фестивал на надомните занаяти. Според синдикалния лидер в администрацията има хора с по 320 лв. заплати, които не могат да се примирят с подобно възнаграждение.

КНСБ се опитва да намери решение на проблема, но ако не се стигне до смислени действия, Димитров очаква протести през лятото в този сектор. От 1 юли правителството въвежда новата система за заплащане в администрацията, премахвайки класа за прослужено време на работещите, което създава сериозно напрежение в много структури. В някои от тях има сериозни брожения поради ниските заплати, като Агенцията за социално подпомагане.

Финансовият министър Симеон Дянков отчете големи успехи вчера от гледна точка на вицепремиерския кабинет, работещ по административната реформа. Самодоволните му думи прозвучаха, след като на заседанието министрите приеха новия класификатор и всички наредби, включително и наредбата за заплащането на държавния служител. Той обясни, че това било последната стъпка. От 1 юли тази година Законът за държавния служител с приемането на наредбите и класификатора ще бъде в сила. Дянков подчерта, че законът дава едномесечен срок до 1 август, в който всички министерства, администрации да се въведат в ред по смисъла на този закон, новия класификатор и наредбата за заплащане. "За моя екип това е един огромен успех, дълго време работим по това. Имаше 74 различни закона - специални и общи закони, по които досега се извършваше заплащането в държавната администрация, много структури не бяха въобще в държавната администрация по смисъла на основния закон", каза той.

КОЛА НА НСО ОБЪРНА ЛИНЕЙКА

Автомобил на НСО блъсна линейка и тя се обърна на кръстовището на булевардите "Дондуков" и "Левски" в столицата. Инцидентът е станал малко след 12 часа вчера. Движението по бул. "Левски" в посока Сточна гара временно бе спряно. В линейката са пътували само шофьор и лекар и те не са пострадали при катастрофата.

Автомобилът на НСО е "Мерцедес" и е ударил линейката, въпреки че тя се е движила с пуснати светлини и сигнал. От силния удар предницата на немската машина е смазана, предното стъкло на линейката пък е излетяло напред. Шофьорът на лекия автомобил обяснил, че минал на зелено и не е видял светлините, нито чул звукови сигнали на медицинското возило. Очевидци твърдят, че автомобилът на НСО е летял по бул. "Дондуков" в посока центъра към сградите на Министерския съвет и президентството.

Икономика

Заделяме средно 882 лв. за почивка

Най-разточителни са плевенчани, които ще похарчат 1187 лв. през ваканцията

Почти 9 от 10 българи (87%) планират да отидат на почивка през лятото, което е ръст от 27% спрямо 2011 г., сочи проучване на Visa в България, огласено от Money.bg. То е проведено сред притежателите на разплащателни карти в осемте най-големи града в България по поръчка на Visa Европа и българските банки-членове на организацията. Целта е да се определи какви са плановете на българите за лятната отпуска и по какъв начин възнамеряват да плащат както по време на резервирането, така и на самата почивка.

Над половината (59%) от участниците в изследването възнамеряват да прекарат лятната си отпуска в България. Близо една трета от анкетираните (29%) планират ваканция както тук, така и извън страната, а едва 12 на сто имат намерение да прекарат отпуската си само в чужбина. Петте най-предпочитани чуждестранни дестинации тази година са Гърция (15%), Турция (9,5%), Испания (5%), Италия (3%) и Германия (2%).

Най-щедри това лято ще бъдат хората на възраст между 35-44 години, които планират да отделят през почивката си средно по 1009 лева, следвани от хората между 45-55 години с 952 лева. Най-младите участници в проучването (18-24 години) ще използват нискотарифни варианти с бюджет от 485 лева.

По отношение на нагласите по региони жителите на Плевен ще похарчат най-много през това лято - средно по 1187 лева, следвани от Стара Загора с 1137 лева. Средно българинът планира да задели за лятната си почивка 882 лева.

Проучването показва още, че нараства броят на хората, които предпочитат да плащат с разплащателна карта. Това важи не само при правене на резервации, но и по време на самата ваканция. Почти една трета от всички участници (30%) възнамеряват да използват дебитна или кредитна карта, за да платят почивката си.

Като основна причина за своето решение да използват разплащателни карти при организирането на почивката картодържателите изтъкват, че е по-лесно (89%), по-бързо (44%) и по-сигурно (21%) от плащането в брой. Същото важи и за хората, които планират да използват своите карти и през самата отпуска. Те избират този начин за разплащане, защото е по-лесен за употреба (90%), по-сигурен (32%) и по-бърз (30%) от парите в брой.

Над една трета от анкетираните (39%) твърдят, че имат намерение да похарчат повече пари за своята почивка в сравнение с миналата година. Малко по-малко от половината (45%) пък са подготвили същия бюджет, а едва 16% са заделили за отпуската си по-малко средства спрямо 2011 година.

Повече от половината анкетирани ще почиват през август (56%), като хората предпочитат началото на месеца (20%) или неговия край (20%). На второ място като най-желано време за почивка се нарежда юли (42%), а трети е септември (31%). Едва 18% са планирали ваканцията си за юни.

Тази година близо 29% от хората ще прекарат повече време в отпуск в сравнение с миналото лято. Над половината (53%) ще си вземат същия брой почивни дни, колкото и през 2011 година. Средно хората планират да почиват 10 дни. Най-дълги ще са ваканциите на жителите на Стара Загора (средно по 12 дни) и Бургас (средно по 11 дни).

Глад за кадри ще мори цели отрасли

Цели отрасли ще останат без подготвени кадри до няколко години, сподели на международната конференция "Предприемачество и образование" в Албена директорът на Центъра за професионално обучение към Българска стопанска камара Даниела Симидчиева. Тя представи данни от проучване, проведено в рамките на проекта, осъществяван от БСК по ОП "Развитие на човешките ресурси", "Разработване и внедряване на информационна система за оценка на компетенциите на работната сила по браншове и региони", съобщи Money.bg.

Проучването показва, че повечето от квалифицираните специалисти, които в момента заемат ключови длъжности, са в предпенсионна възраст. Същевременно се усеща липсата от качествени кадри, които да ги заменят. Висшистите не са малко, но повечето от тях са със специалност право и публична администрация, а от тях икономиката в момента има най-малка нужда, сподели Даниела Симидиева. Успоред6но с това се наблюдава увеличение на неграмотността и влошаване на образователните характеристики на младите хора до 24-годишна възраст.

Ниското образование предполага и липсата на мотивация за висока квалификация и трудова реализация. През последните 10 години у нас се формира сериозен контингент от неграмотни лица, което ще оказва трайно отрицателно влияние върху качеството на работната сила през следващите 10-15 г., убедена е Симидчиева.

През 2011 г. коефициентът на заетост сред лицата с висше образование (15-64 г.) е 86,4 на сто, при тези със средно образование е 72 на сто, с основно образование - 37,3 на сто, а с начално и по-ниско - 31,9 на сто. Най-засегнати от кризата на пазара на труда са младите хора до 34-годишна възраст, особено групата 25-34-годишните, а най-слабо засегнатите са хората на възраст между 55-64 г. и 34-44 г. Най-пострадали от кризата са хората с ниска степен на образование и квалификация.

Вдигнаха ограничението за движение на възприемчиви към шап животни

Мисия от експерти на Европейската комисия (ЕК) е посетила страната ни през миналата седмица и е установила как са въведени и изпълнени мерките за ограничаване и ликвидиране на огнищата от шап в Бургаска област през 2011 г. и проведения надзор в 106 населени места, попадащи в зоната на "санитарния кордон", определен от ЕК. Това съобщиха от Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) вчера. В резултат на това БАБХ вдигна наложените мерки за ограничаване движението на възприемчиви към шап животни.

Остава за изпълнение одобреният от изпълнителния директор на БАБХ план за надзор на заболяването шап на отглежданите животни в селищата, разположени по границата с Република Турция.

Пускаме в наше море изследователски кораби за „Южен поток"

Правителството разреши пребиваването на специализирани и научноизследователски кораби в изключителната икономическа зона, териториалното море и вътрешните морски води на България и посещения в пристанище Варна в периода от 30 юни 2012 г. до 30 юни 2013 г. Това съобщиха от правителствената информационна служба след заседанието на МС вчера. Задачата на научните екипи е да извършат допълнителни проучвания, необходими за приключване на проектирането на газопровода "Южен поток" и за изготвянето на работната документация.

Провеждането на допълнителни проучвания ще се реализира чрез осем чуждестранни (пет основни и три резервни) и два български кораба. Научните изследвания ще се извършват с безопасни методи и средства, се казва в съобщението.

Плащат 10 млн. лв. субсидии на животновъдите заради горивото

Правителството прие промени в размера на националните доплащания за животни за 2011 г. С приетото решение средствата се увеличават от 18 млн. лв. на 32 млн. лв. Промяната е в рамките на предвидените в Закона за държавния бюджет на Република България за 2012 г. и по План-сметката на Държавен фонд "Земеделие" за 2012 г., съобщиха от пресслужбата на МС.

Причината е, че при плащанията в края на 2011 г. част от бенефициентите са представили закрити банкови сметки и преведените суми са се върнали в края на годината в ДФ "Земеделие" - Разплащателна агенция (ДФЗ-РА), а след това - в централния бюджет. Затова тези преводи ще бъдат извършени отново през 2012 г. по посочени от бенефициентите нови банкови сметки.

Друга причина за предлаганото изменение е, че част от отказите на ДФЗ-РА за субсидиране с национални доплащания за животни бяха обжалвани от кандидатите и са отменени със съдебни решения или заповеди на горестоящия административен орган. Тези плащания ще бъдат извършени също със средства в рамките на предвидените в Закона за държавния бюджет и по План-сметката на ДФЗ-РА за 2012 г.

Заради невъзможност за прилагане към настоящия момент на одобрена държавна помощ "Намалена акцизна ставка върху газьола, използван за обработка на земеделска земя чрез използване на система от ваучери за гориво", 10 млн. лв., предвидени за нея по План-сметката на ДФ "Земеделие", ще бъдат предоставени на стопаните под формата на допълнително плащане по схемата за национални доплащания.

НАД 12 ЛЕВА ЗА КИЛОГРАМ ПАЧИ КРАК В ПАЗАРДЖИШКО

Дивите гъби от вида пачи крак в момента в Пазарджишко се изкупуват за около 12-13 лева за килограм. Това каза Юлиан Колев, председател на Асоциацията на преработвателите на диворастящи гъби и плодове пред "Фокус". Цените за манатарка от борови гори са около 10 лева, а за широколистна манатарка - около 6 лева.

Заради нестабилното и променливо време през последния месец реколтата е слаба и това доведе до повишение на изкупните цени. Такава тенденция се наблюдава не само в България, но и на Балканите, където по принцип има недостиг на диворастящи гъби. Юлиан Колев прогнозира, че след затоплянето през последните дни изкупните цени вероятно ще паднат, защото те се определят не само от нашата страна.

Майонезата и млечните сосове най-опасни в жегата

Майонезата и млечните сосове са най-опасни в летните жеги, а консумацията им често води до хранителни отравяния. Това заяви д-р Любомир Кулински, директор "Контрол на храните" в Българската агенция по безопасност на храните пред "Фокус". "Млечните сосове, които се слагат на сандвичите и пиците, ако бъдат оставени извън хладилник при тези температури, ако се оставят на слънце, крият сериозна опасност от размножаване на вредни микроорганизми", каза още д-р Кулински. Той подчерта, че целият наличен ресурс на Агенцията по храните по морето извършва масови проверки на обектите.

Практично земеделие

Състояние на основните земеделски култури

Агро ММ
Мениджмънт & Маркетинг

Пшеница, ечемик, рапица

Фенофаза: пшеница - "цъфтеж"-"млечна зрелост"; ечемик - "млечна зрялост"; рапица - "образуване на чушки".

Подхранени са общо 11 623.84 хил.дка (90.95% от общата посевна площ), от тях: пшеница - 9 948 хил.дка (91.1%) и ечемик - 1 676 хил.дка (90%).

Третирани с хербициди са общо 8 613 хил.дка (67% от общата посевна площ, като от тях: пшеница - 7 115 хил.дка (65%); ечемик - 1 498 хил.дка (81%).

Хладното и дъждовно време във фенофаза "цъфтеж" на пшеницата създаде благоприятни условия за развитие на фузариоза по класа. Третирания са проведени само на 228 хил.дка от площите.

Бързо развитие на брашнестата мана се благоприятстваше от високата влажност и температури от 15 до 22 С. Засегнати са следните области: Благоевград, Варна, Враца, Добрич, Ловеч, Силистра. От БАБХ отчитат третирани площи в размер на 1 389 хил.дка и това представлява приблизително 13% от засетите площи.

През месеците април и май се наблюдаваше вредоносната дейност от рапичен цветояд във всички райони на страната. Отчетена беше плътност от 8-13 бр. възрастни/растение, което е над ПИВ. Третираните площи са в размер на 818 хил.дка (на 59.4% от площите).

Царевица и слънчоглед

Фенофаза: царевица - "3-ти лист - "9-ти лист"; слънчоглед - "4-ти чифт истински листа - "образуване на съцветия".

От засетите 4 384 хил.дка площи с царевица на 1 510 хил.дка (34.4%) са приложени почвени хербициди. Вегетационни хербициди са приложени на 633 хил.дка (23%). Внасянето на вегетационни хербициди е възпрепятствано от продължителните валежи и на места културата премина подходящата фаза за приложение. Фитосанитарното състояние на културата е много добро и няма намножаване на икономически важни вредители.

От засетите 7 501 хил.дка със слънчоглед с почвени хербициди след сеитба преди поникването са третирани 3 180 хил.дка (42.4%). Вегетационни хербициди срещу видовете едногодишни и многогодишни житни и широколистни плевели са приложени на 1 545 хил.дка (22.9%) от посевната площ. Фитосанитарното състояние на посевите е добро.

ЗЪРНЕНИ ПАЗАРИ

Националната служба по зърно контролира към 31.05.2012 г. съхранението на зърно в 44 броя публични складове за зърно с вместимост от 461 880 тона, 193 броя зърнохранилища с вместимост от 1 910 955 тона и 2 676 броя декларирани други обекти за съхранение на зърно с обща вместимост от 8 117 271 тона. Общият капацитет на всички складови вместимости е 10 490 106 тона. Този складов капацитет е напълно достатъчен за съхранение на произвежданото зърно в страната.

ВЪТРЕШЕН ПАЗАР

ПШЕНИЦА

Предлагането на пшеница е ограничено и това води до стабилизиране на цените на сравнително ниски ценови равнища. По данни на САПИ средната цена към 13 юни за страната на хлебната пшеница е 362 лв./тон без ДДС. В областите Добрич и Варна е отчетен спад на цената с 3 на сто и сделки се сключват в ценовия диапазон от 360 до 370 лв./тон. В областите Русе, Разград и Силистра се отчита повишение на изкупните цени с 10 лв./тон и ценовият маржин, в който се сключват сделки, са 350-360 лв./тон без ДДС.

Фуражна пшеница се предлага в много малко райони на страната. По данни на САПИ средната цена за седмицата е 350 лв./тон без ДДС. В областите Бургас и Сливен цените на хлебната и фуражната пшеница са изравнени - 380 лв./тон.

В сравнение с 2011 г. през 2012 г. цената на хлебната пшеница отчита драстичен спад за месец май - с 21.4 на сто.

ЦАРЕВИЦА

Търговията с царевица е активна. Отчита се повишение на изкупната цена за изминалата седмица. По данни на САПИ средната цена за страната е 365 лв./тон без ДДС (+6 лв./т). В областите Ст. Загора и Хасково сделки се сключват на ценови нива от 420 до 450 лв./тон. В останалите райони на страната котировките на царевицата не надвишават 370 лв./тон. Тенденцията е на повишение на изкупната цена предвид ограничените количества и активната търговия извън страната.

СЛЪНЧОГЛЕД

Продължава повишението на цените на слънчогледа и тази тенденция, която започна в средата на месец май, се запазва. По данни на САПИ средната цена за страната за седмицата е 801 лв./тон без ДДС (+5 лв./т). Най-високите изкупни цени са регистрирани в област Добрич - 940 лв./тон. В областите в близост до пристанищата се запазват сравнително високите цени - 880-900 лв./тон. В Северния централен район се отчитат най-ниските ценови равнища - до 750 лв./тон. Тенденцията е на повишение на изкупните цени и през месец юни и достигане на средна цена до 830 лв./тон.

МЕЖДУНАРОДНИ ПАЗАРИ

Прогнозите на Световния съвет по зърно, направени в края на месец май, определят намаляване на глобалния добив от пшеница с нови 5 млн.тона и това представлява второто по ред значимо редуциране на прогнозните добиви. Експертите обясняват рязкото намаление на прогнозните числа спрямо публикуваните преди това данни с по-големите щети от измръзването в страните от ЕС и липсата на достатъчно почвена влага в редица страни основни производителки на пшеница в общността (Франция, Германия, Полша, Испания и Италия). Очакваното глобално производство от пшеница се оценява на 671 млн.тона. Важно е да се отбележи, че в новата редакция на баланса за 2012/2013 г. оценката за обема на световното потребление на пшеница е увеличена с 1 млн.тона, което означава, че през новия сезон потреблението (681 млн.тона) ще превишава равнището на производството с 10 млн.тона. Тази диспропорция ще рефлектира за стопяване на световния преходен остатък до 191 млн.тона.

ДОБИВ ОТ ПШЕНИЦА В ОСНОВНИТЕ СТРАНИ ПРОИЗВОДИТЕЛКИ В ЕС (в млн. т)

	2011/2012 г.	2012/2013 г.	Разлика
	оценка	прогноза	+/-
Общо ЕС - 27, в това число:	**137.4**	**132**	
Франция	26	36.5	0.5
Германия	22.8	22.5	-0.3
Великобритания	15.3	15.6	0.3
Полша	9.3	-8.8	-0.5
Испания	6.9	-5.5	-1.4
Румъния	7.3	-5.6	-1.7
България	4.3	-3.7	-0.6
Унгария	4.1	3.5	-0.6

Анализаторите от Световния съвет по зърното отбелязват, че през 2012/2013 г. в резултат на по-слабите реколти в Украйна, Казахстан и Русия се очаква намаление на доставките от черноморския регион, а това ще засили позициите на САЩ на пазара на пшеница.

Другият интересен пазар е този на маслодайни култури. Според последните данни на компанията Oil World (Германия) перспективите за производството на рапица в ЕС рязко са влошени поради големите загуби през зимата и разпространението на болести през месец април. Отчетени са в много страни пропаднали площи от зимната рапица. Към настоящия момент заетите площи с рапица се оценяват на 6 млн. ха, което е най-ниският показател от много години насам. Според прогнозите на Oil World през 2012/2013 г. производството на рапица ще достигне до 18.1 млн.тона, което е най-малкото количество от шест години насам. Това означава, че реколтата намалява трета поредна година.

Производството в Германия ще се увеличи в сравнение с много ниския показател от 2011 г. с 0.6 млн.тона до 4.45 млн.тона. Незначително е намалението са площите с рапица във Франция (-1%). В резултат на това нивото на производството на рапица се очаква да намалее с 4.1% до 5.15 млн.тона.

Очаква се значителен спад на производството на Румъния, България, Унгария и Полша. Добри перспективи за реколтата се очакват във Великобритания, като обема на производство ще бъде най-малко 2.7 млн.тона.

В резултат на сравнително негативната прогноза за производство-то на рапица в ЕС се очаква през пазарната 2012/2013 г. (юли-юни) вносът на рапица в ЕС да достигне до 3.3 млн.т.

Икономика

Могат ли милиардерите да платят спасението на страните си?

Все повече се обсъжда увеличението на данъците за богатите

На страните по целия свят не им стигат пари. Испания търси помощ за рекапитализация на своите банки, в САЩ в следващите пет години може да претърпи срив най-голямата програма за медицинско застраховане на населението в света, в Русия зее огромна дупка в бюджета на пенсионния фонд, Гърция издъхва под бремето на дълга, пише Финмаркет. Навсякъде расте социалното неравенство, но най-богатите хора в света, независимо от кризата, увеличават своето благосъстояние.

В световната класация на най-богатите хора на света на Forbes влизат 1226 милиардери от различни страни. Ако тяхното благосъстояние можеше да се обърне в полза на обществото, това би направило 4.6 трлн. долара и много страни биха могли да решат проблемите си. На никой не му минава наум такова решение, но увеличението на данъците за богатите се обсъжда повсеместно, а самите милиардери, начело с Уорън Бъфет, заявяват, че са готови да плащат повече.

Испания търси от ЕС 100 млрд. евро. Ако гражданите й имаха повече патриотизъм, този проблем можеше да бъде решен с един подпис. Именно испанският милиардер Амансио Ортега, основател на най-голямата в света компания за търговия на дребно с дрехи Inditex, е най-богатият човек в Европа. По данни на Bloomberg Billionaires Index той притежава 39.5 млрд. долара и заема четвърто място сред милиардерите по света. Испанските милиардери не са много и техните пари биха стигнали на страдащата от неефективност и ценови балон страна само за кратко. В последната класация на Forbes влязоха едва 16 испанци, а общото им състояние се оценява на 72 млрд. долара.

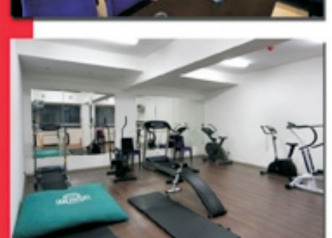
Най-много са американските милиардери. В рейтинга на Forbes те са 420. Състоянието на втория най-богат човек на планетата Бил Гейтс (59.7 млрд. долара) и третия - Уорън Бъфет (45 млрд. долара) явно няма да стигне за решаване на текущите проблеми на Америка. Но първите 20 най-пълни портфейли на САЩ са достатъчни за една година издръжка на изключително скъпата програма за медицински застраховки на населението - Medicare, чийто крах е прогнозирано да настъпи през 2016 г.

Гърция, станала символ на недостига на пари, е богата като никога на дългове (над 315 млрд. евро). Прослойката на милиардерите е тънка: трима граждани на страната притежават по 2 млрд. долара всеки. И при желание да станат национални герои, те могат да купят 3% от гръцкия дълг. Или в най-лошия случай да отложат августовския фалит.

Във Великобритания има около 40 милиардери с общо състояние около 100 млрд. долара. Те биха могли да помогнат на страната да реализира програмата за съкращение на разходите, която първоначално се оценяваше на 900 млн. паунда, но се оказа много по-скъпа: 1.5 млрд. паунда. Могат да окажат и по-мащабна помощ. Великобритания публикува пакет от мерки, оценявани на 100 млрд. паунда, предназначени за защита на нейната финансова система при изостряне на дълговата криза в еврозоната.

В Русия има едва 100 милиардери. Тяхното състояние от 446.3 млрд, долара (1.45 трлн. рубли) обаче би стигнало за покриване на дефицита в пенсионната система от 1.2 трлн. рубли.

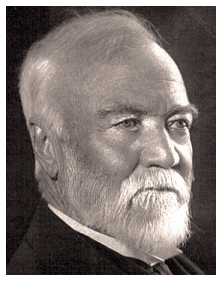

dodo beach

TEL./FAX + 359 550 361 83
+ 359 899 981 817
WWW.DODO-BEACH.COM
INFO@DODO-BEACH.COM

БОГАТАШИ, КОИТО НЕ ОСТАВЯТ НАСЛЕДСТВО НА ДЕЦАТА СИ

Децата на някои от най-богатите хора в света няма да получат почти нищо от техните милиарди, предаде profit.bg. Те вярват, че така ще им помогнат повече, отколкото ако им оставят парите. Други, като Аарън Спелинг, просто искат да накажат непослушните си деца.

АНДРЮ КАРНЕГИ

Модерните филантропи са вдъхновени от Карнеги. Сред най-известните му цитати са „Който умира в богатство, умира в позор“ и „Бащата, който оставя огромно богатство на сина си, убива неговите таланти и енергия.“ През 1901 г. Карнеги продава компанията U.S. Steel за 492 млн. долара, което днес е равнява на 12.4 млрд. долара. През живота си той е правил огромни дарения, като е давал милиони на библиотеки, учители, училища и др. Единствената му дъщеря Маргарет не е останала без наследство, но това, което е получила е било по-малко от 10% от състоянието му.

УОРЪН БЪФЕТ

Бъфет е третият най-богат човек в света и върл противник на идеята за наследството. Според него големите богатства не бива да се наследяват. Той е обещал да дари 85% от своите пари (за момента 44 млрд. долара) за благотворителност, най-вече на фондацията на Бил и Мелинда Гейтс. Той казва, че богатите хора трябва да оставят достатъчно пари на децата си, за да могат те да се занимават с каквото си поискат, но не чак толкова, че да не се занимават с нищо. Неговата дъщеря Сюзан казва „Баща ми е един от най-честните и верни на принципите си хора, които познавам.“

БИЛ ГЕЙТС

Вторият най-богат човек в света споделя идеите на Бъфет. Той и съпругата му са обещали половината от своето богатство (за момента 54 млрд. долара) за благотворителност. На пръв поглед изглежда, че ощетява децата си, но всъщност всяко от тях ще получи по 10 милиона долара, което не е нищо.

ВЛАДИМИР ПОТАНИН

През 2010 г. Потанин стана първият руснак, присъединил се към призива на Гейтс и Бъфет.“Наследство от 1 милион долара помага на човек да получи добро образование, да си намери работа без да бърза и да намери себе си. Наследство от 1 млрд. долара убиват човека,“казва той.

ААРОН СПЕЛИНГ

Спелинг оставя дъщеря си, актрисата Тори Спелинг, без пари не толкова заради морални съображения, колкото заради факта, че двамата са в лоши отношения. През последните 9 месеца от живата му двамата не си говорят. Тя получава само 800 000 долара от неговото състояние от 500 млн. долара. Това е голям шок за Тори, която е израснала в разкош.

Свят

Снимки БГНЕС

Активисти образуват човешка фигура като форма на протест против хабенето на природни ресурси преди конференцията на ООН по устойчиво развитие, която започна вчера в Рио де Жанейро. Според ООН на нея предстои да бъдат взети ключови решения за бъдещето на планетата. Конференцията е пореден етап от международния процес, насочен към постигане на устойчиво развитие, при което да се отчита взаимовръзката между икономическите, екологичните и социалните фактори в живота на обществото. Форумът получи името "Рио+20" - провежда се 20 години след конференцията на ООН по проблемите на околната среда и развитието "Рио-92" в същия бразилски град. Форумът е организиран под наслов "20 години по-късно: екологията има нужда от рестартиране. Кризата на екологията е криза на планетата. От екологично бездействие към устойчиво развитие" и в него участват над 130 държавни и правителствени глави

Милиони хора по света живеят като роби

Борбата на България с трафика на хора тепърва предстои, се посочва в доклад на Държавния департамент на САЩ

Близо 27 милиона души в света живеят като роби, предаде Франс прес, позовавайки се на ежегодния доклад на Държавния департамент на САЩ. Все пак има известни постижения в борбата с този бич благодарение на преследванията срещу трафикантите, започнати от редица правителства, се казва в доклада. Само 33 от общо 185 страни, обхванати в документа, се съобразяват изцяло с международните правни норми в тази сфера, за да се пресече трафикът с хора. Сред 17-те страни, оценени най-ниско, са Алжир, ДР Конго, Либия, Северна Корея, Саудитска Арабия и Сирия.

Въпреки приемането на договори и закони, забраняващи робството, фактите показват, че много мъже, жени и деца живеят като роби в нашето съвремие заради трафика на хора, подчерта държавният секретар на САЩ Хилари Клинтън, която представи доклада. Тя посочи, че според експертите на Държавния департамент една четвърт от тези 27 млн. души и извършват принудителен труд са под 18-годишна възраст.

Особено неприятна е оценката в доклада, отнасяща се конкретно за България. Според поднесените анализи нашата страна е източник, транзитна точка и дестинация за жени и деца, станали обект на трафика на хора. Балканската страна се сблъсква с голям брой мъже, жени и деца, изложени на принудителен труд, се посочва в доклада. Българките и тяхното потомство са жертви на търговията със секс робини в собствената си родина, особено в курортните райони и граничните градове. Те освен това са изпращани към Холандия, Белгия, Франция, Австрия, Италия, Германия, Съединените щати, Финландия, Гърция, Испания, Норвегия, Полша, Швейцария, Турция, Кипър, Македония и Южна Африка. Етническите роми - мъже, жени и деца, са особено уязвими и са потенциални жертви на трафика на хора. Българите са подложени на принудителен и унизителен труд в Гърция, Италия, Испания, Чехия, Швеция, Норвегия, Кипър и Иран. Част от българските деца просят на улицата и припечелват от дребни кражби както в България, така и зад граница, се подчертава в доклада на държавния департамент.

Властите в София не изпълват минималните стандарти за изкореняване на трафика. Въпреки това те правят значителни усилия в тази насока. През периода, който докладът обхваща, българското правителство запази високия брой на осъжданията и изпрати огромен дял от виновните за трафик на хора престъпници в затвора, отбелязва документът на Държавния департамент на САЩ.

В препоръките си към нашата страна Държавният департамент на САЩ препоръчва на България:

- Да продължи усилията за разследване, наказателно преследване и осъждане на държавните служители, съучастници в трафика.
- Да продължи усилията за наказателно преследване и осъждане на извършителите.
- Да гарантира, че нито една от жертвите няма да бъде наказвана за действията си, извършени вследствие на трафика.
- Да продължи усилията за изкореняване трафика на хора, включително да засили опитите за неговата превенция в ромските училища.
- Да предприеме нормативни мерки за забрана наказателното преследване на жертвите за действията им, извършени като пряк резултат от трафика.

Гърция се сдоби с правителство

Проевропейските гръцки партии постигнаха споразумение за сформиране на коалиционно правителство. Това съобщи лидерът на социалистическата партия ПАСОК след среща с лидера на консервативната Нова демокрация Андонис Самарас, чиято партия спечели изборите в неделя. "Гърция има правителство", заяви Венизелос и допълни, че съставът на новия кабинет, подкрепен от Нова демокрация, ПАСОК и Демократична левица, ще бъде обявен по-късно. По-рано през деня лидерът на малката гръцка Демократична левица Фотис Кувелис съобщи, че ще подкрепи в парламента коалицията на консервативната Нова демокрация, която спечели парламентарните избори в неделя. "Мисля, че политическата платформа ще бъде завършена скоро", отбеляза Кувелис след разговори с лидера на Нова Демокрация Андонис Самарас. "Правителствената програма, която в момента обсъждаме, ще освободи страната от болезнените условия, наложени на гръцкото общество" от сделките с международните кредитори, допълни той, цитиран от Франс прес. Към момента Нова демокрация разполага със 129 депутати в 300-местния парламент.

Въпрос на средства

През 2011 г. в света е имало 11 милиона милионери в американски долари. Въпреки внушителната цифра състоянието им е намаляло за първи път след началото на финансовата криза през 2008 г. Това сочат резултатите от проучване на консултантската група "Капджемини" и "Роял банк оф Канада".

Общото състояние на милионерите по света възлиза на 42 трилиона долара. Спадът е с 1,7%. Броят на милионерите е нараснал с 0,8% през изминалата година, след като през 2010 г. скокът на новобогаташи е бил 8,3%. В класацията попадат хора, които притежават в банковите си сметки поне 1 млн. долара, като към тях не се начисляват стойността на основното им жилище, колекционираните предмети и трайните стоки за потребление.

През изминалата година милионерите са влагали парите си основно в купуването на облигации. Азиатско-тихоокеанският район има най-голям брой богаташи. Там те са 3,37 млн. души. Северна Америка изостава само с 200 хил. души.

Допълнителна помощ за банките ни

Помощта за банковата система в България ще бъде увеличена заради политическата нестабилност в Гърция. Това обяви Робърт Зелик броени дни преди да напусне поста на президент на Световната банка. Целта е да се предотврати възможен недостиг на средства за кредитиране в Югоизточна Европа, което би застрашило стабилността на целия финансов сектор, предаде вестник "Ню Юрък". Според Зелик дълговите проблеми в ЕС поставят периферните страни и развиващите се икономики в уязвима ситуация, която изисква надзора на Световната банка.

кратки

ЕС готви спасителен план за испанските банки

Европейски служители работят по изготвяне на спасителен план за испанските банки, който да окаже възможно най-малък натиск над изплащането на държавния дълг на Испания, предаде Асошиейтед прес. За това съобщи европейски експерт, който пожела анонимност. Той каза, че вероятно на Испания ще бъде даден относително дълъг срок да изплати дълга, за да не се допуска натиск над бюджета. "Опитваме се да конструираме пакет, който ще облекчи максимално връзката между суверенния дълг и банките", добави експертът.

Кметове борят парниковите емисии

Кметовете на най-големите градове в света поеха задължението да намалят до 2030 г. парниковите газови емисии с 1,3 милиарда тона. "Така ще можем да подобрим качеството на живот в нашите градове", коментира кметът на Ню Йорк Майкъл Блумбърг, президент на С40. С40 е мрежа от 59 града като Москва, Пекин, Ню Йорк, която дава около 20% от световния брутен продукт. В тях живеят 8% от световното население и произвеждат около 14% от парниковите газове в света.

Кувейт с предишния си парламент

Конституционният съд на Кувейт обяви за незаконен парламента, избран през февруари, и реши да възстанови предишната камара, предаде Ройтерс. Съдът реши, че указът за избори за Национално събрание през 2012 г. е невалиден и разпореди възстановяването на разпуснатия парламент. Емирът на Кувейт разпусна парламента за срок от един месец по-рано тази седмица след ескалиране на спора между кабинета и депутатите, който заплаши да спре икономическото планиране в страната, производителка на петрол.

Тропическа буря връхлетя Тайван

Над 2000 души бяха евакуирани, след като тропическа буря предизвика наводнения в Тайван, предаде Асошиейтед прес. Бурята Талим разстрои въздушния и железопътния трафик. Част от магистрала беше затрупана от свлачища. Вода от морето нахлу през скъсана дига и заля домове и пътища. Според метеоролозите бурята се придвижва на североизток към Южна Япония през Тайванския проток, придружавана от ветрове със скорост 83 км/ч. Тропическата буря Гучол се придвижва към морето, след като вчера, когато беше тайфунът, донесе поройни дъждове и силни ветрове в Япония.

Поддръжници на основателя на сайта Уикилийкс Джулиан Асанж изразяват подкрепата си към него пред посолството на Еквадор в Лондон. Асанж депозира молба за политическо убежище в Еквадор, събщи АФП. Наскоро британски съд постанови екстрадицията му от Верикобритания в Швеция, където го обвиняват в сексуално посегателство

Снимка БГНЕС

Разминаване

Русия и САЩ не се разбраха по нито един от важните проблеми

На срещата на Г-20 в Мексико руският президент Владимир Путин предупреди, че Москва ще предприеме ответни мерки, ако Конгресът на САЩ се възползва от делото на Сергей Магнитски, за да ограничи влизането в Америка на руски граждани по подозрение в нарушаване на човешките права. За ответни санкции неведнъж е предупреждавало руското външно министерство, припомня Би Би Си, за пръв път обаче позицията на Москва прозвуча от устата на държавния глава.

„Трагедия", незаслужаваща внимание

Законът, внесен от сенатора Бенджамин Кардин, предполага забрана за влизане в страната и замразяване на активите в САЩ на десетки руски високопоставени чиновници, които, може би, имат отношение към гибелта в следствието на юриста на фонда "Hermitage Capital" Магнитски, който съобщил за мащабна корупция в руските ведомства.

Тази санкция удря право в сърцето много от руските чиновници, свикнали да прекарват почивката си във Франция, а и децата им се изучават в чужбина. Администрацията на САЩ, която не иска да влошава отношенията си с Москва, се опита да изпревари приемането на закона, предлагайки подобни ограничения, но за по-тесен кръг и без да се огласяват имената на съответните хора.

На пресконференцията в Лос Кабос Путин нарече гибелта на 37-годишния Магнитски, прекарал година зад решетките без присъда, "трагедия". Русия обаче, заяви президентът, не смята, че това дело заслужава вниманието, което му обръща Конгресът на САЩ.

Задънена улица за ПРО

Въпреки че Г-20 е преди всичко икономически формат, Владимир Путин направи и други политически изказвания. В частност той засегна проблема за разполагане на системата на ПРО в Европа и конфликта в Сирия.

Руският президент заяви, че едва ли въпросът за ПРО ще бъде принципно решен в обозримо бъдеще, независимо от това дали Барак Обама ще бъде преизбран като президент. "САЩ вървят по пътя на създаването на своя собствена система за противоракетна отбрана вече не една година. Засега не виждам нищо, което да промени подхода им", заяви Путин.

Все пак той отново предложи руска рецепта за излизане от тази задънена улица. Предложението на Москва е и Русия, и САЩ, и Европа да са равноправни участници в този процес. "Това означава тримата участници заедно да създават тази система, да имат възможност заедно да оценяват заплахите и заедно да управляват системата, да взимат решение за използването ѝ. Ето това кардинално би променило положението в сферата на сигурността в света", цитира Би Би Си думите на руския държавен глава.

Несъгласието за Сирия

Принципно се разминават позициите на Русия и САЩ и по сирийския въпрос. Руският президент заяви, че решението дали Башар Асад да си ходи или не трябва да вземе сирийският народ. "Да, ние знаем, че част от сирийския народ, представена от въоръжената опозиция, би искала президентът Асад да си отиде. Но това не е целият сирийски народ", заяви Путин.

Той смята, че трябва "да накараме всички участници във въоръжения конфликт да спрат кръвопролитието, да седнат на масата на преговорите и да се споразумеят как ще живеят занапред заедно в общата страна".

Лидерите на другите страни нямат нищо против формулата на Путин, мнозина обаче смятат, че конфликтът е отишъл твърде далеч. "Не виждам възможност да се промени ситуацията, ако Башар Асад остане на власт", заяви от своя страна Барак Обама.

От Европа до Китай

„Газпром" е сигурен, че ще запази доставките на газ в Стария свят на предишното равнище

РОССИЙСКАЯ ГАЗЕТА
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С
ДУМА

Тарас ФОМЧЕНКОВ

Доставките на руски газ в Европа през тази година според плановете няма да намаляват. И паралелно още през юни "Газпром" води преговори за доставки на руско гориво в Китай. Това съобщи пред журналисти шефът на газовия монополист Алексей Милер.

Ще отбележим, че прогнозите за доставките в Европа остават непроменени, въпреки че търсенето на руското гориво там намалява. През първите четири месеца на тази година обемите на износ на газ в Стария свят намаляха с 12 процента и достигнаха 51 милиарда кубически метра. За същия период през 2011-а "Газпром" достави в Европа 58 млрд. куб. метра газ. Причината за това намаляване е в икономическата криза в еврозоната, което влияе върху търсенето на енергоресурси, обясни Милер. В същото време той обърна внимание, че търсенето е намалявало и през миналата година. Но в крайна сметка газовият концерн е доставил в чужбина с 12 милиарда куб. м газ повече, отколкото през 2010 година. При това, уточни Милер, основните обеми на доставки са през третото и четвъртото тримесечие на годината. А засега още не е приключила първата половина на 2012-а. И е рано да се говори за някакви окончателни цифри. Според плановете на "Газпром" през тази година доставките ще се запазят на нивото на миналата и ще бъдат приблизително 150 милиарда куб. метра.

Стратегията на износа на руския газ трябва да се изгражда, изхождайки от различни сценарии, смятат експертите на "Российская газета". При това всички варианти предвиждат намаляване на собствения добив на газ в Европа, въпреки мечтите за шистов газ. Малко вероятно е цялата ниша на търсенето да заеме руският газ, заяви пред "Российская газета" зам.-директорът по международно енергийно сътрудничество Михаил Ермолович.

"Първо, икономическата стагнация в Европейския съюз може да прерасне в по-сериозна криза. Второ, възобновяемите източници на енергия ще увеличават дела си. Трето, въглищата както и преди са евтини и в страните от ЕС ги има или пък лесно могат да бъдат внесени. Четвърто, Африка бързо се превръща в суровинна база на Европа", обясни той възможните сценарии за развитие. Конкуренцията на руския тръбопроводен газ в Европа ще се увеличава и затова ние трябва да имаме адекватна ситуация за стратегия в условията на поскъпване на добива в северните широчини, казва Ермолович. При това руският бюджет едва ли ще понесе големи щети от промяната на условията при реализирането на руски газ в Европа, защото посъществено значение има търсенето на петрол и цената за него, убеден е той.

Европа обаче не е единственият път за износ на руското "синьо гориво". Милер разказа пред журналистите за преговорите с китайската страна за доставки на газ. Условията за доставки предполагат няколко варианта за тръбопроводни коридори. Общият обем на износа може да достигне до 68 милиарда куб. м газ годишно.

В Международната енергийна агенция (IEA) обаче прогнозират, че делът на Русия и страните от Близкия изток в световната търговия с газ към 2035 г. постепенно ще намалява за сметка на добива на шистов газ. Лидер в дибова на газ ще станат САЩ. Засега обаче много държави поставят въпроси, свързани с добива на шистов газ, в частност, отрицателното влияние на добива му върху екологията. Днес в регионите в САЩ, където започнаха до добиват газ от шисти, се увеличи броят на земетресенията. Ограничения върху добива на шистов газ има във Франция, България, Румъния.

Интервю

Тома Белев:

10% от горите са обречени на бракониерство

Държавата да си върне отговорността за охраната на частните горски територии, призовава екологът

Интервю на Мая ЙОВАНОВСКА

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

ТОМА БЕЛЕВ е роден през 1966 г. в Кърджали. Завършил е специалността "Опазване на природната среда" в Лесотехническия университет. Повече от 12 години инж. Белев е директор на Природен парк "Витоша", докато преди няколко месеца не беше отстранен, след като загуби конкурс за поста, смятан за предрешен и нагласен. Той е един от най-изявените български специалисти в областта на екологията, природозащитното дело и още по-конкретно - защитените природни територии. Председател е на УС на федерация "Зелени Балкани". Организацията заедно с други неправителствени природозащитни формации, обединени в коалицията "Да остане природа в България", от няколко месеца говори открито какво се крие зад поправките в Закона за горите, които изкараха гражданите на улицата.

Г-н Белев, вицепремиерът Цветан Цветанов попита протестиращите срещу промените в Закона за горите къде са били, когато се е застроявало Черноморието.

- Това не е вярно. Имаше такива протести, но явно по това време някои не са се интересували от темата. Природозащитните организации всъщност бяха тези, които предизвикаха създаването на Закона за устройство на черноморското крайбрежие. Ние постоянно настояваме да се приеме най-после националната устройствена схема на черноморското крайбрежие, но трето поред правителство не ще да ги приеме. Не спирам да задавам въпроса: като искате да регламентирате устройството, защо го няма този документ, на който ляга законът? Той беше приет, но всъщност не се прилага. Има и още един важен въпрос. Министерството на регионалното развитие и благоустройството предложи усъвършенстване на закона, което е правилно и ние го подкрепяме - за ограничаване на строителството в 100-метровата зона по брега, за да се сложи край на бетоновите постройки по пясъка. Но излязоха кметовете на управляващата партия и казаха: ние не подкрепяме правителството, искаме да си застрояваме. Не е ясно и каква е политическата воля на партия ГЕРБ, след като министърът иска едно, а кметовете, дето я представляват - друго.

Доколко налагането на вето върху промените в Закона за горите се дължи на хората, които излязоха на улицата, за да покажат своята позиция?

- Гражданите казаха: От нас зависи бъдещето на България. Ако бяха продължили да не им обръщат внимание, щяха да продължат да протестират, докато не бъдат чути. Изразяването на позицията на гражданското общество е нещо много важно и много добро за България. Нашите съседи ни завиждат за активната гражданска позиция. В никоя от нашите съседки не е имало подобни протести. Те се учат от нас. По същия начин бяха направени промените в Закона за защитените територии. След като ВАС анулира и заличи на тричленка природен парк "Странджа", гражданите излязоха и се наложи парламентът да приеме поправка, която ние бяхме предложили година преди това. Знаехме какъв е проблемът и бяхме предложили текст, с който да се бранят българските защитени територии, но управниците си правеха оглушки. И когато гражданите излязоха, се разбра, че не може да се пренебрегва мнението на обществото. Тогава много бързо бе прието нашето предложение и така спасихме природен парк "Странджа" - нашата най-голяма защитена територия. И за промените в Закона за горите говорим от шест месеца, участваме постоянно в протести.

Защо е толкова важно одобрените вече промени в закона да бъдат премахнати?

- Беше много важно да се премахне предложението, което като лесовъд не мога да възприема, защото е нарушение на принципите на науката - в държавните гори да се разреши до 80 на сто над прираста да се използват, да се изсичат. Това би удвоило, дори утроило ползването на горите в България. И би било изключително опасно. А така бихме направили прецедент както в българската горска история, така и в Европа. С промените бе върната порочната практика гори да се стопанисват без лесоустройствени програми, т.е. без държавата и експертите да си кажат мнението. И така някакви собственици сами си вземат решение, наемат си частен лесовъд и си изсичат както и колкото им е угодно. Това е изключително опасно, защото частните гори са около 10% от територията на страната. Третата опасна поправка е свързана с възможността речните гори да не се водят вече като такива и да се разреши голото им изсичане. Това може да ни доведе до наказателна процедура по две европейски директиви - за регулиране на наводненията и за опазване на природните местообитания. На четвърто място е разрешаването за застрояване на земеделски земи и на горите. Защото чрез Закона за горите се пипна и Законът за опазване на земеделските земи. И така би се разрешило застрояването им, без да се променя тяхното предназначение. Това е в нарушение на членовете на Конституцията за ползването на земеделските земи, в нарушение на философията на Закона за горите. За съжаление само това остана възприемано като проблем, свързан с промените на закона в публичното пространство.

Всъщност законът тръгна през м.г.

- Да, ние и сега имаме един нов Закон за горите, който започна да работи през април м.г. Но неговата промяна се направи още преди той да е проработил. В момента тезата е, че строителството би могло да се осъществи, ако има областни планове за развитие на горското стопанство, но понеже ние нямаме областни планове, затова дайте да премахнем ограниченията, свързани с тях. По закона все още няма всички необходими наредби, но някой го обявява за неработещ и започват промени. Агенцията по горите трябва да си изпълнява функциите. Не може една година след влизането на закона по него да има неизработени наредби. Не може все още да нямаме първия областен план за горско-стопанско развитие. Не може да не е започнала сериозната работа по Националната стратегия за развитие на горското стопанство. Говори се, че законът пречи на ски курортите да се развиват. А ние имаме ли стратегия за развитие на ски курортите? В България трябва да има национална устройствена схема, в която да се каже - тук ще има ски курорт, тук ще има голф игрище, тук ще се развива екотуризъм. С частични решения нищо няма да се постигне. Но винаги е имало интереси, които искат да се възползват от горите.

Вярно ли е, че има по-голям горски прираст?

- Това са данни от Евростат, според които, видите ли, гората в България се увеличава. Но все пак тези данни ги подава нашето Министерство на земеделието и храните. Оттам обаче не казват защо се увеличават горите. Увеличават се само на хартия по простата причина, че имаме гори в земеделските земи, които досега не се водеха гори. Сега по новия закон се описват като гори. Реално горските площи не са се увеличили.

Като контра на протестите срещу закона имаше демонстрации в подкрепа на промените. Същевременно в Банско почти всеки втори хотел се продава.

- Това показва неустойчивостта на този вид туризъм. В България трябва и можем да имаме туризъм 365 дни в годината. Всички се оплакват какъв голям мор е настъпил в общините Банско, Разлог, Сапарева баня и т.н. Колко много безработни има. Излиза, че е лошо да се развива ски туризъм, защото това е свързано с увеличаване на безработицата, със загуби и т.н. Ами, забранете го този туризъм. Не може от общини като Самоков, Смолян, Банско да се оплакват постоянно и да ни казват: вие спирате развитието на ски туризма и на ски курортите. И то точно там, където са големите ски курорти. Ако ски курортите са зло, защо тогава не ги забраним? Естествено е, че ще има безработица. Ски туризмът е само три месеца в годината. И така хотелите започват да се затварят, а половината от тях се продават.

На гражданските протести се противопоставиха с контрадемонстрации, оказа се - режисирани от хора на ГЕРБ.

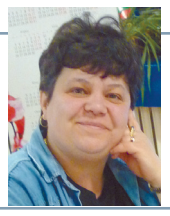
- На шега ще кажа, че Народното събрание прие промените в закона, но накрая ще го отнесе БТВ. Това бе едно решение на парламента, което беше взето без обществено обсъждане, без отчитане на мнението на всички заинтересовани страни и когато ние, еколозите, започнахме да дискутираме, в медиите се появиха някакви уж сдружения на инвеститорите. Не съм срещал досега инвеститор, който се оплаква от промените в Закона за горите. Нито едно от техните сдружения не е казало, че законът му пречи. Затова на срещата при премиера поканих председателя на сдружението "Природата за хората и регионите" Филип Цанов, което подкрепя облекченото изграждане на ски комплекси, да организира среща, на която инвеститорите да обяснят какво им пречи в техните инвестиционни проекти от сегашния Закон за горите. Всъщност протестират общини, които нямат връзка със Закона за горите. Сепарева баня, Разлог, Банско, Костенец, Самоков имат проблем с високата част на планината, където са националните паркове, а не с ниското долу, където са горите.

Казахте, че трбва да се върне охраната в частните гори.

- Да, и направихме такова предложение. Новият Закон за горите прие философията "Всяка коза за свой крак". И стана така - щом си имаш гора, си я пазиш. Така с премахването на охраната през м.г. 10% от горите в България бяха обречени на бракониерство. Това е делът, който заемат частните гори от всички горски територии в страната. Това са разпръснати, малки парчета гора. Защото вече горските не следят какво се случва в тях. След премахването на охраната бракониерството в частните гори зачести. Имам много писма от колеги от провинцията, които молят да направим нещо, за да се възстанови охраната, защото са им изсекли горите. Много от тези, които имат малка горска собственост - например 15 или 2 дка, не могат да си назначат охрана. Държавата трябва да си върне отговорността за охраната на всички гори в България. Защото всички се ползваме от благата на гората, била тя държавна, общинска, частна или манастирска. Държавата трябва да поеме поне минимума отговорност, а това е именно охраната на частните гори.

> **С протестите си гражданите казаха: От нас зависи бъдещето на България**

Общество

ИНА МИХАЙЛОВА

Лъжетерапия

Модата на политическите вицове не отмира. Те само се обновяват заради обстоятелствата и главните действащи лица. Едно не може да се отрече на нашето време - поводи безброй, герои - също. Казват, че Цветан Цветанов например бил поддръжник на Закона за горите, защото като ги изсекат братя Галеви, нямало къде да се крият. Тия дни, по повод скандала с "меренето" на магистрални километри, в интернет пространството се завърти приказка за Борисовия златен дъжд в строителството на пътища. Успехите на българския премиер, казват зевзеците, не останали незабелязани от световната спортна общественост. Б.Б. бил поканен да асфалтира трасето за рали "Париж-Дакар".

Станахме държава на вицовете. Държава, на която едни гледат като на своя собственост и подмятат от единия джоб в другия, други - като на мащеха, а трети - като на изоставено дете. Щеше да е смешно, ако всичко ни беше наред. И ако вече трета година със завидна последователност и граничеща с лудостта наглост управляващите не ни премятаха.

Аз съм най-честният и добър премиер. Асфалтирах стотици километри магистрали, както обещах. Вдигнах доходите, както обещах. Икономиката ни е в разцвет, както винаги казвам. По-добро правителство по тези земи не е имало от времето на хан Аспарух. Всички мафиоти са в затвора, намалих корупцията и престъпността, както обещах. Децата ни не емигрират, а се връщат. Никога не лъжа. Не чувате ли всеки ден такива вицове?

Но да се върнем на магистралната тема. Най-вече на онази, за която преди година експертите казаха, че се строи върху прах, че ще даде дефект. Тогава управляващите от ГЕРБ се кълняха, че предупреждението е опозиционна бутафория. Оказа се, че бутафория е строителството, както и настоящите опити проблем за милиони да се представи като люпене на семки на футболен мач. "Един булевард не Ми е мръднал в София", отсича собственически премиерът. "Цариградско шосе" (море) не се брои, а за наводненията на Южната дъга на Околовръстното негативите обира Фандъкова. Премиерът е по лентите и копките - по няколко за обект, за да има всеки ден какво да премята.

Еуфорично понесен на крилете на лъжата, вчера премиерът директно ни вкара в еврозоната. Сбъднах мечтата на Станишев, рече Борисов. Само дето разиграната сценка не е достойна и за квартална беседка. "Ау, Обединеното кралство колко е назад... Ау, ау!", измуча Той. Ама да не си помислите, че ще приемем еврото? Оправи се, Европо, стани като нас и чак тогава ще те искаме, опъна се Негова изящност. Не ни се помага сега на другите, ще гледаме ние да сме добре, изказа се Спасителят.

Жалка картинка! На фона на лъжетерапията, на която сме подложени, премиерът наставнически обясни на регионалния министър как да "кара валяка". Лиляна Павлова с не по-малко вдъхновение "премери" мъжкото самочувствие на началника си. Докато мъжете си мерят километрите, които не били чак толкова важни (пропуск в познанията за мъжката психология - там и милиметрите имат значение!), дамата калкулира мъжкото в себе. Вместо да признае ясно, че опозицията е била права в констатациите, че "Тракия" потъва, че евтиното строителство на ГЕРБ излиза прескъпо, че фактите са едно, а самохвалството е "друга бира", тя влезе в сложни обяснения. Що се отнася до репликите на Борисов и Павлова за мъжете и жените, за дамите и джентълмените, кому ли да споделим, че в управлението критерият всъщност е един - кадърност. Как да го обясниш на оногова, който без неудобство и свян, с червения билет във вътрешния си джоб, глаголства за антикомунизъм?

Калинките надвиха пчелите

ВЕЛИАНА ХРИСТОВА

Българската стопанска камара е единствената бизнес организация у нас, която не от вчера прави подробни и конкретни анализи за състоянието на икономиката, на пазара на труда и на... образованието на кадрите в страната. Това последното би трябвало да е постоянен ангажимент на просветното ни министерство, но от МОМН до момента не сме дочакали ни един смислен анализ на образователните проблеми, свързани с човешките ресурси в България. В министерството не знаят дори основни за страната неща като това колко са завършващите студенти, колко са "изтеклите" в чужбина подготвени кадри, за чието обучение държавата харчи пари, и пр. За министерството, сраснало се с неолибералните апологети, основната философия е: де факто пълна автономия на вузовете при приема на студенти по пазарен принцип, максимална децентрализация, максимално отдръпване на държавата от процеса на подготовката на кадри за икономиката и социалните дейности. Последният хит е замисленото с проектозакона за училищното образование прехвърляне на професионалните училища от държавата към общините - да си решават на местно равнище колко и какви кадри ще подготвят. Резултатът от тази политика е никакво дългосрочно планиране, насочване на младите хора към професии по принципа на случайната конюнктура - където е модерно да се учи в момента (и е по-лесно), там е напливът. Току-що се разбра, че и тази година като най-масова втора матура е предпочетена географията. А къде се кандидатства с география? Ясно - в публични и бизнес администрации и прочее икономически специалности. А къде постигнатият от зрелостниците успех е най-нисък? В географията. Така е вече няколко години, но ни анализ, ни тревога в МОМН не се забелязват, камо ли адекватни действия.

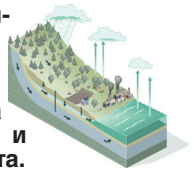
Е, чудно ли е тогава, че анализът на БСК показва стресиращи неща: че под път и над път у нас вече се прескачат прависти и дипломирани в публична администрация, а в същото време цели отрасли в близко време ще са без кадри, понеже сегашните вървят към пенсия, а млади хора не прявяват желание да ги заместят. И още - че образователното равнище на работещите спада, кадрите са все по-некачествени, професионалистите "се топят", неграмотността с шири все повече. А неграмотни хора предопределят и бъдещето на една неграмотна държава. И как няма да е така като калинките надвиха пчелите.

Доскоро БСК алармираше, че и инженерите ни са малко за една бъдеща икономика на знанието. Разбра се обаче, че годишно вузовете в страната дипломират общо към 15 000 инженери. Тогава на преден план излезе проблемът, че младите инженери не са подготвени практически за нуждите на бизнеса. Но и за това може да се поспори. Защото колко фирми у нас имат нужда от кадри, усвоили най-модерните световни технологии? При преобладаващ брой на фирми за търговия и услуги (не за производство), при масова насоченост на наличните производства към нискоквалифициран труд с ниско заплащане, на чии точно потребности ще отговарят новите ни инженери и къде биха намерили адекватна работа 15 000 техничари годишно, владеещи супермодерни технологии?

Иначе, местата за прием във вуз т.г. са повече от завършващите. А знанията на положилите матури са с 20 на сто по-ниски от тези на завършилите преди 5 години... Казват, че Господ дава, ала в кошара не вкарва. Така и БСК - анализ дава, но МОМН да действа не може да накара.

Дамата 21

СВЕТОВЕН ДЕН НА ХИДРОЛОГИЯТА. Отбелязва се от 2006 г. по инициатива на Международната организация по хидрография с подкрепата на Общото събрание на ООН. Хидрологията е наука за движението, разпределението и качеството на водите по Земята.

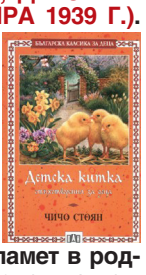
МЕЖДУНАРОДЕН ДЕН НА СКЕЙТБОРДИНГА. Скейтбордът представлява платформа, най-често слепени пластове тънко дърво, поставена върху четири колела. Използва се за спортна и развлекателна дейност. Първият скейтборд е направен през 30-те години на XX в. в Америка. Заради рисковете и шума скейтбордистите имали проблеми с полицията, поради което в определен период било забранено карането на скейтборд. През 60-те години той отново станал модерен сред младите и започнало масовото му производство.

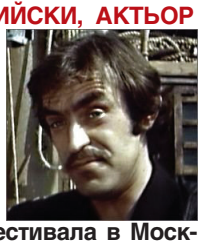
1834 - ПАТЕНТОВАН Е КОМБАЙНЪТ ПОД ИМЕТО „ЖЕТВАРСКА МАШИНА". Родината на съвременните зърнодобивни комбайни е САЩ, където през 1828 г. е заявен патент за сложна комбинирана машина за жътва, вършитба и почистване на ожънатите семена, без да е изработен прототип. Първият реално построен комбайн е изобретен през 1836 г. След 1890 г. започва масово производство, като вместо животинска тяга се използват парни машини за задвижване, а по-късно трактори и двигатели с вътрешно горене.

1866 - РАЖДА СЕ ЧИЧО СТОЯН, ДЕТСКИ ПОЕТ И ТЕАТРАЛЕН ДЕЕЦ (УМИРА 1939 Г.). Рожденото му име е Стоян Михайлов Попов. Един от големите поети в българската детска литература от началото на XX в. Сред най-известните му стихотворения са "При мама и при татко", "Сърдитко", "Майчина отмяна". Стиховете му са включвани в множество антологии с българска детска поезия. Участва в редколегията на в. "Славейче". В негова памет в родното му с. Дивотино от 1980 г. се провежда детски фолклорен фестивал "Чичо Стоян".

1996 - УМИРА КИРИЛ ВАРИЙСКИ, АКТЬОР (Р. 1954 Г.). След завършването на ВИТИЗ работи в Смолянския и в Пазарджишкия театър. Кариерата му е свързана още със Сатиричния театър и с Народния театър "Иван Вазов". Става известен с ролята си във филма "Йо-хо-хо", за която през 1983 г. получава награда на фестивала в Москва. По-известни ленти с негово участие са още "24 часа дъжд", "Инспектор без оръжие", "В името на народа", "Ударът", "Жребият", "Бързо, акуратно, окончателно".

2001 - УМИРА ДЖОН ЛИЙ ХУКЪР, АМЕРИКАНСКИ ПЕВЕЦ И КИТАРИСТ (Р. 1917 Г.). Развива свой уникален стил, наречен "Говорещ блус". Името му се превръща в еталон за "черната" блус музика заедно с това на другия голям майстор на жанра - Б.Б.Кинг. Песните му "Boogie Chillen" и "Boom Boom" са включени в специалния списък "500 песни, които оформиха рокендрола", изготвен в Рокендрол залата на славата. Животът на музиканта често се разглежда като класически пример за расизма в музикалната индустрия, въпреки че в крайна сметка, благодарение на забележителното си творчество, той достига статут на световна звезда.

2004 - ОСЪЩЕСТВЕН Е ПЪРВИЯТ ЧАСТНО ФИНАНСИРАН КОСМИЧЕСКИ ПОЛЕТ С ЧОВЕК НА БОРДА. Ракетопланът SpaceShipOne (Космически кораб едно) е създаден от компания от гр. Мохаве, щата Калифорния, САЩ. Разработката е струвала 25 млн. долара, предоставени основно от Пол Алън, един от съоснователите на "Майкрософт". SpaceShipOne не влиза в околоземна орбита като совалките, но преминава височината от 100 км, смятана за граница между Земята и Космоса, което го прави по определение космически кораб.

www.duma.bg

СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

МОНД дипломатик

LE MONDE diplomatique
българско издание

21 юни 2012, година 9, брой 6 (91) - втора част lmdbg@press.bg; bg.mondediplo@gmail.com www.bg.mondediplo.com 8 стр.

Предизвикателствата на Рио + 20

ИГНАСИО РАМОНЕ

БРАЗИЛИЯ ще е домакин в Рио де Жанейро от 20 до 22 юни на Конференцията на ООН за устойчивото развитие, наричана също „Рио + 20“, защото ще се проведе две десетилетия след първата Среща на върха за Земята през 1992 г. Ще присъстват 80 държавни глави. Разискванията ще са посветени основно на две главни теми: 1. „Зелената икономика“ в контекста на устойчивото развитие и изкореняване на бедността; 2. Институционната рамка на устойчивото развитие.

Успоредно с това официално събитие ще се проведе Среща на върха на народите, в която ще участват социални движения и еколози от цял свят.

Въпросите на околната среда и на климатичните промени са спешни точки в дневния ред на човечеството (1). Но тази действителност остава на заден план в Европа поради тежката икономическа и финансова криза.

Еврозоната се намира в много трудно положение, което се дължи на политиката на крайни ограничения. Рецесията е обхванала различни икономики, финансовото напрежение и безработицата растат. Испания преживява най-тревожните моменти от 2008 г. насам – по-трудни от дните, когато банката „Леман Брадърс“ фалира. Икономиката се подчини на инспекторите от Брюксел. Рисковият показател скочи нагоре и се събудиха много подозрения към испанската банкова система, особено след скандалния фалит на „Bankia“.

Поради провала на испанската централна банка и съмненията по отношение на банковата система се прибягна до „независими“ чужди фирми, които да анализират забавения ход на испанските банки (2). 62% от испанците се страхуват, че Испания ще се нуждае в близко или по-далечно бъдеще от помощта на Европейския спасителен фонд, подобно на Ирландия, Гърция и Португалия.

Песимизмът се разраства. Носителят на Нобелова награда за икономика Пол Кругман сложи дърва в огъня, когато миналия месец предупреди, че е много възможно Гърция да се откаже от еврото през юни (3)… Излизането на Атина от еврозоната ще предизвика веднага изнасяне на капитали към съседните държави и масово изтегляне на парите от банките. И това ще се пренесе непременно в Португалия и Ирландия, както в Испания и Италия, нещо подобно на това, което се случи в Аржентина с т.нар. *„corralito“* (4).

По тази причина европейските граждани следяха с такова внимание парламентарните избори във Франция, новите избори в Гърция и очакват с безпокойство Срещата на върха в Брюксел на 28 и 29 юни, която ще реши дали Европейският съюз ще следва германската линия на убийствени ограничения, или ще приеме френската линия на растеж и подем – една жизненоважна дилема.

Това драматично положение не трябва да прикрива, че на планетарно равнище има други, не по-малко важни дилеми. И основната е климатичната катастрофа, за която ще се говори в Рио де Жанейро през този месец. Да не забравяме, че през 2010 г. климатичната промяна беше причината за 90% от катастрофите, отнели живота на 300 000 души и нанесли икономически щети, оценени на 100 милиарда евро…

Друго противоречие е, че гражданите искат – и с пълно право – по-голям растеж, за да излязат от кризата. В Рио обаче еколозите ще напомнят, че ако не е премерен, растежът ще означава влошаване на околната среда и още по-бързо изчерпване на ограничените ресурси на планетата…

Световните лидери, заедно с хиляди представители на правителства, частен бизнес, неправителствени организации, социални движения и други групи на гражданското общество, се събират в Рио де Жанейро, за да изработят глобален план за защита на околната среда, за социално равенство и за намаляване на бедноста. Основните разисквания ще се водят около понятията „зелена икономика“, защищавано от говорителите на неолиберализма, и „солидарна икономика“, предлагано от движенията, които вярват, че ако не се отхвърли настоящият модел на „хищническа експлоатация“, основан на частно натрупване на богатства, няма да се опази природата.

Богатите страни отиват в Рио с предложението за „зелена икономика“. Това понятие е капан, който в повечето случаи предлага единствено зелена маскировка на сегашната разсипническа икономика. Тоест, оцветяване в зелено на спекулативния капитализъм. Тези страни желаят конференцията „Рио+20“ да ги натовари чрез ООН със задачата да определят на глобално равнище редица показатели, с които да се оценяват икономически различните функции на природата и да поставят по този начин основите на един световен пазар на услуги за околната среда.

Тази „зелена икономика“ желае не само търговията с материалната част на природата, но и превръщането в стока на процесите и функциите на природата. С други думи „зелената икономика“, както твърди боливийският активист Пабло Солон, иска да търгува не само с дървения материал на горите, но и с капацитета на същите тези гори да поглъщат въглеродния двуокис (5).

Основната цел на тази „зелена икономика“ е да създаде за частните инвестиции пазар за водата, за околната среда, за океаните, за биоразнообразието и т.н., като определя цена за всеки елемент на околната среда, с цел да гарантира печалба за частните инвеститори. По този начин „зелената икономика“, вместо да произвежда реални продукти, ще организира един нов нематериален пазар на бонове и други финансови продукти, с които ще се търгува чрез банките. По този начин същата тази банкова система, виновна за кризата от 2008 г., която получи милиарди евро от правителствата, ще разполага по свое усмотрение с майката природа и ще продължи да спекулира и да си осигурява отново огромни печалби.

В противоречие с тези позиции, успоредно с конференцията на ООН, гражданското общество организира в Рио Среща на народите. На този форум ще се представят алтернативи за защита на *„общите блага на човечеството“*. Произвеждани от природата или от групи хора на местно, национално и глобално равнище, тези блага трябва да бъдат колективна собственост. Става въпрос за въздуха и атмосферата; за водата – реки, езера, океани; за земята – общинска и национална; за семената, за биоразнообразието, естествените паркове, езика, пейзажа, паметта, знанието, Интернет, генетичната информация, свободно разпространяемите продукти и прочие. Питейната вода вече се схваща като общо благо и борбата срещу приватизацията ѝ постигна значителни успехи в редица държави.

Друга идея, която защищава Срещата на народите, е постепенното преминаване от една *„антропоцентростремителна цивилизация“* (насочена към човека – *бел.пр.*) към една *„биоцентростремителна цивилизация“*, насочена към живота, което означава да се признаят правата на Природата и да се определи друго схващане за добър живот и процъфтяване, за да няма зависимост от един безкраен растеж. Този форум защищава също идеята за хранителен суверенитет. Всяка общност трябва да може да контролира храните, които произвежда, като установява поблизка връзка между консуматори и производители, защищава едно традиционно селско стопанство и забранява спекулирането с храни.

Накрая Срещата на народите изисква една широка програма за *„отговорна консумация“*, която да въведе нова етика за съхраняването и споделянето на продуктите срещу изкуственото съкращаване на живота им, за предпочитането на благата, произведени от социалната и солидарна икономика, основана на труда, а не на капитала, и отхвърлянето на продуктите, произведени с робски труд (6).

Конференцията „Рио+20“ предлага на социалните движения да укрепят борбата си на международно ниво за една нова справедливост спрямо околната среда, в противовес на спекулативния модел и *„боядисването в зелено“* на капитализма. Според тези движения „зелената икономика“ не е решение на кризата на храните и околната среда. Напротив, това е „фалшиво решение“, което ще задълбочи меркантилността на живота (7). Тоест, една нова маска на системата. А гражданите са все по-отвратени от маските. И от системата.

---

(1) *Вж.* Игнасио Рамоне, „Климатът – спешен случай“, *Монд дипломатик* в *Дума*, 19 януари 2012 г., София.

(2) *El País*, 21 май 2012, Мадрид.

(3) *The New York Times*, 13 май 2012 г., http://krugman.blogs.nytimes.com/2012/05/13/eurodammerung-2/?smid=tw-NytimesKrugman&seid=auto

(4) Думата „corralito“ се появява в Аржентина по време на кризата от 2011 г., когато изправен пред лавината от клиенти, искащи да изтеглят спестяванията си, министър Доминго Кавальо реши всеки титуляр на сметка да има право да тегли до 250 песо на седмица. Министърът на икономиката на Испания Кристобал Монторо заяви в отговор на вълнението, предизвикано от думите на Кругман, че това е технически невъзможно в Испания.

(5) Пабло Солон, „Какво става с преговорите на Рио+20“?“ 4 април 2012, http://rio20.net/documentos/que-pasa-en-la-negociacion-para-rio20

(6) http://rio20.net/en-camino-a-rio.

(7) *Вж.* „Декларация на Асамблеята на социалните движения“, Порто Алегре, 28 януари 2012, стр. 160, http://redconvergenciasocial.org/?p=160.

LE MONDE DIPLOMATIQUE - *испанско издание*
Превод Венко Кънев

И бедни, и индустриалци - еднакво доволни

Една „рехава“ левица процъфтява в Никарагуа

Преизбирането на Даниел Ортега начело на Никарагуа през ноември 2011 година доказа, че в голяма част от Латинска Америка левицата се налага. Но някои последни прояви на сандинисткото управление, като позицията му по въпроса за правата на жените, разкриват логическите спънки, които понякога карат прогресивните сили да отстъпят от някои свои принципи, за да се задържат на власт.

Специален пратеник
Морис Льомоан*

Стенописи в Леон (горе) и в Манагуа (на стр. 3 долу) с портрет на Карлос Фонсека, един от основателите на Сандинисткия фронт за национално освобождение, 2012 г. Снимки Морис Льомоан.

НЯКОИ пеят, други развяват знаменца, трети с викове наставляват челните редици да вървят напред. На 3 декември 2011 година в близост до Висшия избирателен съвет (ВИС) в Манагуа демонстрацията протича без инциденти. Когато Фабио Гадеа взима думата, тълпата утихва. Гадеа представлява Независимата либерална партия (НЛП) и на президентските избори, проведени на 6 ноември, заема второ място с 31% от гласовете; той оспорва победата на кандидата на Сандинисткия фронт за национално освобождение (СФНО) Даниел Ортега (62,46 %), като твърди, че той самият бил събрал 62%: *„Настояваме да се анулират тези избори и да бъдат проведени отново, в присъствие на наблюдатели от целия свят!“* Призивът е отправен тъкмо към целия свят – прословутата „международна общност“. В самата Никарагуа обаче напълно се проваля. Според противниците на демонстрацията би трябвало да се стекат сто хиляди души, а в действителност участват пет, в най-добрия случай десет хиляди.

Според издателката на списание *Енвио* Мария Лопес Вихил, която се обявява за „сандинистка“, но в опозиция на управляващата власт, „прословутите 62% на Гадеа“ са доста неправдоподобни (преди гласуването, всички сондажи му отреждат около 30%). Нейното разсъждение би трябвало да звучи по-убедително: *„Мисля, че имаше равенство и не зная дали този равен мач завърши с малка преднина на Ортега пред Гадеа, или обратно. Неправомерностите бяха толкова много… Както на самите избори, така и най-вече преди тях“*. Далеч по-рязко се изказва София Монтенегро, директор на Центъра за наблюдение на комуникациите (Cinco). За нея *„Ортега е диктатор“*. На въпроса *„Но в какво го упреквате ?“* тя изобщо не се обременява с подробности и отвръща: *„Във всичко!“*

Яростна борба между братя, превърнали се във врагове

Бяло, черно, добро, зло ... Никарагуа не е препоръчителна дестинация за онези, които понасят единствено ясно очертани ситуации. Към традиционното деление на левица/десница се прибавя и яростната борба между братя, превърнали се във врагове. И в тази схватка няма напълно невинен лагер.

След като сваля диктатурата на Анастасио Сомоса през 1979 година, СФНО е изправен пред конфликт с контрареволюционерите – *контрите*, който САЩ му налагат през 80-те години. Войната носи разруха на страната. На изборите от 25 февруари 1990 година никарагуанците са разкъсани от съмнения, но ако отново гласуват за сандинистите, войната ще се проточи до безкрайност. Повече от изтощение, отколкото по убеждение, избират Виолета Чаморо, като по този начин позволяват завръщането на десницата.

За СФНО, който не очаква да загуби властта, ударът е жесток. Внезапно силни вътрешни противоречия разтърсват организацията. Докато ръководи партизанската война, следвана от въоръжена съпротива срещу американската агресия, Фронтът по необходимост действа като вертикална, централизирана партия, без традиция за идейни дискусии. В новите условия на мир в Никарагуа сред някои членове възниква желание за промяна в СФНО. Но през 1994 година се налагат „правоверните“, водени от Ортега. Много партийни кадри, интелектуалци и художествени дейци напускат партията, а други са не особено елегантно изключени. Така през 1995 година се появява Движението за сандинистко обновление (ДСО), основано от предишния вицепрезидент Серхио Рамирес и бившата „командante“ Дора Мария Тейес. Оттогава, обвиненията в „деспотизъм“, „самовластие“ и „обсебване на СФНО“ се лепят на „кликата Ортега“ (1).

Изказана по този начин, с придържане дословно към най-разпространената версия, това би била тъжната история на една отклонила се от пътя си и пропаднала партия… Но тя само отчасти отразява действителността.

Голяма жега изпълва скромния клуб на ветераните сандинисти в Сан Худас, гъсто населен квартал на Манагуа. Марио Хосе Сиенфуегос, участник в градските партизански отряди по времето на Сомоса, а после и в ударните части за борба срещу контрите, споделя спомените си: *„Веднага след поражението от 1990 година ние, „историческите борци“, повикахме Ортега. Яви се сам, без охрана. Просто само като команданте Даниел. Бяхме силно впечатлени. След дълъг разговор и обсъждане, решихме, че е нужно да продължим да се борим, за да вземем отново властта.“* Но на каква база? *„Моментът съвпадна с падането на социалистическия блок,* допълва Орландо Нуньес, настоящ съветник по социална политика на държавния глава. *Мнозина вътре във Фронта сметнаха, че историята е приключена. След като откриха буржоазната демокрация, която не познаваха от времето на Сомоса, решиха, че историческият проект на СФНО е остарял.“* Тъй като социализмът и антиимпериализмът *„били станали безпредметни“*, те се стремяха да пренасочат Фронта и да го поставят на позицията на „модерна“ партия на левия център. Именно този идеологически сблъсък и налагането на определен клан в СФНО стана причина за последвалото разцепление.

Оттам нататък, както признава „новаторът“ Рамирес, *„Даниел доказа своята непоколебимост в тежките условия. Когато стана разривът (...), остана сам, без пари и без партиен апарат.Непрестанно обхождаше кварталите и селата и се изгради сам като водач*.“ (2) Всъщност обикновените сандинисти от народа не се отказаха от своя лидер. А да го следват понякога изискваше особена смелост и самообладание...

През 1996 година на сцената се появяват Конституционната либерална партия (КЛП) и Арнолдо Алеман (51% от гласовете). Посолството на САЩ заплашва страната с мрачни бъднини, поради което Ортега получава едва 37,7 % от гласовете. Що се отнася до останалите партии, те претърпяват същинска тропическа Березина – Движението за сандинистко обновление събира 1,33% гласове.

До този момент, разигравайки картата на помирението, СФНО не щади усилия да привлече най-върлите си врагове от миналото – Католическата църква и бившите бази на *контрите*, основно селяни. Дори предприема още един ход. След като влиза във връзка с твърдата десница от Конституционната либерална партия, постига споразумение – „пактът“, който фактически установява двупартийността. *„Продаде душата си в тази история*, преценява изследователят Анхел Салдомандо, като разперва ръце в знак на упрек. *Когато неолибералите засилиха пазарните реформи, ликвидирайки държавния сектор, или като се захванаха с либерализацията на здравеопазването, СФНО, пленник на този съюз, не направи нищо, за да ги спре. С времето най-голяма тежест в СФНО придобиха онези, които въртят бизнес.“*

„Трябваше непременно да оцелеем“

От обратната перспектива, Нуньес обяснява случилото се като поставя събитията в контекст: *„Бяхме малцинство в Парламента. Поради влиянието ни над масите нашите противници имаха желанието и нужната сила да ни унищожат. Ако не сключехме съюзи, бяхме сериозно застрашени от изчезване. Методът не ни се нравеше особено, но ставаше дума за съотношение на сили – за да убедим народа един ден отново да ни даде мнозинство, обезателно трябваше да оцелеем.“*

„Пактът“ действително позволява оцеляването на СФНО, както и политическата стабилност (подчертано в полза на силно корумпирания президент Алеман), благодарение на контрола на Фронта над профсъюзите и на влиянието му сред полицията и армията. Разбира се, този противоестествен „прагматизъм“ му струва скъпо: *„Заклеймяването, сатанизирането и делегитимацията на Фронта от страна на световната левица бяха много жестоки,* признава Нуньес. *Но трябваше да го направим и го направихме.“* В самата Никарагуа този ход се свързва с поражението на изборите през 2001 г.

След Алеман правителството на бившия му вицепрезидент, избрания през 2001 година консерватор Енрике Боланьос, продължи с приватизациите, с концентрацията на капитали и с при-

* Журналист.

(1) *Вж.* по тази тема Морис Льомоан, „Никарагуа, изкушена от завръщане към миналото“, *Le Monde diplomatique*, октомври 1996 година.

(2) *Ел Паис*, Мадрид, 4 ноември 2011 г.

лагането на структурни ограничения, което води 46% от населението до бедност и 15% до пълна нищета. Към това се прибавят дълбоки пукнатини, които отслабват десницата – Боланьос праща в затвора предшественика си Алеман, осъден на 20 години за незаконно забогатяване (3). Как тогава да се попречи изборите през 2006 година да се наклонят в полза на СФНО?

Отстъпка от правото на аборт в угода на Католическата църква

Либералите измъкват от ръкава си проектозакон, който наказва аборта, включително при опасност за живота или изнасилени жени. Католическата църква и евангелистката йерархия устройват кампания и упражняват натиск над кандидатите. И тук отново политическата аритметика измества всички останали съображения – за да не отблъсне Църквата, Фронтът се приобщава към предложението.

София Монтенегро, директорка на *Cinco* и една от основателките на Женското автономно движение (ЖАД), е непримирима: *„Терапевтичният аборт съществува у нас почти от независимостта на Никарагуа. Дори Сомоса не посегна на него! Ортега обаче го премахна, понеже, дали искрено или користно, той е приел християнския фундаментализъм. А пък жена му* [Росарио Мурийо] *е суеверна опортюнистка, която по цял ден само говори за Господ и Богородица.“* Случката има много болезнен ефект – особено сред международните прогресивни среди.

През тази знаменателна 2006 година Даниел Ортега е избран на първи тур с 37,99% от гласовете (4). Развявайки лозунга „Християнин, социалист, солидарен“, той е преизбран в края на 2011 година със значително по-висок резултат. Преди това се чу ентусиазираното изявление на Р. Мурийо по повод току-що родилото 12-годишно изнасилено момиче: *„Раждането на това дете е чудо! (...) Да благодарим на Бога за толкова светлина, такава вяра и толкова любов.“*

Наш събеседник сандинист споделя: *„Църквата у нас е много консервативна и е много влиятелна. Работи квартал по квартал. Дори когато не е съгласен с нея, народът ѝ засвидетелства голямо уважение. Ние трябва да се съобразяваме с това. Не можем да се мъкнем зад усещането на народа, но и не бива да го изпреварваме прекалено.“* Шокиращо е, когато се обявяваме за прогресивни. Луси Варгас, активистка на Фронта в квартал Ларейнага в Манагуа, не скрива колко я вбесяват забележките по въпроса: *„В много страни може свободно да се абортира, но няма грижи за здравето на жените и децата и много от тях умират! Тук се помага на жените, най-малко чрез безплатното здравеопазване. Това също е гражданско право.“* В здравните заведения всяка жена, която желае, има на разположение и получава напълно безплатно противозачатъчни средства. Освен това, без да се омаловажава проблемът, правителството не се престарава в прилагането на закона – в болниците, ако животът на бременна жена е в опасност, лекарска комисия обикновено взима налагащото се решение, без да иска никакво разрешение.

Сиудад Сандино е жилищен комплекс в покрайнините на Манагуа и потвърждава единодушно казаното по-горе. Здравеопазването? Разбира се, че е достъпно, както и кубинските лекарства и лекари, които са *„нашите* другари *от* ALBA (Боливарски съюз на народите от нашата Америка) и при нужда *посещават домовете ни“*. Образованието? Отново е безплатно. *„Вече не плащаме нито стотинка за училището на децата, там те получават закуска и дори ученическа чанта, обувки и униформа за най-нуждаещите се.“* Шеги, смях, прегръдки, закачки... Пред малкото магазинче за стоки от първа необходимост на нормирани цени, глъчката расте. *„Дават ориз, фасул, олио, захар... Преди можеше да се купи само едно нещо. Либрата боб струваше 18 кордобас* (0,75 евро)*, сега струва 8.“*

Докато десницата си оставаше десница, а „новаторите“ се главозамайваха от речи и писания, славещи „гражданското общество“, „националния консенсус“, „демократичната гражданска самоличност“, „широките плуралистични съюзи“, „управляемостта“, „уважението към институциите“, правителството на Ортега лансира около 40 социални програми, съгласувани от Росарио Мурийо, превръщайки я в нещо като суперминистър.

„Не ми говорете за преразпределение на малки блага сред хората, реагира Салдомандо с ирония в гласа. *Дори със сбора от всичко това не може да се начертае един политически проект.“* Другояче мислят обаче десетките хиляди бедняци, които благодарение на раздаването на 854 000 цинкови плоскости са могли да покрият жилищата си и да спрат безбройните течове вследствие на тропическите бури. Друго говори и Росалия Суарес, зачислена към плана „Нула глад“. Както осемдесет хиляди жени, тя е получила една крава, едно прасе и шест кокошки: *„Кравата ми роди вече две теленца! Продавам млякото, което ни остава, децата ми ядат яйца... По-рано нямахме нищо.“* Различно разсъждават и други жени, често самотни майки, на които кредитите по плана „Нула лихварство“ са помогнали да отворят хлебарница или малък магазин за *nacatamales* (традиционни сладки) или *tortillas* (царевични пити), а на някои дори да се сдружат и да основат кооперативно стопанство.

„Това което прави правителството, е минимално, и то само за хората, които го подкрепят, възразява с отегчен поглед столичанка, която срещаме сред оживения пазар Муембе. *Който не е съгласен с него, няма право на нищо.“* Един повтарящ се упрек, породен от ролята на Съветите на гражданската власт (СГВ), базова сандинистка организация, която активно участва в управлението на програмите по места.

За правителството социалните програми са приоритет на държавата

На фона на различните преценки, изплува една по-нюансирана картина на действителността. Йайра Майорга живеела преди в развалините на сграда, разрушена от земетресението през... 1972 година. Като 360 свои съседи (близо една четвърт от които твърдят, че не са сандинисти) днес тя обитава истинско жилище. *„Гледайте само колко ми е хубав домът!“* , сияе жената. Планът „Достойно жилище“ е оставил следи тук.

„Аз не бях нито сандинистка, нито никаква друга, отбелязва младата Росарио Гарсия. *Не се интересувах от политически неща. Но като гледам какво е направил команданте...“* Непринудено, като мнозина други, дребният селски търговец Уалтер Силва споделя с нас: *„Откровено да ви кажа, аз бях либерал, но те нищо никога не са ни дали. А той,* „El hombre“ (Човекът), *много ни помогна. И аз взех, че си промених мнението и доста мои другари ме последваха.“* Подобен род присъединявания обясняват безкрайно подобре от една евентуална изборна измама впечатляващия скок от 38% през 2006 година на 62,46% през 2011.

Естествено никой не би рискувал да говори за „социализъм“. Чуждестранните инвеститори и ведомства като Международния валутен фонд (МВФ) или Световната банка (СБ) нямат никакви забележки по управлението през последните пет години. Частният сектор, към който се числят заможни сандинистки предприемачи, между които и Даниел Ортега, е стопанисван повече от добре. Включва се дори в стратегическите решения на властта – като участва в ALBA и работи с Южна Америка, открива нови пазари. Структурна промяна в страната няма, но правителството промени приоритетите на държавата, а това никак не е без значение. Същевременно с масираната помощ от страна на Венецуела на Уго Чавес – *„тази псевдолевица, правоверна, безплодна, реакционна и деспотична“*, която качва адреналина на „новаторите“ – то приложи с успех и замах социалните програми.

В стремежа си към вицепрезидентството Едмундо Харкин, който под знамето на ДСО беше събрал 6,29% от гласовете през 2006 година, този път се съюзи с Фабио Гадеа, кандидат на НЛП. Убеден консерватор, бивш водач на контрите в Коста Рика (*„Да, но беше „доблестен“ контра“*, уточнява не на шега г-жа Лопес Вихил) Гадеа е всъщност подставеното лице на Едуардо Монтеалегре, банкер и бивш министър на Алеман и Боланьос. Също победен от Ортега през 2006 година (28,30% от гласовете) и замесен във финансов скандал, Монтеалегре трудно би могъл отново да се кандидатира – а и не желае особено, при положение че състезанието отдавна е обявено за загубено. *„Този съюз НЛП–ДСО не почива на съвместен социален проект, обща програма или идеология,* призна Лопес Вихил преди изборите. *Единствената цел е да се попречи на диктаторския уклон на СФНО и на Ортега.“* Един вид „пакт“, донякъде. Изтормозени от 16 години неолиберализъм без спирачки и без амортисьори (1990-2006), какъвто не желаят да преживеят отново, повечето никарагуанци направиха своя избор: „Ел команданте“ *има безусловната ни подкрепа – нашето желание е да продължи в същата посока.“*

Редовна гостенка в посолството на САЩ, защитничка на „гражданско общество“, което кара човек да се замисли, София Монтенегро се затруднява да приеме реалността. *„Така или иначе*, отсича тя, *след шест месеца Чавес* [който има или е имал рак] *ще е умрял, а Ортега и Мурийо ще свършат като семейство Чаушеску.“* Ще трябва ли тогава да се острижат всички „сътруднички“? (5) Сред шестдесетте и двама сандинистки депутати, избрани на 6 ноември миналата година, тридесет и четири са жени.

---

(3) Присъдата е отменена от Върховния съд на 16 януари 2009.

(4) Промяната в Конституцията след „пакта“ Ортега-Алеман позволява да се спечелят избори с 40% от вота, или с 35%, ако пет пункта преднина делят победителя от най-близкостоящия му съперник.

(5) След Втората световна война във Франция били остригани всички „сътруднички“ на немските окупатори - *бел. ред.*

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Христина Костова

В Еквадор биоразнообразието разчита

От 20 до 22 юни 2012 г. в Бразилия ще се състои Международната конференция (среща на върха) за устойчиво развитие „Рио+20“. Докато богатите държави търсят да наложат съвместима с неолибералния строй „зелена икономика“, други страни предлагат различен път. Такъв е случаят на Еквадор, който в Рио ще отстоява проект, съчетаващ защита на националния суверенитет със социален прогрес и опазване на екосистемите.

Орелиен Берние*

FERNANDO FALCONÍ. – „Градина на сенките“, 2010

През юни 2007 година новоизбраният президент на Еквадор Рафаел Кореа обяви една инициатива, окачествена като „революционна“ – проекта „Ясуни-ИТТ“. По силата на този проект Еквадор ще прекрати нефтодобива в сърцето на природния парк „Ясуни“, където вече съществуват три сондажни кладенеца („Ишпинго“, „Тамбокоча“ и „Типутини“ – оттук и съкращението ИТТ), при условие че „международната общност“ се съгласи да изплати на страната обезщетение, отговарящо на половината от предвидените доходи, за които се смята, че за тринадесет години ще надхвърлят 7 милиарда долара. Така събраните фондове ще позволят на Кито да развие възобновяващи се енергии, да възстанови и опази екосистемите, без да вреди на туземното население (част от което живее по тези места напълно изолирано), както и да проведе научни изследвания за оценка на биоразнообразието, или да развие социални програми, предназначени главно за общностите от засегнатите райони.

На пръв поглед проектът „Ясуни“ изглежда прекрасна, безупречна идея. Докато международните преговори по климата и биоразнообразието влизат в застой, „Ясуни“ може да предотврати емисиите на 400-те милиона тона въглероден двуокис, отговарящи на експлоатацията на въпросните ресурси, и така да опази една от най-богатите екосистеми на планетата. Макар да не пренебрегва нуждата от „валоризация“, тоест на търговско остойностяване на природата, инициативата е в диаметрална противоположност на неолибералния продуктивизъм – в една бедна и зависеща от нефтената промишленост държава проектът би представлявал същинско екологично и социално обновление в икономиката на страната. Зад идиличната картина обаче се крият многобройни трудности.

Нефтът да си остане под земята

Рафаел Кореа е бивш министър на икономиката и след избирането му за президент започна да провежда политика, сродна с тази на венецуелския президент Уго Чавес: национализации, социална политика и нова Конституция, облагодетелстваща по-бедните. Реши също да намали обслужването на външния дълг, след като след една проверка се оказа, че голяма част от дължимото бреме е неправомерно *(вж. статията „Дългът ли, какъв дълг?“ на Жан Гадре в* Монд дипломатик *от 7 юни 2012)*. Безработицата започна да намалява, заплатите в държавния сектор нараснаха и страната постепенно се отърси от попечителството на международните организации. Но опитът за преврат през септември 2010 година напомни колко е крехка подетата „гражданска революция“. Отношенията на Рафаел Кореа с туземните общности, конкретно с мощната Конфедерация на индианските народи на Еквадор (CONAIE) са обтегнати. Някои представители на индианските движения в Америка критикуват рудодобивната политика на правителството, която застрашава жизнената им среда, други пък проявяват загриженост от опитите за забрана на определени традиции, смятани за трудно съвместими с обновлението на еквадорската държава (например отделни правосъдни обичаи, позволяващи линчуването).

Нефтът заема централно място в еквадорската геополитика. За държавата той представлява изключително необходим ресурс за финансиране на социалните програми (през 2008 година приходите от петрола представляваха половината от общия бюджет), но той като примамлива суровина поддържа зависимостта на страната от чуждестранните фирми (40% от нефтодобива се контролира именно от тях), както и от американския пазар. За местното население петролът често е единствен източник на заетост. Същевременно обаче експлоатацията му предизвиква екологични и здравни катастрофи и обуславя налагането на неоколониални политики. Активистката група „Екологично действие“ е радикален противник на тази дейност и отдавна се бори за забраната на нови петролни кладенци. Значима победа бе извоювана през февруари 2011 година, когато за замърсяване на околната среда нефтената компания „Шеврон-Тексако“ получи присъда (8 милиарда долара), потвърдена след обжалване година по-късно.

Още при самото образуване на правителството на Кореа въпросът за експлоатацията на петрола предизвика сблъсъци във висшия ешелон на държавата. В продължение на десет години идеята за мораториум и за едно постпетролно общество зрее в редиците на лявата интелигенция, сред чиито говорители е и икономистът Алберто Акоста. След като през 2007 г. стана министър на енергетиката и мините, Акоста довърши проекта „Ясуни“, чиито основи бяха положени преди идването на власт на Рафаел Кореа. Противно на неговата позиция, държавната фирма „Петроекуадор“ търси да убеди правителството в обратното, а именно, че трябва незабавно да се експлоатира петролът от националния парк. С покачването на цената за барел на световния пазар (от 60 долара в началото на 2007 година до над 100 долара през 2012 г.) особено трудните за достъп залежи на ИТТ отново станаха рентабилни.

Следователно президентът е принуден да избира между един бърз, но разрушителен начин да финансира своята политическа програма и удоволетворяването на исканията на еколозите и на туземното население. След напрегнати дискусии той взе умело решение – Еквадор ще държи нефта в земята срещу финансова компенсация. По този начин прехвърли на международната общност отговорността за експлоатацията на петролните залежи. Проектът „Ясуни“ бе одобрен през лятото на 2008 г., а през декември бе представен на Срещата на върха по климата в Копенхаген. След разгорещен спор с Обединените нации Кореа постигна създаването на директно управляван от Еквадор тръстов фонд. На 3 август 2010 година фондът влезе в действие. Правителството си постави за цел да събере 100 милиона долара преди 31 декември 2011 г. и предприе многобройни посещения в западните страни, за да защити своята кауза.

Скромен успех

Много скоро обаче настъпи обезпокояващ спад на ентусиазма у потенциалните дарители. Само няколко страни се ангажираха да направят паричен принос: Испания, Германия, Италия... Година и осем месеца след учредяването на тръста преводите във фонда са под нивото на очакванията. Испания, където съществува голяма еквадорска общност, е единствената западна държава, допринесла с парична сума от 1,4 милиона долара. Два местни общински колектива от Франция (регион Рон-Алп и департаментът Мьорт-е-Мозел), наред с броени страни, които дори не фигурират сред най-замърсяващите или пък най-богатите (Чили, Колумбия, Грузия, Турция), също захраниха фонда със суми между 50 000 и 200 000 долара. Други обещания, като това на Валония, не бяха изпълнени. След няколко противоречиви съобщения Германия се спря на по-различна форма на „подкрепа“, състояща се в приоритетно двустранно сътрудничество, което ѝ обезпечава печеливши инвестиции.

Може би най-последователна се оказва Италия, която направи своя принос не чрез дарение, а като опрости 51 милиона долара външен дълг. Насред така тежката в Италия дългова криза трудно може да се прецени каква е истинската относителна тежест на инициативата „Ясуни“ във взетото от Рим решение. През 2006 г. на Норвегия например не се наложи да прибягва до екологичния аргумент, за да отмени 20 милиона долара от задълженията на Еквадор под натиска на различни асоциации. При липса на по-добри варианти Кито приема тези разновидни приноси, като смята за постигната целта да се съберат 100 милиона долара в края на 2011 година. Стрелката на фондовия брояч обаче е засякла и неотменно сочи 3 милиона долара.

Логично е да се вярва, че неправителствените организации (НПО) биха проявили по-голяма мотивация в сравнение с държавите. Нищо подобно. На сайтовете на големите екологични асоциации търсачките не реагират на ключовата дума „Ясуни“. Нито една организация, била тя Световният фонд за дивата природа (Worldwide wildlife fund, WWF), „Грийнпийс“ (Greenpeace) или „Приятели на Земята“ (Amis de la Terre), не излиза с официална позиция по въпроса. Неофициално липсва единодушие. „Грийнпийс“ оценява положително предложението да не се извлича петрол, но по принципни съображения не подкрепя какъвто и да било проект на правителството. „Приятелите на Земята“ са също съпричастни към този начин да се спрат емисиите на газове

* Автор на *Как глобализацията уби екологията*, изд. „Хиляда и една нощ“, Париж, 2012.

ЗА ЕКОЛОГИЧЕН ПРЕХОД

на международната солидарност

с парников ефект, да се опази биоразнообразието, както и да се защитят правата на местните жители, но се опасяват „Ясуни“ да не се превърне в оправдание на *„екологически шантаж“*. Според Силвен Анжеран, оглавяващ кампанията за тропическите гори, *„Ясуни“ изисква сериозна дискусия. Добре е да се остави петролът в земята. Но връщането на екологичния дълг на Севера към Юга не означава непременно финансово изплащане“*. От друга страна, въпросната асоциация, както и част от туземната общност, продължават да са критични към все още интензивната добивна политика на Еквадор.

През 2010 година еквадорски НПО организираха международна петиция в подкрепа на „Ясуни“, която в Европа бе подписана от ръководството на Асоциацията за облагане на финансовите транзакции в полза на гражданите (Attac), от Левия фронт, от Новата антикапиталистическа партия, от Ди Линке (Die Linke) и от много евродепутати еколози (1). Единствено френската Лява партия обаче истински се интересува от проекта, който се вмества в нейната концепция за „екологическо планиране“. Лидерите на Зелените, които биха желали да подкрепят „Ясуни“, но без да дават вид, че подкрепят правителството на Кореа, тъй като го смятат за прекалено близко до „популистко управление а ла Чавес“, което те не одобряват (2), просто фигурират като участници.

Проектът се сблъска с безброй препятствия още от лансирането му. Финансовата криза през есента на 2008 г. и провалът на Срещата на върха в Копенхаген през 2009 г. почти слагат край на и без това трудно кретащите международни преговори по климатичната промяна. Обединените нации съсредоточават усилията си в разработката на постановка за борба срещу изсичането на горите, наречена REDD+, която трябва да разчита главно на частния сектор и чиито механизми за взимане на решения ще останат в ръцете на големите държави. Натрапването на проекта „Ясуни“ в преговорите не е по вкуса на развитите страни, а и условията на бюджетни ограничения са удобен претекст той да бъде учтиво отстранен. Но това, от което най-много се боят богатите държави, несъмнено е да не би еквадорската инициатива да повлече крак, понеже, ако се одобри финансирането на „Ясуни“, ще се отворят вратите за внасяне на стотици подобни проекти от страните от Юга, които ще претендират за подобно решение.

В такъв враждебен контекст Еквадор обръща поглед към частните фирми с надежда те да проявят повече щедрост от държавите. Освен че не е особено ясен, такъв ход определено крие рискове. Идеята е дарителите да се облагодетелстват от „маркетинг по афинитет“, т.е. от правото да използват марката при продажбата на стоките си (3). Тръпки побиват при мисълта как крупни енергийни или автомобилни компании развяват официалното лого на инициативата – „Продукт „Ясуни“ – да обновим света“...

Включване във въглеродния пазар?

ЕКОЛОГИЧНОТО преобразуване на малка и бедна страна като Еквадор не е никак лека работа. Шансовете за успех на инициативата са слаби. Главната цел на Кореа вероятно е да задържи проекта в сила до следващите национални избори през 2013 г. Наистина няма място за проява на слабост, особено след като подкрепящата „Ясуни“ конфедерация CONAIE организира през март 2012 г. голям поход към столицата Кито за *„да демонстрира пълното си несъгласие с широкомащабната рудодобивна дейност в страната“* и да се опълчи срещу правителството. Но правителството на Кореа може да тръгне по още по-опасен път, ако възприеме един от предвидените при лансирането на проекта варианти, а именно включването му във въглеродния пазар. „Сертификатите с гаранция „Ясуни“, издадени срещу финансов принос, биха се превърнали във „въглероден кредит“, компенсиращ емисии на газове с парников ефект от богатите страни или големите фирми (4). Ако такава опция за момента е изключена, нищо не гарантира, че в краен случай няма да се прибегне към нея по-нататък.

Но ако остане без перспектива за нови средства за финансиране, еквадорската дипломация едва ли ще запази дълго оптимизма, който проявява днес.

Парадоксално е, че „Ясуни“ и всичките съпътстващи проекта съмнения засенчват други, все още плахи, но съвсем реални успехи на гражданската революция, ръководена от Рафаел Кореа. За жадните за символика западни „зелени“ или алтерглобалистки движения схемата му е проста – туземен народ, комуто било присъщо екологичното съзнание (5); несъмнено вредни изкопаеми енергоизточници, които пречели да се развият несъмнено полезните възобновяеми енергии; предизвикателства на околната среда, способни като по чудо да надвият политическите разцепления... Има отзвук чак в Европа, в местните борби, които водят движенията срещу извличане на шистов газ. Така че е доста съблазнителна идеята „Ясуни“ да бъде превърнат в прост, дори опростенчески пример. Но все пак е невъзможно проектът да бъде откъснат от революционния процес, протичащ в Еквадор. Става дума за процес, който трябва да бъде съобразен с дадена социална и икономическа действителност, с едни деликатни съотношения на силите. Образно казано, както при политическата екология, една проста идея в една сложна игра.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Христина Костова

(1) www.gopetition.com/petition/35446.html

(2) *Вж.* изказването на Даниел Кон-Бендит в Европейския парламент на 18.01.2012 за положението в Унгария, в което окачествява като „тоталитарно“ венецуелското правителство.

(3) „Инициативата Ясуни и частният сектор“, Посолство на Еквадор, www.ambassade-equateur.org

(4) *Вж.* „Трябва ли да изгорим Протокола от Киото?“, *Монд Дипломатик*, декември 2007.

(5) Renaud Lambert, „Le spectre du pachamamisme“ (Призракът на пачамамизма), *Le Monde diplomatique*, февруари 2011.

НАЦИОНАЛИЗАЦИЯТА НА АРЖЕНТИНСКИЯ ФИЛИАЛ НА „РЕПСОЛ“

И Буенос Айрес (пре)откри петрола си

На 16 април Кристина Кирхнер обяви експроприацията на 51 процента от акциите на аржентинското държавно предприятие „Фискални нефтени находища“ (YPF), притежание на испанската фирма „Репсол“. Последва незабавно окупиране на компанията и установяване на контрол от страна на официални служители, които чрез внимателно планирана операция се явили във фирмата в момента на обявяването на мярката от президентката в националния ефир. Решението предизвика очакваните изблици на възмущение от страна на световната икономическа преса, но бе подкрепено в Аржентина от почти цялата опозиция и от по-голямата част на общественото мнение (70% според анкетите).

ХОСЕ НАТАНСОН*

ЗАЩО след деветгодишното управление на Кирхнер бе взето решение за повторно одържавяване на YPF? Отговорът е двояк. От икономическа гледна точка положението в енергетиката беше станало неудържимо, което до голяма степен беше резултат от погрешната стратегия, следвана от правителството. От идването му на власт през май 2003 г. (при това в икономическа среда, белязана от крехко възстановяване след излизането от кризата през 2001 г.) приоритет бе поддържането на ниски местни цени за насърчаване на производството и за финансово укрепване на държавата чрез събиране на данъци от износа на горива. Макар и функционална в кратки срокове, тази стратегия на „Репсол“, която вече провеждаше политика на въздържане от инвестиции *(вж. каретата на стр.6)*, доведе до още по-голямо намаляване на собствените ѝ инвестиции в Аржентина и до търсене на дестинации, където международната цена е гарантирана.

JUAN RANIERI. – „Добре дошли в запалимия град!“, 2008

През 2008 г. правителството беше наясно с тази ситуация и чрез едно оспорвано решение подкрепи влизането на местна икономическа група, която придоби 25 процента от пакета акции на YPF и след преговори с „Репсол“ постигна споразумение да поеме управлението на компанията. Идеята беше, че с частна аржентинска фирма начело на YPF правителството ще увеличи капацитета си за диалог и ще предотврати разпръсването на целите, характерно за управлението на „Репсол“ през предходните години.

Това обаче далеч не се сбъдна и спадът в енергетиката се задълбочи. В условията на устойчив икономически растеж (аржентинският брутен вътрешен продукт нарастваше средно със 7,1 процента през последните осем години) енергийните потребности непрекъснато се увеличаваха. Така правителството се видя принудено да увеличи вноса на горива – по-специално на газ от Боливия и нефт от Венецуела, което поради високите международни цени струваше изключително скъпо. Енергийният баланс (внос спрямо износ) започна да достига опасен дефицит. През изминалата година той достигна 10 милиарда долара, а за 2012 г. е изчислен на около 12 милиарда. Въздействието на международната криза в Аржентина беше умерено, но при всички случаи доловимо и това успя да убеди правителството, че е необходимо да се предприеме драстична промяна в енергийната политика.

От икономическа гледна точка следва, че решението за повторно одържавяване на „Репсол“ отговаря на краткосрочната потребност да се ограничи дефицитът в енергийния баланс, а в дългосрочен план предполага възстановяване на контрола върху добива на горива, които са стратегически за развитието на страната.

(На стр.6)

* Главен редактор на арженското издание на *Монд дипломатик*

Национализацията на аржентинския филиал на „Репсол“

И Буенос Айрес (пре)откри петрола си

(От стр. 5)

От предимно политическа гледна точка решението е обяснимо, ако се вземе под внимание огромното народно доверие, спечелено от Кристина Кирхнер на изборите през миналата година – с 54 процента от гласовете и с близо 40 пункта разлика спрямо втория кандидат тя се превърна в президентката, получила най-висок процент гласове след възстановяването на демокрацията през 1983 г. Правителството изтълкува резултата като подкрепа за развиваната до момента стратегия. А тя включва отнемане от частния сектор и на други стратегически ресори на икономиката, като пенсионните фондове и националния превозвач, одържавени през 2008 г. в рамките на макроикономически модел, който включва административни промени, ограничения за навлизането на спекулативни капитали, валутна експанзия и високи нива на публичните разходи. Освен това бе решено да не се прибягва до финансиране от международните валутни пазари, което изисква постоянен приток на нови ресурси, за да може държавата да изпълнява своите програми. Всичко това събуди спорове сред привържениците на твърдата линия, които предупреждаваха за проблемите, произтичащи от ограниченията на вноса и от високата инфлация.

Във всички случаи подкрепата, постигната от Кристина, означава огромно доверие в това, което правителството определя като *„задълбочаване на промяната“*. По-елегантно би могло да се формулира като структурна динамика на един политически цикъл, който при проблеми от рода на световна икономическа криза или опасен дефицит в енергийния баланс реагира радикално, сякаш единствената му алтернатива е завой наляво.

Новите предизвикателства

През този нов етап има важни предизвикателства. Трябва да се поясни, че рисковете пред новото управление на YPF не са толкова от законов характер, защото повторното одържавяване беше санкционирано от закона. Конституцията допуска експроприация на предприятия по този начин, при условие че бъде изплатено съответното обезщетение. Както се очакваше, „Репсол“ обяви, че ще оспорва решението, и поиска обезщетение от 10 милиарда евро пред Международния център за уреждане на инвестиционни спорове (ICSID), тоест съда на Световната банка. Съгласно Договора за защита на инвестициите, подписан между Аржентина и Испания, именно там трябва да се решават този вид спорове. Същият договор обаче съдържа условие, според което преди да се обърне към ICSID, дружеството е длъжно да депозира своя иск пред аржентинското правосъдие. Поради това се очаква процедурата да бъде дълга.

От друга страна, противно на прогнозите на мнозина, очакваната международна реакция надали е насочена към пораждането на сериозни трудности – отвъд възмутените изблици на *Файненшъл таймс* и *Икономист* „обемът на щетите“ за „Репсол“, включително за правителството на Испания, което се присъедини към иска на дружеството, е доста ограничен. Оказва се, че отношенията между Аржентина и Испания са гладки и обхващат общата им история, миграционните потоци в двете посоки и най-разнообразни бизнес интереси. Около 600 испански фирми работят в Аржентина, много от тях движат големи сделки и не изглеждат особено заинтересовани да ги подложат на риск заради „Репсол“ (ако посочим само Telefónica като пример, през 2010 г. тя е регистрирала оперативен резултат от над 1 млрд. евро, без амортизационните начисления, или с 9,82 процента повече от предходната година)(1).

В този смисъл основното предизвикателство не се задава от чужбина, а от самата Аржентина, включително от самата фирма. Като последица от демонтирането на Държавата на благоденствието през 90-те тя изгуби голяма част от професионалния си капацитет в областта на енергетиката – инженери и техници се насочиха към работа в частния сектор и в чужбина. Правителството полага усилия да ги привлече обратно, за да се постигне обявената в речта на Кристина Кирхнер цел – YPF да бъде управлява според *„най-добрите фирмени практики“*. Фактически Кирхнер обяви, че ще назначи за нов председател на фирмата Мануел Галучо, инженер на 44 години, заемал длъжност в YPF преди приватизацията, а след това развил успешна кариера в Schlumberger – компания, която е лидер в проучвателните и сондажните дейности.

Второто предизвикателство е финансово. За възстановяване на производствените нива се изискват нови проучвания, които в срок от четири-пет години ще увеличат броя на проверените находища, особено като се има предвид, че новите залежи в по-голямата си част се състоят от неконвенционални ресурси и следователно експлоатирането им струва по-скъпо. Ключов е случаят с Vaca Muerta. Намиращото се в провинция Неукен находище на неконвенционален нефт е считано за едно от трите най-богати в света. Фактически ръководителите на „Репсол“ уверяват, че зад повторното одържавяване на YPF се крият намерения за завладяване на тези ресурси. Всъщност все още става въпрос за „вероятни“, а не проверени ресурси. За техния добив са необходими, при това едва на първия етап, около 20 милиарда долара.

С други думи, възстановяването на нивата на запасите изисква едно количество пари, каквото аржентинското правителство в този момент на икономическо забавяне просто няма. Ето защо то реши, вместо да превърне YPF в сто процента държавна фирма, да добие 51% от акциите и да запази статуса му на анонимно дружество, като механизъм за привличане на частни съдружници, които да внесат професионален капацитет и финансови ресурси. Ако цените на петрола продължат да бъдат високи, всичко подсказва, че ще има няколко заинтересовани фирми.

Най-важното предизвикателство обаче е дългосрочно. От приватизацията си през 90-те YPF навлезе в процес на спад, който продължава много години и чието преодоляване ще струва огромни усилия. С внушителната политическа подкрепа, която включва почти цялата опозиция, със зашеметяващото одобрение от страна на обществото и с цена на петрола, надхвърляща 100 долара (цена, която би могла да нарасне още повече, ако се задълбочи конфликтът с Иран), началото на новия етап за YPF изглежда обещаващо. Успехът му зависи от управленческия капацитет на правителството да го превърне в ефективно и същевременно чувствително към националните потребности предприятие.

(1) *El Cronista*, 25.02.2011 г.

Хосе Натансон
Le Monde diplomatique
Превод от испански
Таня Маринкова

Абсурдна приватизация

От основаването си през 1922 г. аржентинското предприятие „Фискални нефтени находища“ (YPF) премина през различни етапи на по-голямо или по-малко отваряне към частния капитал, но продължаваше да бъде контролирано от държавата. Така беше до идването на власт на Карлос Менем. През 1992 г., при най-неолибералното правителство в Латинска Америка, YPF беше разпокъсано, като собствеността върху природните ресурси се прехвърли от федералното правителство на провинциалните правителства (мярка, която ярко подкрепи тогавашният губернатор на Санта Крус – Нестор Кирхнер).

По-късно, в края на управлението на Менем и при необходимостта да се финансира държавата, засегната от азиатската криза през 1997 г. и от девалвацията в Бразилия през 1999 г., YPF беше приватизирано. С цел да се оптимизират приходите, правителството на Менем отхвърли идеята за разпродажба на малки пакети на акциите на YPF, чрез което щеше да запази стратегическия контрол над компанията, и реши да я предложи на една единствена фирма. По този начин, чрез рядко срещано в световната история решение една държава се освобождаваше, при това доброволно, без война или под международен натиск, от най-ценния си стратегически ресурс в полза на чуждестранна фирма.

Купувачът беше испанската „Репсол“, средно нефтено предприятие без собствени кладенци за експлоатация, всъщност една рафинерия, която, придобивайки YPF, удвои размера си и влезе в отбрания съюз на големите световни петролни компании. След преместването на центъра за вземане на решения от Буенос Айрес в Мадрид новата компания, прекръстена на „Repsol-YPF“, остави на втори план потребностите на националното производство (например, да снабдява с евтин мазут промишлеността и селското стопанство) и започна да отдава приоритет на амбициозен план за интернационализация, който включваше бизнес с твърде отдалечени от Аржентина страни като Алжир и Казахстан. Главното обаче беше агресивната политика за изплащане на дивиденти в чужбина, провеждана от „Репсол“, за да погасява направения дълг за придобиването на компанията и за финансиране на процеса на експанзия.

Преди приватизацията YPF разпределяше на акционерите си 44 процента от печалбите във вид на дивиденти, а след влизането на „Репсол“ процентът се удвои. Това доведе до съкращаване на средствата, предназначени за проучвания (ежегодно проучваните от 70-те години насетне 110 кладенеца след приватизацията станаха 30). Както се очакваше, това доведе до спад в производството. То намаляваше видимо и постоянно. При управлението на „Репсол“ производството на нефт се сви с 54 процента, а това на газ – с 97 процента (1).

(1) Данни, предоставени от Министерството на икономиката.

Национализации в Латинска Америка

ВЪПРЕКИ че отдалеч могат да изглеждат сходни, повторните одържавявания, предприети през последните години в Латинска Америка, имат твърде различни причини и цели. Национализацията на горивата, постановена от Ево Моралес в Боливия през 2006 г., беше насочена към увеличение на държавния дял в приходите от експлоатацията на нефта и газа. Със същата цел бе и решението на Уго Чавес да одържави Петролния пояс на река Ориноко, един от най-богатите залежи в света. В тези случаи държавата не придобива цялостно акциите на компанията, а си запазва дял от тях, надхвърлящ 51 процента, така че да привлича частни съдружници, които да се включат с капитал и технически опит под формата на „смесени предприятия“. Това се наблюдава при „Тотал“, BP и „Шеврон“, съдружници на държавното предприятие PDVSA (съкращение на „Венецуелски петрол, анонимно дружество“) в Ориноко или със самата „Репсол“, съдружник на YPFB (държавното предприятие за нефт и газ в Боливия). Това е схемата, по която ще действа и аржентинското YPF, което вече търси международни съдружници, по-специално от САЩ.

За разлика от това одържавяването на металургични и циментови компании във Венецуела се обяснява главно с интереса на държавата да контролира ключовите производствени ресори, които са съществени за националното развитие. В Аржентина някои повторни одържавявания се дължат на необходимостта да се гарантират основни услуги, като доставянето на вода, докато други се обясняват с необходимостта да се управляват ефективно зле управлявани предприятия, например пощите. В тези случаи шефовете на фирми на практика молят за повторно одържавяване на предприятията, които пораждат дефицит.

В СЪЮЗ С ПРЕДПРИЕМАЧИТЕ И ХУМАНИТАРИСТИТЕ САЩ ЗАЛАГАТ НА НОВИТЕ ТЕХНОЛОГИИ

Дипломацията на мобилните телефони завладява бедните

След превратa в Мали директорът на „Майкрософт“ за Африка Шейх Модибо Диара бе назначен за министър-председател. Гугъл, където работят някои от изявените участници в „арабската пролет“, набира борци за човешките права, а американският държавен секретар Хилъри Клинтън подкрепя хуманитарни проекти, обединяващи бизнес и технологии. Очевидно ерата на цифровата дипломация вече е тук.

Лоранс Алар*

В ЧАСОВЕТЕ след земетресението в Хаити на 12 януари 2009 г. няколко инициативи позволяват картографирането на нуждите, молбите за помощ, търсенето на изчезнали семейства... Преподавател и изследовател, специализиран в кризисната картография, Патрик Мейе се свързва с кенийския програмист Давид Кобиа, който през 2007 г. основава системата „Ушахиди“, предназначена да приема сигнали от граждани за следизборни сблъсъци. Съвсем неочаквано този инструмент се превръща в платформа за спешна информация в Хаити. Мейе и Кобиа всъщност пускат в действие система за геолокализирани сигнали, предавани чрез мобилни телефони. Операторът Дижисел не закъснява и на свой ред предлага на хаитяните единен номер за спешни случаи – 4636. Спасени са стотици хора.

С помощта на кратките съобщения, изпращани чрез мрежата на мобилните телефони (SMS) и на инструментите за географско локализиране „Ушахиди“ позволява да се организира ответна реакция с много малко средства. От цялата страна пристигат сигнали за изчезнали или оцелели хора, за липса на храна или вода в сиропиталища и т.н. Съобщенията първо се превеждат на френски, английски и креолски от две неправителствени организации – „Самасърс“ и „Кроуфлауър“, а след това се локализират, проверяват и категоризират, преди да бъдат публикувани на карта от екип доброволци, набрани от Fletcher School of Law and Diplomacy – разположения в Масачузетс университет, където Мейер преподава.

Благодарение на SMS връзката, създадена от Instedd– стартираща американска компания, специализирана в електронното управление на кризисни ситуации, Червеният кръст и американският морски флот имат възможност да получават известия за опасни ситуации и точното им местонахождение.

Тази необичайна среща между кенийските информатици и американската армия изиграе решаваща роля в преопределянето на методите на Държавния департамент под влиянието на Хилъри Клинтън. САЩ имат дълга традиция в използването на комуникационни технологии, свързана с предаването „Гласът на Америка“, пуснато по времето на Втората световна война, за да работи за американските интереси. През последните години обаче „умната сила“ (*smart power)* се превърна в стратегическа ос за тази политика. Вариант на т.нар. „меката сила“ (*soft power*) на Джоузеф Най, термин, който обозначава непринудителните средства за влияние – структурни, културни или идеологически.Тази „умна сила“, теоретизирана през 2004 г. от Сюзън Носел, президент на организацията Human Rights Watch, предлага редица инструменти – дипломатически, икономически, военни, политически, законови или културни, приспособени към всяка ситуация. Става дума също да се подпомогнат американските компании за високи технологии в рамките на подновеното сътрудничество между държавата, пазара и НПО, т.е. фондациите от обществен интерес. Всъщност, с този начин на действие американската дипломация застава зад нов икономически модел, обединяващ търговския сектор и организациите с идеална цел.

Инструмент за избягване на цензурата в интернет

ЦИФРОВИТЕ и мобилните телекомуникационни мрежи са основните му инструменти. *„Техническата общност въведе технологията на интерактивните карти, за да ни помогне да идентифицираме нуждите и да насочим ресурсите*, посочва в тази връзка г-жа Клинтън в речта си на 15 февруари 2011 г. *Този понеделник* [в Хаити] *момиченце на 7 години и две жени бяха извадени изпод развалините на срутен супермаркет от американски екип за проучвания и защита, след като изпратили SMS за помощ“*. Г-жа Клинтън подчертава колко е важно хората да свикнат с цифровите технологии, за да се постигне напредък в демокрацията и човешките права. Тя призовава към *„партньорство между индустрията, университетските среди и НПО, за да се организират постоянни действия за използване на комуникационните технологии и поставянето им в услуга на дипломатическите ни цели“* (1).

Проектът „Commotion“, финансиран с 2 милиона долара, е типичен пример за този похват. Става въпрос за автономна клетъчна мрежа, която функционира на същия принцип като интернет и може да се събере в куфар. Тя трябва да позволи на активистите да заобикалят цензурата в мрежата – да припомним, че в Египет през януари 2011 г., точно преди падането на Хосни Мубарак, интернет беше спрян. В основата на този проект е Саша Майнрат, поборник за свободния софтуер и цифровите свободи, който решава да свърже чрез Wi-Fi лаптопи и мобилни телефони, за да създаде висикоскоростна безжична инфраструктура (2), където инструментите за сигурност гарантират анонимността на потребителите. Така парадоксално точно в момента, когато WikiLeaks удари Държавния департамент, „умната дипломация“ (*smart diplomacy*) се включи в „хактивистките“ дейности (3).

Афганистан стана едно от първите места за експерименти с тази технодипломация. През 2009 г. в страната имаше вече над 15 милиона абонати на мобилни услуги за едно население от 30 милиона души. 65% от тях изпращат SMS-и, а над половината използват телефоните си, за да слушат радио. Американската армия обаче забелязва, че талибаните са по-активни в областите, слабо покрити от мобилни мрежи. Поради тази причинно-следствена връзка тя инвестира 113 милиона долара, за да развие цивилните комуникации, като стратегията беше да се слеят пропагандата и икономическо развитие. Впрочем в рамките на борбата срещу корупцията афганистанската полиция вече плаща на служителите си чрез мобилната система M-Paisa *(вж. карето на стр. 8)*, вместо в брой (4).

Така най-различни участници умножават технополитическите инициативи. Да спомена и програмата „Цифровият път на копринатa”, пусната от Internet Bar Organization. 85% от афганистанците живеят от земята, но след годините на война има сериозни конфликти за поземлената собственост. Програмата използва функционалностите GPS, фотографиране и съобщения, за да изпраща засекретена информация в база данни. Така бе създаден виртуален кадастър и се предлага юридическа помощ за решаване на конфликтите, свързани с обичайното право.

Случва се също „умната сила“да се прояви при наблюдение на избори, например в Субсахарска Африка. По време на първите след 1958 г. избори – на 27 юни 2010 г., посолството на САЩ в Гвинея подкрепи изборната комисия на страната да създаде програма, наречена „I vote, I see, I send” (Гласувам, виждам, пращам). Чрез нея се изпращаха съобщения до уеб сайт, където можеха да бъдат анализирани от наблюдатели и избиратели (5). Посолството на Франция беше асоциирано с тази програма чрез създаването на пресцентър. Официалното наблюдение и гражданското следене отвътре (като това на „Ушахиди“ в Кения) се допълват, като понякога се използват едни и същи платформи.

През 2010 и 2011 г. в Судан гражданският контрол над изборите също получи подкрепа от Държавния департамент, а в Етиопия, Египет, Танзания, Кот д’Ивоар и Либерия бяха въведени системи, вдъхновени от „Ушахиди“ (6). Изпратените доклади посочват измамите (невъзможност за гласуване, липсващи бюлетини за някои кандидати...), както и нередности по време на кампанията (злоупотреби, незаконност на определени действия, расистки провокации...), и позволяват да се подават сигнали за прояви на насилие след изборите.

Когато се наблюдава на място, е по-лесно да имаш под ръка телефон, отколкото компютър, и престъпните действия, сигнализирани със скоростта на SMS-и, се отбелязват на карта. Този подход се налага от принципа за *отчетност*. Ако политическият смисъл на термина се отнася до отговорността на правителствата, то в социологическия речник *отчетността* препраща към концептуална мрежа, обвързваща истинност, видимост и отговорност (7). В този смисъл прозрачността произлиза от една политическа философия, която позволява видимостта на някои елементи, за да се установи един пакт за истинност, в смисъл че е безспорно, че „ на някого се е случило нещо“ и това би трябвало да ангажира отговорността на всички.

От Силиконовата долина, г-жа Клинтън изпрати призив към предприемачите, занимаващи се с високи технологии в целия свят: *„Трябва да подкрепяме личностите, които стоят зад тези инструменти, изобретателите и предприемачите. Знаем, че много директори на компании искат да посветят част от експертния опит на служителите си за решаване на проблемите в света, но често не знаят как да го направят. Как да се присъединят? Коя идея ще има най-голям ефект?“* (8). Реч, придружена от призив към сътрудничество между дипломати, предприемачи и организации с идеална цел, за да се поддържа пространството на мобилна изобретателност, каквато е Африка.

Приложение за бременни жени

ПРИЗИВ към добра воля? Не е само това. Втори регионален пазар след Азия, там е най-големият растеж в света с 649 милиона връзки в края на 2011 и 735 милиона абонати, предвидени за края на 2012 г., според доклада на Световната асоциация на мобилните оператори. Гугъл, който има централи в Южна Африка и в Кения, изгради заедно с Фондацията Grameen (9) и оператора MTN, структура за развитие на приложения “AppLab”, където са създадени различни мобилни услуги - SMS Tips, която отговаря на въпроси за здравето или земеделието, изпращани чрез съобщения, или Google Trader, който свързва малки предприятия и купувачи в реално време.

(На стр.8)

*Доцентка в университета Лил-III и асоциирана изследователка в Иркав-Париж-III, авторка на *Mythologie du portable* (Митология за мобилния телефон), Le Cavalier bleu, Париж, 2010.

(1) „Remarks on Internet freedom“ (Бележки за свободата в интернет), 21 януари 2010.

(2) Yves Eudes, „Commotion, le projet d’un Internet hors de tout contrôle“ (Commotion – проектът за интернет, без всякакъв контрол), *Le Monde*, 30 август 2011.

(3) Каламбур от „хакер“ и „активист“. Вж. Жан-Марк Манак, „Les“bidouilleurs”de la société de l’information“ („Човъркащите“ в информационното общество), *Монд дипломатик*, септември 2008.

(4) Monty Munford, „M-Paisa: Ending Afghan corruption, one text at a time“ (M-Paisa: край на корупцията в Афганистан, SMS след SMS), Techcrunch, 17 октомври 2010.

(5) Charles W. Corey, „SMS texting program allows Guinean voters to protect their votes“ (Програма за пращане на SMS-и позволява на гласуващите в Гвинея да защитават гласовете си), www.america.gov (архив), 21 юни 2010.

(6) За всички посочени дейности *вж*. http://blog.ushahidi.com/index.php/category/elections/

(7) *Вж*. Harold Garkinkel, *Recherches en ethno-méthodologie* (Изследване по етнометодология), Presses universitaires de France, Paris, 1967 (преизд. 2007), според която *отчетността* е в основата на целия социален ред.

(8) „Clinton to tech innovators and entrepreneurs: „We want you“ (Клинтън към иноватори и предприемачи: „Трябвате ни“), 15 октомври 2010, Fastcompany.com

(9) Още от 1997 г. мази фондация, специализирана в микрофинансирането, помага на жените в Уганда да развиват дребна търговия с помощта на мобилна телефония.

LE MONDE diplomatique
българско издание

В съюз с предприемачите и хуманитаристите
САЩ залагат на новите технологии

Дипломацията на мобилните телефони завладява бедните

(От стр. 7)

Чрез конкурси като „Apps4Democracy“, основан на обществената информация за свободно ползване, която правителството разпространява на сайта Data.gov, работещите по „умната сила“ набират нови партньори. По този модел започна и конкурсът „Apps4Africa“, стартирано през юли 2010 г. в Найроби от Джудит МакХейл, помощник-секретар в дипломацията и обществените дейности. То събра около 20 предложения от Кения, Руанда, Уганда и Танзания. Приложението, което спечели, е „Mamabika“ – план, чрез който в период от 9 месеца бременните жени от бидонвилите на Найроби могат да спестяват на сметка, свързана с телефона им, за да родят в клиника (10). Сред другите конкурси и програми, подкрепяни от „феминистичната“ и технологична „умна сила“ на г-жа Клинтън, е „mWomen BOP App Challenge“ (или TechWomen), чиято цел е да създава специфични приложения за жените от бедните страни. Използва модела на „HarassMap“ – система за картографиране, докладваща случаи на сексуален тормоз и семейно насилие в Египет.

Доста американски фондации са се ориентриали в тази посока. Можем да се запитаме каква е тяхната роля, когато някои местни дейци, като афро-американския певец и борец Жил Скот Херон, ясно заявяват: *„Революцията няма да бъде финансирана“* (11). Така фондацията „Omidyar Network“, създадена от основателя на eBay Пиер Омидяр, който теоретизира подхода си в *Harvard Business Review* (12), откри фонд от 2 милиона евро, за да подпомогне инициативи в Субсахарска Африка, свързани с *„технологиите, които дават на гражданите инструменти“*, принуждаващи правителствата да се съобразяват с тях. Една холандска НПО – „Хивос“, ръководи фонда, базиран в Найроби. През септември 2010 г. на срещата на върха на „Clinton Global Initiative“ (основана през 2005 г. от бившия президент Бил Клинтън) фондация „Omidyar“ съобщи, че отпуска на мрежата „Tech for Transparency“ 55 милиона долара, от които почти половината за иновации в сектора на мобилните комуникации. Фондацията подкрепя и „FrontlineSMS“– услуга, посветена на комуникациите на НПО и често асоциирана с платформата „Ушахиди“.

Според Бил Гейтс, основател на „Майкрософт“ и все по-изявен участник в техно-филантропския свят, в бедните страни няма много смисъл да се продават компютри, но използването на мобилни телефони е абсолютно задължително, защото те могат да са животоспасяващи (13). Впрочем, той участва и в областта на *m-health* (използването на мобилни телефони в здравеопазването), като организира конкурси за софтуери за борба срещу вируса на имунната недостатъчност при хората (ХИВ/СПИН), маларията, туберкулозата и т.н. Като естествено се прави реклама на Windows Mobile, операционната система на „Майкрософт“.

Създадената през 1994 г. фондация „Бил и Мелинда Гейтс“ (ФБМГ) разполага с капитал от 66 милиарда долара. За да се възползва от режима за данъчни облекчения за фондациите, поне 5% от авоарите ѝ трябва да отиват за дарения. Остават 95 %, които се инвестират в доходоносни, а понякога и не особено филантропски дейности (14). През 2009 г., ФБМГ предостави 3 милиарда долара субсидии и похарчи 409 милиона долара за управлението им, основно в проекти, чиято цел е да подобрят живота на бедните в развиващите се страни. В областта на общественото здравеопазване, ако изключим правителството на САЩ, няма по-влиятелен дарител от нея (15). Благодарение 30-те милиарда долара, дарени от Уорън Бъфет, първоначалният фонд на фондацията се увеличи повече от два пъти и стана най-голямата благотворителна институция.

Велики каузи и голям бизнес

СПОРЕД Гейтс и Бъфет, така „даряването“ може да се превърне в най-мощния лост за променяне на света. Но „даряването“ трябва да е стратегическо, по моделите на бизнеса. Тези нови филантропи трябва да са част от социалните инвеститори в прекия смисъл на думата. Те се различават от благотворителната дейност, която извършваха първите индустриалци, създали фондации в Америка, като Андрю Карнеги или Джон Рокфелер.

Според разбиранията на тези дейци технологиите позволяват да се наблюдава и възвращаемостта на инвестициите. Така мобилните телефони за филантропокапиталистите са като хронометъра за научната организация на труда. Благодарение на различните си функции – съобщения, видеокамера, фотоапарат, гласова поща, GPS…, мобилният телефон е чудесен инструмент за *reporting*, тоест за прозрачност. Действията, подкрепяни финансово от тези фондации, могат да бъдат представени подробно на дарителите. Всеки може да види как се използва проектът и доколко е полезен. Хуманитарната дейност се оборудва технически, филантропията се рационализира, благотворителните дарения стават инвестиции.

Тази среща между Гейтс и Бъфет позволи на Матю Бишоп, директор на *The Economist* в Ню Йорк, да създаде термина „филантропокапитализъм“ (16), с който обозначава сливането на великите каузи и големия бизнес. Бъфет и Гейтс всъщност налагат нов тип партньорство на благотворителните организации и правителствата. Идеята е да се покаже, че предприятията могат да бъдат *„най-голямата сила на доброто в света“* в момент, в който държавите намаляват социалните си бюджети и често поемат по-малко рискове от тези, които новите филантропски организации са готови да поемат.

Новобогаташите от Силиконовата долина, натрупали милиарди от информатиката, някои от които са се оттеглили от бизнеса, изглеждат твърдо решени да завладеят икономиките на развиващите се страни. Ето защо мобилният телефон, този малък и толкова ефикасен предмет, който върши реални услуги на населението, е техният най-любим инструмент.

Лоранс Алар

Le Monde diplomatique
Превод Десислава Николова

(10) *Вж.* „Monnaie mobile: des services innovants portés par les usagers“ (Мобилни пари – нови услуги, поддържани от потребителите), 24 ноември 2010, www.mobactu.fr

(11) Hakima Abbas, „The role of donors in the movement for social justice in Africa“ (Ролята на дарителите в движението за социална справедливост в Африка), Pambazuka News, Nairobi, 17 ноември 2010.

(12) Pierre Omidyar, „How I did it: eBay's founder on innovating the business model of social change“ (Как го направих: създателят на eBay за обновяването на бизнесмодела за социални промени), *Harvard Business Review*, Boston, септември 2011.

(13) Brian Dolan, „Bill Gates: Mobiles not PCs for global health“ (Бил Гейтс: мобилни телефони, а не компютри за световното здраве), 27 април 2010, www.mobihealthnews.com.

(14) *Вж.* Charles Piller, Edmund Sanders и Robin Dixon, „Les investissements bien peu philanthropiques de la Fondation Gates“ (Доста нефилантропските инвестиции на фондация „Гейтс“), *Problèmes économiques*, Paris, октомври 2008.

(15) Източник: http://keionline.org/microsoft-timeline.

(16) Matthew Bishop и Michael Green, *Philanthrocapitalism : How the Rich Can Save the World* (Филантропокапитализъм – как богатите спасяват света), Bloomsbury Press, NewYork, 2008. www.philanthro-capitalism.net

СИМ-карта вместо портмоне

ИЗПОЛЗВАНЕТО на мобилен телефон като средство за сигурно плащане е нововъведение, идващо от Кения, където *m-banking* (мобилното банкиране) е с години напред и позволява на най-бедните да изпращат или получават пари, дори и да нямат банкови сметки. По кенийските улици цветните будки, в които се продават СИМ-карти, вече са неизброими. От 2007 г. насам, със системата M-Pesa (*pesa* означава „пари“ на суахили) мобилните плащания в страната са систематизирани (1). СИМ-картата играе ролята на портмоне и на банкова сметка. Защото докато 60% от 400-те хиляди села на африканския континент са покрити от мрежата за телекомуникации, банкови агенции често има само в големите градове и едва 5 до 10% от африканските домакинства разполагат с банкова сметка (2).

Тази услуга е изградена върху мрежа от 28 000 упълномощени агенти (пунктове за мобилни комуникации на открито или *call box*, дребни търговци…), които също получават комисионната си чрез системата M-Pesa. За да се изпратят пари е достатъчно да се отиде при агента и да се посочи телефонния номер на получателя, който ще бъде информиран чрез съобщение и ще може да изтегли парите си от посредник. За три години през M-Pesa са прехвърлени 405,5 милиарда шилинга (3,7 милиарда евро или 20 % от брутния вътрешен продукт на Кения). Всеки ден чрез транзакции се изпращат три милиона долара, като в по-голямата си част сумите не надвишават 30 долара. Според някои анализатори, тези ясни парични потоци са позволили доходите в селските райони на страната да се повишат с 30% (3).

В АФГАНИСТАН Световната асоциация на мобилните оператори и фондацията „Бил и Мелинда Гейтс“, вдъхновени от този модел, рекламират от 2008 г. подобна система за *m-banking*, наречена M-Paisa, която освен това предлага възможността паричните преводи да се правят чрез гласови съобщения. Действително за страна, където 70% от населението е неграмотно, писменото съобщение не е най-доброто решение.

Л.А.

(1) www.safaricom.co.ke. Фондацията „Рокфелер“, операторът „Водафон“, както и „Уестърн Юниън“, в последствие и мрежата на банката „Екуити“, са партньорите на тази първа услуга за *m-banking*.

(2) Henri Tcheng, Jean-Michel Huet и Mouna Romdhane, „Les enjeux financiers de l'explosion des télécoms en Afrique subsaharienne“ (Финансовите предизвикателства от бума на телекомите в Субсахарска Африка), бележка на Френския институт за международни отношения (IFRI), Paris-Bruxelles, януари 2010.

(3) Consultative Group to Assist the Poor, октомври 2010.

Вестник „МОНД дипломатик“

Директор
проф. д.ф.н. Венко КЪНЕВ

Отговорен редактор
Юрий БОРИСОВ

Редактори
Дора Чичкова
Павлина Колева

„Монд дипломатик“ започва да излиза на български език през ноември 2004 г. под името „Свят и дипломация“. От ноември 2005 г. българското издание носи сегашното си име. От началото на 2010 г. „Монд дипломатик“ излиза всеки първи и трети четвъртък на месеца като приложение на в. „Дума“.

Тиражът на *Монд дипломатик* с неговите 44 печатни международни издания надминава 2,4 милиона екземпляра. Към тях трябва да се добавят и 7 издания в интернет.

За контакт с българската редакция:
София –1784
бул. „Цариградско шосе“ 113 А
Вестник „Дума“
(*Монд дипломатик* – българско издание)
тел. +359 2 8773447
e-mail: lmdbg@press.bg
bg.mondediplo@gmail.com
www.bg.mondediplo.com

Очаквайте следващия брой на 5 юли 2012 г.

На фокус

HINTERLAND-ът на неоосманската ИМПЕРИЯ

Велислава ДЪРЕВА

Продължение от миналия брой

Кой си отглежда призрак? Кой оплеска картата на света? Що е stratejik derinlik и yeni osmanlicilik? В радиус от 3000 км - все изконни турски територии. Балканите - геополитическата аорта на Турция. Pax ottomana. Митхад паша възкръсна. Българите - тез чисти неоосманлии. Бойко Соколович или за случайните съвпадения. Калпазанлъци. Реанимация, Реставрация, Реабилитация, Канонизация.

4. Пергелът на Давутоглу

Боцнал е Давутоглу един пергел върху картата, върти го около Анкара, границите на неоосманската империя очертава - 23 държави в радиус от 1000 км, 72 държави в радиус от 3000 км... Все съседи, все роднини, които нещо чакат, нещо искат и към които Турция има "историческа отговорност". Защото, казва, "Съществува наследство, оставено от Османската империя. Наричат ни "неоосмани". Да, ние сме "новите османи". Ние сме принудени да се занимаваме със съседните страни."

Тези 72 държави в радиус от 3000 км са "историческият тил" на Турция, териториите, които Давутоглу нарича недвусмислено hinterland.

Но най-важни за Давутоглу са Балканите. Защото:

Първо - "Дъгата, която върви югозападно и се простира от Бихач и през Средна и Източна Босна, към Санджак, Косово, Албания, Македония, Кърджали до Източна Тракия - тази дъга за Турция е геополитическа и геокултурна аорта". Имам въпрос - чия "кръв" ще тече по тази аорта? И молба имам - вижте коя част от България е отхапала тъй строго разследваната карта.

Второ - "Османската империя е била преди всичко балканска държава". Турция е наследник на османската империя. Ерго - Турция е балканска държава, Балканите са в Европа, Турция е в Европа, Турция е европейска държава.

Трето - "Османската история е история на Балканите". Ерго - историята на Балканите е историята на Османската империя, Балканите са част от Европа, османската история е история на Европа, европейската история е османска.

Така излиза.

"Ще реинтегрираме Балканите, Кавказ и Близкия Изток", казва Давутоглу. Което означава, че те са драматично дезинтегрирани. Спрямо какво? Спрямо Османската империя. И трябва да бъдат завърнати в кошарата на нейния историко-географски и културно-икономически ареал.

Как? "Ще създадем нова регионална идентичност и ще въведем ред във всички региони, които ни заобикалят."

Какъв ред? Чий ред? Pax ottomana?

Каква идентичност? Балканска? Кавказка? Близкоизточна?

Регионална по принцип, извън и наднационална по същност? Очевидно. Няма българи, сърби, гърци, грузинци, арменци, румънци. Те нямат своя история, своя държавност, своя култура. Те не съществуват. Ние не съществуваме. Стратегическата бездна ни е погълнала. Вече сме неоосманска малцинствена група, неоосманско население, част от неоосманските народи и неоосманската нация. Едни чисти неоосманлии.

Някога Митхад паша имал един несбъднат блян:

Учебна карта даде половин България на Турция

Мехмед паша

Митхад паша

Османска империя = османска нация.

Днес Давутоглу възкресява неговия блян:

неоосманска империя = неоосманска нация.

Оттук до "ислямска нация" има половин стъпка.

5. Бойко Соколович

И както си говорим за направата на нова "регионална идентичност", сетих се, че Давутоглу много обича историята на Мехмед паша Соколович. Отчасти.

Защото:

Ако някъде в 1510 година еничарите не бяха грабнали сръбското момче Бойко от село Соколовичи, то нямаше да стане адмирал на имперския флот, управител на Румелия, велик везир на Сюлейман I Великолепни и на сина му султан Селим II, нямаше да държи в ръцете си цялата империя, щеше да си остане беден и неизвестен сръбски селянин и нямаше да бъде любимия пример на Давутоглу за приноса на Османската империя в израстването на селското дете Бойко до велик везир и лидер в световната политика...

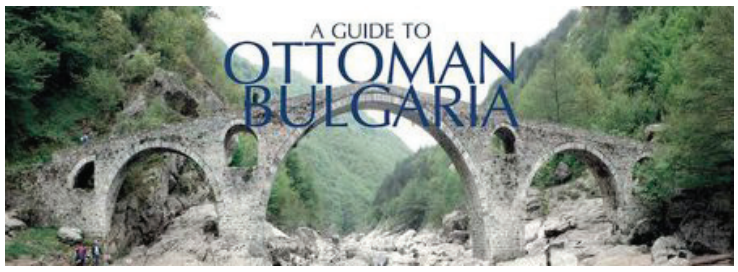
Всичко това нямаше да се случи, ако повечето истории на Балканите не започваха с "оня ден, в който налетяха еничарите"...

Толкова за случайните съвпадения...

6. Vagabond-щини

Неоосманизмът не е сам в реабилитацията на имперския призрак. Тази тенденция нито е нова, нито изненадваща. До нас достигат само трохи от една изобилна пропагандна трапеза; само стружки и стърготини долитат от геополитическата работилница, където отбор юнаци мият, четкат, лъскат, чистят и лустросват до блясък физиономията на призрака, докато придобие сияен, благообразен вид.

От тая работилница са проектът Брунбауер-Балева ("Ислямът като вражески образ. История и съвременност на антиислямски стереотипи в България и примера за мита за клането в Батак"), книгата на Джъстин Маккарти ("Смърт и изгнание. Етническото прочистване на османските мюсюлмани, 1821-1922"), (не)съществуващата карта като част от националната образователна стратегия на Турция...

На картата призракът на Османската империя утолява своя геополитически апетит чрез поглъщане на чужди територии. Т.е. - чрез "реинтеграция" на "изконно турския" hinterland. Сп. "Vagabond", откъдето г-н Арамаз ни призова да погребем призрака, захранва същия призрак с чуждо културно наследство.

Vagabond означава точно, каквото си мислите - вагабонтин (и още - скитник, безделник, нехранимайко, хаймана, калпазанин, негодяй, обесник, мошеник, фога). Изданието с това калпазанско име рекламира себе си като първото и единствено месечно списание на английски от най-висока класа, обещава да ни каже всичко, което искаме да знаем за България, но няма кого да попитаме (освен висококвалифицирания мултикултурен vagabond-ски екип), гарантира ни свежа и независима журналистика, а за англоговорящия свят отваря уникален прозорец към България.

И когато англоговорящият свят надзърне през широко отворения vagabond-ски прозорец, ще попадне на един "Пътеводител за Османска България" ("A Guide to Ottoman Bulgaria"). И ще открие, че към "Османското материално наследство в България" ("the Ottomans' material heritage in Bulgaria") принадлежи цялата българска възрожденска архитектура - Копривщица, Карлово, Жеравна, Трявна, Пловдив. Автори - Димана Транкова, Антони Георгиев, проф. Христо Матанов; 192 стр., твърди корици. Има и ценоразпис.

7. Канонизация на призрака

Историята никога не свършва, миналото никога не си отива, то се завръща, натрупва и напластява - век след век. Обяснява и мотивира настоящето, обяснява и конструира бъдещето. Историята като минало и историята като бъдеще - те неприкъснато се срещат в настоящето, сблъскват се, воюват, разминават се или се помиряват. Тези срещи са драматични (винаги), спокойни (понякога), мъдри (рядко), коварни (често).

Едни превръщат миналото в рана, други - в оправдание, трети - в полет, четвърти - в бездна, пети - в памет, шести - в забрава, седми - в гордост, осми - в срам, девети - в бизнес, десети - в бъдеще. Историята се завръща - като самосъжаление или вдъхновение, като вина или отрицание, като носталгия или отхвърляне, като политика или провокация.

Ние се самоотричаме с мрачна страст, търсим позор в подвига, срам в достолепието и безчестие в благородството, чегъртаме очите на своите икони, мърсим своите ангели и мъченици, апостоли и първоучители.

Това правим.

Турция прави обратното.

Имперското съзнание не познава угризения и не признава вина. Дори неудобство някакво не показва, от кумова срама. Имперското съзнание е убедено в своята историческа неподсъдност. Със или без картата на неоосманската империя. Играта с картата е само илюстрация на официалната турска политика, която реанимира, реставрира и реабилитира Османската империя. За да я представи пред света като мъдра и справедлива, човеколюбива и напредничава. Заради амбицията да възкреси "историята на успеха", да се върне в своя разказ за своя успех, да пренесе "златното време от XV-XIX век" в XXI век, да контролира отново своя изгубен hinterland, да стане отново център и лидер на световната политика.

Империите (и техните призраци) имат една характерна особеност - отмират толкова дълго, колкото са съществували. През това време правят всичко, за да преподредят времето и света по свои си, имперски тертип. Османската империя (Devlet-i Aliye-yi Osmaniyye) съществува от 27 юли 1299 г. до обявяването на Републиката на 29 октомври 1923 г., сиреч - 624 години, 3 месеца и 2 дни...

Призракът е свидетелството за "историята на успеха", матрицата на "златното време". Той е самият успех, самото златно време. Затова никакви заупокойни молитви не се чуват, паметта е предразсъдък, историческата амнезия - благо, а призракът се е курдисал по турски в сърцето на официалната политика и си пуши наргилето.

Но това е нищо в сравнение с главното.

А то е:

Неоосманизмът канонизира Османската империя. Канонизира призрака. В името на "регионалния и глобалния мир" и "за цялото човечество". Според Давутоглу.

Без коментар

За възпаления националистически ум на прицел е всичко, което изглежда чуждо. Но това може да се разглежда и като посегателство върху културата и традицията на България, интегрална част от която е османската култура. Трудно ни е да приемем, че Османската империя е била и наша империя, държава и на българите, защото официалната историография ни учи, че е чужда и потисническа. А един по-внимателен прочит показва, че в този период е имало интензивен културен обмен и преливане във всички сфери на живота.

Българите от тази епоха наричат Истанбул Цариград, защото го премат за своя столица... Да не говорим за възрожденската архитектура, която по същество е османска - родните чардаклии къщи могат да бъдат видени из цялата империя.

Време е да приемем, че българското и османското не са противоположности. В периода, в който се оформя нацията, българската идентичност е една от версиите на османската, както има и гръцка, албанска, турска, сръбска, арменска, еврейска и пр. нейни разновидности. Османската империя с всичките кусури (между другото кусур е турска дума) е забележително мултикултурално постижение, към което ние имаме значителен принос, и е време да започнем да го разбираме и ценим. Така ще се чувстваме по-спокойни със себе си."

ХАРАЛАН АЛЕКСАНДРОВ, социален антрополог, интервю, 17 юни 2012 г., в. „24 часа"

Искам думата

Читателят преди всичко

Кратка приказка

Предателят и Русия

Предателят бил български бизнесмен, който правел всичко само за пари.

Русия, разкрепостена през 1861 г., имала славянски народ и смятала народа на България тоже за славянски.

Предателят бил славянофоб и харесвал живота под турско, понеже можел да се представя за "патриот" по време на празници. Тогава някои българи, разположени като чорбаджии, си пийвали и почвали да пеят песни на Чинтулов. Но на другия ден Предателят пишел изнудваческо писмо до проявилия се патриот: "Ти каза пред свидетели "долу Султана!" Или привечер остави в дупката на дувара на Станойолу 100 гроша, или ще донеса на каймакамина."

Самият каймакамин действително получавал доноси, които нарушавали рахатлъка му, и искал да изкорми този хайванин баш гяур доносник, но не знаел кой е.

А особено чорбаджиите се плашели от Предателя и привечер оставяли в дупката на дувара на Станойолу 100 гроша.

Една вечер чорбаджиите на Ловеч чули, че комитата Левски ще мине през града и донесли на каймакамина, а той им казал: "Изпуснете ли го - някой е за бесене!"

Предателят изпратил хабер до чорбаджиите привечер да оставят в дупката на дувара на Станойолу 1000 гроша - и готово. Левски не рискувал да нощува в Ловеч и бил предаден в Къкринското ханче.

Предателят обаче после сбрал пари и от българските софийски бизнесменски първенци "да платят уж на каймакамина" трупа на Левски да виси обесен на софийския пазар за назидание, понеже не си признал, че е правил комитети.

Предателят за пари отрязал дори и главите на убитите от четата на Поп Харитон край Дряновския манастир, и пашата даже се извинил сконфузен в Протокола с думите: "Проклетите глави ми бяха поднесени."

През 1878-а славянският руски народ освободил славянския български народ, като например само в Мъртвата долина край Плевен загинали хиляди руски чеда; копнеш ли в българска земя - ще откриеш руски кости. И ако чуете някой да се обявява за последовател на Левски и Ботев, понеже "още на 3 март 1878-а е освободил България даже от Русия" - може веднага да разпознаете кой е и днес Предателят.

Не е за приказване.

Иван МАДАРСКИ, София

Снимки Благовеста ЦВЕТКОВА

Открито писмо до министър Тотю Младенов

Г-н министър, не беше неочаквана тази ви издънка: отнемането на социалната пенсия за инвалидност по чл.90 по КСО (25 %). Доколкото си спомням, това вие го обявихте доста отдавна, но кой знае защо сега, през юни 2012 г., го приведохте в изпълнение. 30-те лева за вас, управляващите, могат да са малка сума, но за мен, 90-годишния, са сериозно нарушение на семейния бюджет. С тази си неадекватна постъпка вие ме изправяте отново в прединфарктно състояние, късайки от скромната ми пенсия тази, неподарена от вашите предшественици сума.

Да, вие можехте да коригирате подобно решение, ако искате да се представите като реформатор на социалната политика, но без да действате като слон в стъкларски магазин, а като това ваше решение се отнася за бъдещи инвалиди. Иначе се разбира по съвсем друг начин. Пък и не вярвам тази група инвалиди да е толкова голяма, че да застрашава бюджета ви.

Станислав ВЕЛЧЕВ, София

За властимеющите ръст, за бедния народ пръст

Защо управляващите заслужиха похвалите на Барозу?

Георги АСЕНОВ

Доживяхме да видим как наши управници, каквито са настоящите от ГЕРБ, заслужиха поздрави и аплодисменти на видни евролидери, каквито са Барозу и Меркел. И то не за друго, а за упражнявания от тях фактически геноцид спрямо бедната и най-многобройна част от българското население - пенсионерите с ниски месечни възнаграждения и безработните, живуркащи с жалки месечни подаяния през последните 3 години.

Това е да си "способен ръководител" като Б.Борисов със съветите на такива "финансови колоси" от рода на Симеон Дянков.

Управленците от ГЕРБ едва не се подмокриха от удоволствие от похвалите на горепосочените евролидери, които класираха страната ни по финансова успеваемост на едно от челните места в Европа. Борисов прие скромно поздравленията, като не се разбра дали обеща да продължава геноцида до края на мандата си срещу бедстващата част от българския народ.

В същото време на фона на увеличаващата се безработица властимеющите, без да им пука, дадоха зелена улица в парламента за получаването на бонуси от страна на многохилядната държавна администрация, на многобройния писарски персонал в рамките на около 100 000 човека, като в същото време над 730 000 пенсионери с нищожно малки пенсии получиха от 1 юни месечно увеличение от 9 лева.

"Грижата за човека" в стил Б.Борисов продължава в стил "За властимеющите ръст, за бедният народ пръст".

А какво пречи на чиновническия държавен апарат до края на годината да не получава премиални бонуси, а потърпевшите от земетресението да бъдат обезщетени 100% за получените щети.

Има и други варианти за обезщетение на пострадалите българи от природното бедствие, като изтеглим армията си от Афганистан. Но този вариант е малко възможен, защото ще обидим господарите ни от САЩ.

Така ще бъде, докато оглупелите и заблудени българи от народа ни се осъзнаят и на следващите избори кажат своето категорично "НЕ".

Обратна връзка

За честта на пагона

Чета в ДУМА голямо заглавие: "Защо военните се страхуват от полицията". Директният и точен отговор е: "Защото държавата е полицейска!" Според мен на този въпрос следва да отговори президентът на републиката, защото той е и главнокомандващ Българската армия.

Преди всичко това е обидно за Българската армия - доколкото я има! И понеже президентът няма да отговори, аз, един офицер от запаса, отговарям: "Българската армия не се е страхувала от Одринската непревземаема крепост и я превзема. А полицейските джавканици помежду им и борбата с правосъдната система предоставям на тяхното бойно поле".

И днес чета недомисици относно Закона за резерва. За кой резерв ще попитате вие и с право.

В държавата стават такива големи безобразия. Взривяват се бойни складове, загиват невинни хора.

Има обаче синковци, които се чудят как да унищожат и злепоставят Българската армия. Тази, в ръцете на които са поставени сигурността и независимостта на държавата.

Българската държава още след Освобождението създаде силна, добре обучена и въоръжена армия. В нея се възпитаваха младежите както добре да защитават родината, така също на национална гордост, че са чеда на Майка България. Българският войник служеше с чувство на отговорност. Той винаги е воювал да защитава земята на своите деди, както се пееше в един патриотичен воински марш.

Питам, къде и кого защитава днес българският войник зад граница. И как го защитава? Срещу заплата, все едно, че пренася куп камъни от едно място на друго.

Къде остава чувството за върховен дълг към Родина и народ? Политиците на Запад отдавна се произнесоха, че НАТО вече е отживелица. Само у нас не е така. Тук емисар на натовската политика още поучава българските генерали.

Пиша всичко това с ясното съзнание, че не мога нищо да променя, щом толкова много днешни синковци така управляват България.

Но съм категоричен, че синковците на Цветанов не могат да уплашат българския военен пагон, защото никой досега нито вътрешен, нито външен враг не го е уплашил. Затова преживяваме над 1300 години на земята на нашите деди, както казва песента.

О.з. подп. Петър БЪЧВАРОВ

ЗАКОНОТВОРЧЕСКИ НЕДОМИСЛИЦИ

Законът за запазване детето от насилие гласи: семейство, което се отнася жестоко към детето (децата), да бъде принудено от държавата тя да вземе детето дори без разрешение на родителите. Както винаги и този закон се прие от Народното събрание без да са подготвени предварително условия за неговото реализиране. Какви предварителни условия са необходими? Първо, ясно определена цел на възпитанието на децата. Второ, създаване на комфортни условия за живеене на взетите от държавата деца. Трето, да се осигурят квалифицирани педагози и други специалисти за осъществяването на всестранното развитие на децата в определените социални домове или общежития. Ще се ограничa с изброяването на тези необходими условия, които за съжаление липсват.

Многообразието от политически платформи и идеологии и различни цели на възпитанието пречат за положителното ръководство на детските домове и децата са обект на още по-жестоко насилие и наказание. Народът казва: "От трън, та на глог!"

Много е хубава идеята за приемните семейства. Народът ни е състрадателен, помага на страдащите, но при сегашните условия на безработица, на бедност, на мизерия и болести няма възможност да приема по едно дете от детските домове. Сензация ще стане, ако вестниците съобщят, че дадено семейство от кредитните милионери, от депутатите, от министрите и зам.-министрите, от магистратите, от висшите военни, от имащата класа, да е станало приемно семейство.

Нашите деца не знаят да изброят пет имена на наши артисти, певци, поети, писатели, световноизвестни учени и др. Престанаха да пеят, не знаят български народни песни, не знаят целите текстове на Химна на светите братя Кирил и Методий и на Националния химн. Те представляват птиче гнездо, в което кукувицата снася яйце. Тъжно!

Атанаска ТАСЕВА

Позиция

www.duma.bg

Никой не може да бие българите

Далаверите са в състояние да разрушат социалния мир у нас

Проф. Чавдар НИКОЛОВ

Няма вече място за спор, полека-лека не само външно заприличваме на европейци, но и започваме да ставаме такива.

Видяхте ли? Ирландският национален отбор губи на европейското по футбол от Испания с 0:4, но публиката му пее в подкрепа. “Никой не може да бие ирландците!”

Хората на Орлов мост посрещат полицията с “Мила родино, ти си земен рай” и “Happy birthday, mister premier” и явно нищо не може да ги откаже от онова, за което са тръгнали. Никой не може да бие българите.

Въпреки че точно премиерът публично неколкократно обясни, че въобще не възнамерява този път да се съобразява с протестите. Гората според него трябвало да бъде на лобито на скиорите и сноубордистите. А те, знаем, са главно чужденци с дебели портфейли. Така щяла да се създаде заетост и българската икономика щяла да цъфне и върже.

Българската природа и българската гора в частност по писана и неписана национална вековно приемствена традиция са общо достояние и потребност. Затова трябва да ги има в наличност, да ги опазваме всички, а не да ги предоставяме на произвола на този и онзи. В един от “Дивите разкази” Хайтов не случайно е написал великото: “Е-е-ей, хора, не кърдисвайте гората, лошо ще ви стигне!”

“Каквото бизнесът реши, това става” бе лозунгът, посрещан с всеобщо одобрение повече от двадесет години.

Е, какво реши т.нар. бизнес и какво стана го виждаме най-добре в Слънчев бряг. Бетон, пренаселеност и съсипана природа. Същото не бива да допускаме да се повтори из планините. Въпреки че и на Пампорово, и в Банско, и в Боровец, а вероятно и на други места има подобни наченки.

Моделът на евтин, пиянско проститутски, конфекционен, масов туризъм доказано се явява ниско рентабилен и дългосрочно възпроизвеждащ ниското равнище на инфраструктура, обслужване и туристическа клиентела. Мародерството чрез цените на принципа “ден година храни”, диктувано от местни феодали, от своя страна неминуемо предполага бъдещ упадък.

Накратко казано, келнерската перспектива не е никаква сериозна перспектива нито за целия български народ, нито за достатъчно значими части от него. Благосъстояние по този път не може да се гради, продължаващата емиграция не може да бъде предотвратена.

Индустрия му е майката. Ако Китай днес е работилницата на света, нека България си постави скромната задачка да стане работилницата на Балканите.

Далаверите в полза на паразитната (а каква друга?) олигархия у нас вече допират до естествените си граници на поносимост, когато започват да дразнят пределно широки обществени слоеве и могат да предизвикат сътресения и разрушаване на социалния мир. Аванти по приватизацията, заменки, източвания на държавното, директно присвояване, дирижиране на обществените поръчки, полусиво бизнес битие и пр. са все неща, които пробуждащото се национално и обществено съзнание иска да запрати окончателно в миналото. Друг въпрос е дали в парламента и правителството са го разбрали.

Явно не са. Затова е и целият огромен настоящ бламаж. Заден ход задължително трябва да се даде и ще бъде даден, иначе ГЕРБ ще си направи харакири на следващите избори. Но как да се запази лице, след толкова изречени глупости, че няма да има отстъпление? Още повече, че си дошъл на власт именно с претенции и обещания да въведеш ред. Въпросът тук спада към категорията на нерешимите.

Снимка Мариета ТОМОВА

Българското Черноморие - бетон и съсипана природа

Дисонансът, който винаги е съществувал между думи и дела на управляващите - необясними имоти, компрометиращи телефонни разговори, записани на флашки, обръчи от предпочитани фирми - някакси изведнъж излезе на преден план. То в политиката винаги е така, както е в Хегеловата диалектика: “Количествените натрупвания преминават в ново качество”.

Пак Хайтов е написал, че светът е “много засукан и заплетен, за да познаеш ти кое е за хубаво и кое - за лошо.”

Бъдещето днес е естествено от светло по-светло, но в същото време и пределно неясно. Доколко гражданското начало у нас, а и по света, е в състояние да се оправи успешно с проблемите, които безогледната олигархична алчност ежеминутно създава? Ресурсите, които могат да подсигурят много поколения, продължават да се разграбват, разпиляват и опустошават безогледно. Колко бързо само бе покрита със забрава от медиите аварията с нефтената сонда в Мексиканския залив. А фактите еднозначно говорят, че е било пробивано без подсигуряване в случай на извънредна ситуация. Едва впоследствие бе разработена технология за овладяване на разлива на нефт, след като бяха нанесени невъзстановими щети на околната среда.

В непренебрежимата българска частност в контекста неумолимо възниква въпросът кой би възстановил на идващите поколения пораженията, които, както може лесно да се предвиди, ще бъдат причинени на българската гора и природа от тукашната олигархия? Постановката със спасителя, пожарникаря Бойко, гасящ пожари всякакви, вече достатъчно се изтърка от публични инсценировки. Много по-сериозно и актуално е откровеното подпалвачество на българската гора и природа, което се организира и разиграва задкулисно и методично последователно, напук на общественото мнение.

Мисия Брюксел

Туитки и сапун

Георги ГОТЕВ

Във Франция уж всичко се нарежда от добре по-добре за социалистите и за президента Франсоа Оланд. На парламентарните избори миналата неделя френските социалисти спечелиха абсолютно мнозинство - 314 места в 577-местното Национално събрание, долната камара на парламента. На предишните избори през 2007 г. социалистите имаха там само 186 депутати. Партията Съюз за Народно движение на бившия президент Саркози получи 194 места, огромен провал в сравнение с предишните 313. Освен това още от септември м.г. в Сената, горната камара на парламента, социалистите имат мнозинство.

Важно е да се отбележи, че крайната десница не успя да направи пробив на парламентарните избори. Въпреки относителния си успех на президентските избори, на които лидерката Марин льо Пен взе 17,90% от гласовете, тя не успя да си спечели място като депутат. Общо крайнодесният Национален фронт вкара само двама депутати. Едната е 22-годишната Марион Маршал льо Пен, племенница на Марин льо Пен и внучка на историческия лидер на партията Жан-Мари льо Пен.

Но семейственост има и при социалистите. Медиите писаха по-малко за изборната им победа, отколкото за краткото съобщение в социалната мрежа туитър, довело до поражението на изборите на Сеголен Роаял, бившата жена на Оланд.

Впрочем Оланд дълго е живял в сянката на първата си жена, с която няма брак, но имат четири деца. Роял загуби през 2007 г. президентските избори срещу Саркози. Тя беше кандидатка и на вътрешните избори през 2011 г. за излъчване на кандидат на социалистите за президентските избори, проведени през 2011 г. В тях тя участва срещу бившия си мъж и още четири кандидати. Беше кандидатка и за лидер на социалистите, когато Оланд през 2008-а обяви, че няма да се стреми към нов мандат. Тогава Роаял загуби срещу Мартин Обри, дъщерята на Жак Делор.

Накратко, сегашната жена на Оланд, Валери Триервайлер, пусна съобщение в туитър, с което подкрепи Оливие Фалорни, конкурент на Роаял в същия избирателен район. Фалорни също е социалист, но е „дисидент“, и не прие нарежданията от партийната централа да се оттегли.

Малка скоба. Оланд и Триервайлер също не са женени, но това е типично за френската левица - във Франция брак сключват почти изключително дясноцентристите.

Туитът на Триервайлер разтърси Франция. В него има всичко - любов, ревност, коварство, политика, власт, глупост - сапун първо качество.

Да не говорим, че Роаял се стягаше за шеф на Националното събрание. Тоест нейната съперничка в личния живот ужасно много й напакости. Настървени да ударят бившата жена на Оланд, много поддръжници на френската десница пуснаха гласа си за социалиста Фалорни. Ето как една туитка промени изборните резултати. И удари по авторитета на президента.

Аз съм фен на туитър. За които не са, ще обясня, че кратки съобщения, с размерите на есемес, могат да бъдат излъчвани или адресирани, с предимството - или неудобството - че се четат от всички останали. Тоест ако Триервайлер беше изпратила имейл, скандал нямаше да има. Впрочем оттогава зевзеците й викат Туитвайлер. Туитър акаунтът й е @valtrier. Моите френски колеги се изумиха, когато им разказах, че в България наскоро имахме почти идентичен случай. Съпругата на президента Плевнелиев Юлияна, известна в туитър като @yumito, през ноември м.г. туитна следното: „Не ни трябва бойкометър, трябва ни бойкомет. Да го прати през девет планини в десета и там да се оправят, завалиите...“

Но България не е Франция. У нас туитър не е особено популярен, водещата социална мрежа е фейсбук. В моя фейсбук акаунт контактите ми са предимно българи, голяма част от които го виждат като средство за убиване на свободното време - съжалявам, ако някой се почувства засегнат. Докато в туитър и в линкдИн това са предимно западняци, които ги използват за професионални нужди. Твърди се, че следващата степен на грамотност ще бъде именно тази - между хората, които си вадят хляба от социалните мрежи, и тези, които губят времето си в тях.

Като се изключи туитката на Юмито, туитър не играе никаква роля в българската политика - доказаха го президентските избори, при които и двамата кандидати за втория тур не събраха дори по 300 „абонати“. @BarackObama има близо 17 милиона. А в Гърция туитър за малко да обърка изборите, защото фалшив акаунт на Комунистическата партия призоваваше техните избиратели да дадат гласа си за СИРИЗА. Признавам, не познах за победата на СИРИЗА, предречена от гръцките ми колеги. Сега те са песимисти за шансовете едно ново правителство да заработи. Дано и този път не са прави.

Но да се върна, откъдето бях започнал. Френските социалисти нямат от кого да се страхуват, освен от собствените си грешки. Ако са също така силни в управлението, както в кампанията, ако не се подхлъзнат на сапуна, това ще даде надежди за червена вълна на задаващите се избори на континента. Образно казано червена, защото цветът на френските социалисти е розовият. На гръцките е зеленият. Румънските социалисти бяха приели синия, но сега гледам - върнали са се на класическото червено. Следя и техния лидер в туитър, @Victor_Ponta. Той спечели убедително местните избори на 10 юни и туитка усърдно, откакто настъпи сапуна. Ще видим какво ще излезе от обвиненията срещу него в плагиатство.

Ценности

Островът на цар Самуил и днес разказва...

Славянското дружество поднесе венец пред руините на базиликата „Св. Ахил” - мястото, където е бил погребан българският владетел

Надежда УШЕВА

Тодор Гигов и Крум Лазаров от Славянското дружество положиха венец на гроба на цар Самуил

Снимки АВТОРКАТА

Понтонният мост е единствената връзка с острова

Така изглежда базиликата “Свети Ахил” в наши дни

Славянското дружество почете паметта на един от най-великите български царе, Самуил, отстояващ независимостта на страната ни почти 40 години. Един забележителен български владетел, комуто нашата страна все още е длъжник, каза за ДУМА Крум Лазаров, секретар на Славянското дружество в България. Ето какво се казва в Голямата руска енциклопедия от 1891 г.:

“Западното българско царство, в което по-дълго се задържа династията на Шишмановците, просъществува във времето за по-продължителен период. В него са влизали територии от Македония, Албания, Северен Епир, Тесалия, долината на река Морава и териториите между София и Видин. Столица на Западна България при основателите на династията на Шишмановците е била Средец (София), след това Воден, а най-накрая Самуил я премества в Охрид. 40-годишното царуване на Самуил е белязано с постоянни войни с Византия. Той умира от мъка след тежкото поражение, което е нанесено на войските му при планината Беласица от император Василий II, наречен Българоубиец. Той ослепил 15 хиляди пленени българи и ги изпратил на Самуил. Българският цар, при вида на своите воини с извадени очи, паднал на земята и след два дни умрял, не можейки да преживее този удар.”

Членове и симпатизанти на Славянското дружество се поклониха пред мемориала, където е бил погребан великият и трагичен български владетел Самуил. Те поднесоха венец от името на признателните потомци, отбеляза Крум Лазаров.

Мястото се намира в руините на базиликата “Свети Ахил” на едноименния остров в малкото Преспанско езеро, което днес е на гръцка територия. По нищо обаче не личи, че тук някога са били положени тленните останки на Самуил, провъзгласен за български цар през 997 г. Гробното ложе - на единствения ни владетел, чийто гроб се знае, не само че не се поддържа, но и надписът “Цар на българите” е изтрит. Картината е отчайваща. Би могло да се направи нещо от страна на българската власт, от посолството ни там, заяви Тодор Гигов, секретар на Славянското дружество.

Преспанската базилика “Св. Ахил” е сред най-внушителните строежи, запазени от времето на Първото българско царство. Общата й площ е 968 кв. м и е построена в периода от 986 до 1002 г. След като Самуил превзема Лариса - централния град на Тесалия, печели една от най-големите си победи. Българската държава надделява в големия двубой с Византия за влияние в западната част на Балканския полуостров.

След победата си Самуил пренася мощите на свети Ахил (живял през IV в.), патрон на Тесалия, в базиликата на едноименния остров в Преспа. Вярвало се е, че те ще закрилят българите и техните земи. Според изворите светата обител е била една от седемте главни катедрали, издигнати по заповед на княз Борис малко след покръстването. Тук се е извисявала една от любимите резиденции на Самуил. Той построил и дворци, откъдето ръководел и направлявал военните действия на юг против Византия.

Предците разказват, че дворецът на Самуил се разстилал на целия остров, че това било крепост. Тук се намирали кулата на Самуил, фурните, помещенията на войниците му... Потомци смятат, че още бродят духовете на загиналите воини и помагат на изпадналите в беда.

Освен на исторически и археологически светини, островът на цар Самуил дава закрила и на много видове водоплаващи птици. Тук гнездят корморани и пеликани, привлечени от гъстите тръстики и изобилните води на езерото. Св. Ахил - базиликата и островът са кръстени на него, е закрилник на селото. Вярва се, че ако на мястото, където са били мощите му, дойдат и се помолят бездетни - не след дълго ще се сдобият с рожба. После жените задължително се връщали - колкото и далеч да живеели, колкото и студено или горещо да е било. Винаги се връщали, за да кръстят чедото си на името на свети Ахил сред руините на старата черква от XI в.

Култът към св. Ахил се разпространява сред преспанските българи и се запазва до наши дни. Всяка година на 15 май, когато се чества паметта на светеца, българите от околните села идвали при руините на базиликата и организирали голям събор. И досега местните жители, наследници на преспански българи, почитат Ахил като свой покровител. Те вярват, че светецът им помага в беди и трудности.

На острова е кипял интензивен духовен живот, за което сега може да съдим по руините на древни черкви. Предание разказва, че това място било свято и имало 11 храма. “И затова тук не трябва да има повече от 11 къщи. Не бива къщите да са повече от черквите, за да остане мястото свято” - твърдят старите хора.

И наистина днес на същото място - малко рибарско село, има само няколко къщи с китни дворове и малък хотел, който любезно посреща уморени гости и посетители. Към селището, в което на воля пасат много овце и кози, води понтонен мост - единствената връзка със сушата. Легендата обяснява, че под него е минавал път, който е бил защитен с каменна стена. Сега той е под водата...

В Свети Ахил (на гръцки: Агиос Ахилиос) живеят 28 жители по данни от 2001 г. Тук са останали развалините на средновековния български град Преспа, който означава място с много сняг. Дори гръцките власти, които са асимилирали българското население там, не са променили името на района и той е известен като Преспес. Според Стефан Веркович през 1889 г. има 17 домакинства със 74 жители българи. Според статистиката на Васил Кънчов през 1900 г. тук живеят 60 българи.

При разкопките, започнали в края на 50-те г. на XX в., на остров Свети Ахил са открити гробовете на цар Самуил, неговия син Гаврил Радомир, както и на “цялото семейство на българския цар”. Археолозите намират парчета от плетена ризница от златотъкан плат във византийски стил. Личали изображенията на двойки папагали, вписани в големи медальони. Антропологичните изследвания на предполагаемите кости на Самуил показват, че мъжът е бил висок около 1,60 м и е починал на приблизително 70 г. Разкриват, че лявата лакътна кост е била счупена и зараснала накриво под ъгъл 140 градуса. Именно тя заедно с данните за възрастта и ръста дават възможност на проф. Николаос Муцопулос да смята, че това е тялото на българския цар Самуил. Според историческите извори владетелят е бил ранен в ръката в битката при Сперхей. Знае се, че след смъртта си през октомври 1014 г. е бил погребан в черквата “Св. Ахил”. По думите на гръцкия професор в базиликата имало 300 гроба, а в устата на всички скелети - по една византийска монета, както е повелявала някогашната традиция. На монетите са били изписани имената на загиналите и датата на смъртта. Смята се, че самите останки на Самуил днес с пазят в музея в Солун.

Хилядолетия след тези събития - цялата местност - езерото, планините, скалните манастири и черкви, руините им - завладява с живот и спокойствие, напук на изгубени битки и поражения... Ненадейно идва усещането, че стрелките на часовника отдавна са спрели... за да ни пренесат поне за миг във времето на Самуил. Старите хора казват, че, когато се докоснеш до това място, се привързваш неочаквано към него. И неслучайно, накъдето и да погледнеш, спира дъхът - необятна водна шир, заобиколена от непокорни върхове. Място, което заслепява с природата си. И дава възможност да отдъхнеш и да се замислиш, вдишвайки не само от аромата на планината, но и на историята...

Култура

очаквайте

Фотоизложбата на Елица Николова - Гонзало „Ел Патон" Басиле, в София

60 рекламни пана от „Тривиняно Дриймс"

Любопитни фотографии за туризма са подредени на Моста на влюбените до 3 юли

Иновативна фотографска изложба ще бъде открита на Моста на влюбените до НДК днес от 18.30 ч. Тя ще остане там до 3 юли. Изложбата се състои от 60 рекламни пана, които са част от проекта "Тривиняно Дриймс", а хиляди туристически картички ще бъдат раздадени в различни исторически и културни точки на града.

"Тривиняно Дриймс" изследва аспектите на формата и нейните очертания, като работи върху възприятието за туризъм и територия, пътуване и миграция, изток и запад, център и периферия. Всичко започва, когато границата със Словения и област Фриули Венеция Джулия бива премахната и най-източната точка на Италия се превръща в главна връзка с Балканите. Проектът възниква вследствие на следното размишление: липсата на ясно разпознаваемото позволява да съзерцаваме неговото присъствие.

Тривиняно е малко селце, сгушено в провинция Фриули на границата със Словения. Чрез осъществяването на перформънси в региона, "Персистърс" са пресъздали мечтаната почивка, следвайки пътеките на измислена карта от западния свят. Така възниква едновременно морският и планинският курорт, с международно летище, театър, оживен нощен живот, луксозни сафарита и спа центрове. Използвайки точните снимки, са направени туристически материали - брошури, каталози, плакати, сувенири и стелажи. Всички запитвания, получени на страницата на сайта www.trivignanodreams.com, стават част от проекта "Тривиняно Дриймс", който е успешно представен в Неапол, Милано и Венеция.

"Персистърс" е артистично дуо, съставено от сестрите Изабела и Тициана Перс. Те разкриват техниките си за разпознаване на образи и форми, като използват единен език и премахват предубежденията във въображаемо пространство, научи ДУМА от Таня Петрова от Италианския културен институт в София, организатор на проявата, съвместно със Столичната община, и е част от събитията "Месец на фотографията" с куратор Фотографска академия "Янка Кюркчиева".

Премиера на „Атила" в парка на Военната академия

Премиера на операта "Атила" от Верди ще се състои на 22 юни от 20 ч. в парка на Военната академия "Г. С. Раковски", научи ДУМА от Галина Минчева. Следващите спектакли са на 23, 24, 28 и 30 юни и 1 юли. Режисьорка е Вера Петрова, диригент - Алесандро Санджорджи. Сценографията е на Борис Стойнов, костюмите - на Любомир Йорданов и Павлина Коцева.
В ролите ще видим Апостол Миленков, Петър Бучков и Светозар Рангелов (Атила), Венцеслав Анастасов и Нико Исаков (Ецио), Баясгалан Дашням и Радостина Николаева (Одабела), Даниел Дамянов, Калуди Калудов и Камен Чанев (Форесто), Николай Павлов и Пламен Папазиков (Улдино), Ангел Христов и Димитър Станчев (Леоне). Участват още оркестър и хор на Софийската опера и балет.

Млади актьори от НАТФИЗ ще играят в Шанхай

Студенти от НАТФИЗ "Кр. Сарафов" ще играят идната година в Китай - в Шанхай, "Пътуване на Запад" от Мери Цимерман по едноименния китайски класически роман от У Чън-ън, постановка на проф. Снежина Танковска. Поканата идва по време на Дните на китайския театър в академията от 15 до 18 юни.

"Изключително сме впечатлени от професионализма и отдадеността на младите български артисти и на техните преподаватели", каза проф. Уилям Сун, заместник-ректор на Шанхайската театрална академия. "Миналата година в Китай гледахме друго представление на същия екип - "Последователите на Конфуций", и също бяхме възхитени. А критиката даде най-ласкави оценки за българската постановка, макар че участваха едноименни спектакли и от САЩ и Китай", допълни проф. Сун. "Благодарни сме на колегите от Шанхай за практическото ателие с демонстрация на типични елементи от класическия китайски театър, което направиха по време на фестивала. Надявам се сътрудничеството ни да продължи в различни форми", посочи проф. Танковска.

Ректорът на НАТФИЗ проф. Любомир Халачев обясни, че съвместната работа - в областта на театъра и сценичния дизайн - е в рамките на подписания преди три години договор за сътрудничество между двете академии. В сферата на киното се работи с други висши училища в Китай.

Концепцията на проекта "Последователите на Конфуций" включва пиесата да се играе и в куклената театър, както и да се снима филм по нея, поясни проф. Сун. Той изнесе лекция на тема "Конфуций, неговите последователи и китайското театрално изкуство".

Нови хоризонти за хоровите „Черноморски звуци"

Дана РУСЕВА

Международният хоров фестивал "Черноморски звуци", който се проведе в Балчик, е и нова визия на Белия град, и музикална проява на високо равнище - категорична е директорката му Валентина Георгиева, диригентка и на местния хор със същото име. Участваха 19 хорови състави от 7 държави, като сред тях имаше народни, академични и др. Голямата награда е една - статуетката на форума. Според Георгиева тази година конкуренцията за нея е била изключително оспорвана. Тя отиде в литовския хор "Кантилена". "Те представиха на сцената не само професионални изпълнения, но и изцяло хоров спектакъл" - казват членове на журито. Голямото откритие на фестивала бяха трите детски хора - от Чехия, Румъния и Литва, които получиха призове от сдружение "Музикален свят", Балчик. Наградите "Бъдещето на Европа" се учредиха за първи път. От Съюза на българските композитори връчиха две отличия за изпълнение на българска песен - на хорове от Литва и Чехия. Наградата за диригент от Съюза на българските музикални и танцови дейци бе присъдена на Мартина Милошевич от Сърбия.

Новата ниша на фестивала е участието на фолклорни състави - смятат организаторите. Сред видните гости беше и един от най-изпълняваните автори на съвременна хорова музика - финландеца Юха Холма, диригент на хор "Сомело". В музикалните работилници хоровете от различни страни разучаваха неговата "Песен за русалката". За следващото издание вече има четири заявки.

кратки

Започва ремонтът в Сатиричния театър

Започна проектът "Реконструкция и обновяване на Сатиричния театър "Алеко Константинов" в София, обявиха вчера директорът на театъра Иван Попйорданов и ръководителят на проекта инж. Моника Бораджиева. Финансираният с европейски средства по оперативна програма "Регионално развитие" проект предвижда реконструкция на електрическата инсталация и всички нейни компоненти. Ще бъде осигурен улеснен достъп за хора с увреждания, подобрения ще бъдат направени във връзка с енергийната ефективност на сградата. Предвидена е климатизация на камерната зала, което се прави за първи път в театъра.

МК осигури 1 млн. лв. за книги в библиотеки

Министерството на културата осигури един милион лева за закупуване на книги за българските библиотеки. Средствата са по програмата "Българските библиотеки - съвременни центрове за четене и информираност", съобщиха от МК. В продължение на месец българските библиотеки могат да кандидатстват в Министерството на културата с проекти за закупуване на книги. Министър Вежди Рашидов се срещна със Снежана Янева, председател на УС на Българската библиотечна и информационна асоциация. Те обсъдиха необходимостта от по-бързото въвеждане на стандартите за библиотечното и информационното обслужване.

„100 цигански цигулки" ще свирят и в Пловдив

Най-големият цигански симфоничен оркестър в света "100 цигански цигулки" ще гостува за първи път в Пловдив на 20 септември на Античния театър, съобщиха от продуцентска компания "Арт БГ", след като стана ясно, че световноизвестните музиканти от Унгария ще бъдат в София на 22 септември в зала 1 на НДК. Билетите за концерта в Пловдив са вече в продажба в мрежата на Eventim и на касата пред община Пловдив. Първите 300 броя ще бъдат продавани на промоция с 10 лв. отстъпка от редовната цена. Така до изчерпване на количествата билетите ще струват от 20 до 50 лв. и ВИП места от 70 лв., а след това - съответно от 30 до 60 лв. и ВИП места от 80 лв. В Пловдив и София "100 цигански цигулки" ще представят актуална програма от класически унгарски и световни композитори.

Разговор

Антонина Кузнецова:

Важното е не как, а какво казваме

Вниманието към литературата, изкуството и културата започна да се увеличава и сега то е доста горещо и изострено, смята народната артистка на Русия

Интервю на Альона НЕЙКОВА

Антонина Михайловна, за първи път ли сте в България?

- Да. Много ми хареса столицата ви. Разходих се в центъра. Красив град. Два пъти бях в черквата "Света София" - изключителен храм! Усетих, че в България живеят топли, уютни, духовни хора - същински славяни.

Вече 20 години преподавате в Руската академия за изкуства в катедрата на сценичното слово. Намирате ли разлика между студентите, с които сте работила преди 10 лета например, и днешните млади?

- Намирам. Въпреки че общите им интереси са същите: и едните, и другите следват, защото мечтата им е да станат актьори и режисьори. Както и предишното поколение, днешните студенти са талантливи. Може би по различен начин, но са талантливи. Общо взето обаче, младите са едни и същи.

Не се ли интересуват повече днешните ви студенти, освен от литература и изкуство, и прекалено много (или по-малко) от политика?

- Интересуват се. При това - мнозина. Но се опитвам да не вниквам дълбоко в подобни интереси, като обаче зная, че някои често тичат по митинги. Лично аз не обсъждам с тях политиката, понеже това не ми е интересно.

Смятате ли, че политическите пристрастия биха могли да попречат по някакъв начин на бъдещите актьори?

- Не смятам. Съвременното поколение живее с днешния ден. А и когато аз бях на 20 години, също се интересувах от политика. Така че много добре разбирам младите.

За майсторството си на артист-четец сте била награждавана с многобройни отличия, включително и със Златен Пушкински медал. Какво за вас е звучащото слово - професия, удоволствие или начин да разкриете себе си?

- Споменах и на литературния си концерт в София, че съм рицар на родната реч и на звучащото слово. Да съм артист-четец за мен е и професия, и удоволствие. Но аз не искам да се разкривам. Стремя се да представя автора. Когато актьорът излиза на сцената, за да покаже себе си, ми става смешно. Каква е тази тъпотия?! Винаги представям автора. Умея да го правя. Но в никакъв случай не показвам себе си - не ми пука за самата мен. Искам да представя любимите си автори.

Литературните ви концерти са посветени на Б. Пастернак, М. Цветаева, Вл. Набоков и много други. Бихте ли могли да назовете любимия си писател или поет?

- Чета само онези, които обичам! Нима си мислите, че авторите могат някакси да се разделят - този го представям, понеже го обичам, а онзи... Каква може да е другата причина?!

Например интересът на публиката към даден писател или произведение...

- Представям на зрителите само онова, което аз обичам! Обръщам им внимание: "Вижте, колко добре е казано, как прекрасно е написано!" Искам публиката да го усети така, както го почувствах аз. Обичам всички автори, на които съм посветила литературни концерти! И чета само онези, които много обичам!

За да станеш артист-четец, достатъчно ли е да бъдеш актьор или за това е необходимо нещо повече?

- Всички четци задължително сме актьори. Това е актьорска професия - понякога четем, понякога играем. Имам няколко моноспектакъла, в които се превъплъщавам в много различни роли. Смятам обаче, че след като се посвети на този жанр, актьорът трябва да иска да каже нещо. Понякога режисьорът вкарва участниците в постановката в рамки, които са далеч от оригиналния авторски текст. Не е ли така? Днес е пълно с такива спектакли. Артистът-четец трябва да е интелектуалец. Това е просто необходимо. Иначе той няма да има какво да каже. А ако няма какво да каже, защо да стои час и половина на сцената?! Каква е тази безсмислица?! Да покаже себе си?! Това е най-глупавото нещо, което може да измисли един актьор!

В днешно време, когато технологиите излизат на първи план и повечето хора се впечатляват най-напред от интернет възможностите, мислите ли, че вниманието към литературата, изкуството и културата като цяло постепенно изчезва?

- Не! Имаше преди няколко години моменти на така нареченото хлътване. Струва ми, че това се случи именно заради политическите и други подобни страсти, когато интересът към словото и към литературата тръгна надолу. Но, за щастие, хлътването не продължи дълго, вниманието към изкуството и културата започна да се увеличава и сега то е доста горещо и изострено.

Какво за вас е по-важно - какво се чете от сцената или как?

- Всичко се изгражда по време на репетициите, по всички закони на жанра. На самия спектакъл за мен обаче най-важното е не как чета, а какво казвам от сцената. И студентите ги уча да знаят как да се представят, а после, на последните две репетиции, се връщаме в началото, карам ги да забравят това и да обърнат повече внимание какво четат, какво искат да кажат! Всички сме живи хора, имаме мозъци и виждаме.

Четенето е духовно призвание

Наистина ли е важно какво казваме?

- Наистина! Важно е не как го правим, а какво казваме! Как - остава на репетициите.

По време на литературните си концерти четете от сцената час и половина. Как се запомня такова огромно количество текст?

- Никак!

Не желаете да разкриете професионалната си тайна на артист-четец?

- Не! Просто толкова дълго готвя програмата си, че тя се запомня сама.

За какъв период иде реч - седмици, месеци, година?

- Понякога това е десетилетие! Както беше с "Фауст" на Гьоте. Е, през това време работих и върху други автори и произведения. Но правих и "Фауст", което значи, че се потапях в епохата, в автора, в заобикалящата го действителност, обитавах цяла Германия... Свиквам да работя подробно. Например за програмата ми "Разходки из Париж" минах през всички пътечки на героите, зная кой къде точно е живял. Опознавам характерите им, като чета и преглеждам всичко, свързано с тях. През това време текстът се запомня от само себе си, защото се подлагам на продължително обитаване на епохата.

Кога казвате на студентите си, че от тях ще станат добри артисти-четци?

- Никога не им казвам подобна глупост!

Смятате, че трябва да го усетят сами?

- Четенето от сцената е хоби. Как да кажа на някой, че това хоби е за него?! Не преподавам на бъдещите артисти-четци, а на студенти, които учат режисура и актьорско майсторство. Никого няма да посъветвам да се посвети на това, с което се занимавам вече толкова много години. Боже опази! Четенето е духовно призвание. Важното е да поискаш да го правиш. Но винаги можеш да кажеш на някой, че нищо няма да излезе от него, че е по-добре да си тръгне.

Споделихте, че сте четяла забранена литература в мазето на библиотеката "Ф. Енгелс" в град Рибинск и така сте станала образован човек...

- Това беше шега... Въпреки че, в сравнение с другите, наистина е така. Защото прочетох неща, за които знаят малцина.

А как днешните млади биха могли да станат образовани хора?

- По същия начин - да четат! Все едно е дали го правиш в мазето или в библиотеката.

Как възприемате публиката, която идва на литературните ви концерти?

- Зрителите са мои събеседници. На концертите си разговарям с тях, а те ми отговарят - даже когато мълчат. Е, понякога се обаждат: "О, Господи! И сега е така!" Винаги излизам на сцената, за да общувам с публиката. Сами разбирате, че по законите на моноспектакъла непосредственият разговор не е възможен. Но все пак споделям със зрителите онова, което лично на мен ми е направило впечатление. Казвам им - вижте какви хора, усетете страстите им, потопете се в онези времена...

На литературния си концерт в Руския културно-информационен център в София на няколко пъти понечвахте да оставите микрофона. Пречи ли ви това техническо средство за по-близкото общуване с публиката?

- Пречи ми лошият микрофон. Неизбежно е да прибягвам до това техническо средство, тъй като в залата "П. И. Чайковски" например е невъзможно иначе да те чуят 1500 души. Налага се да го използвам. Нормално е артистът да работи с микрофон. Тук обаче непрекъснато чувах звука от докосването на пръстена ми до него. А това ми пречи, както пречи и на публиката.

В залата имаше само един човек, който твърдеше, че не ви чува добре без микрофон. Но вие се съобразихте именно с неговото желание, въпреки неприятното за вас усещане от не много добрата техника...

- Останалата публика и така щеше да ме чуе. Но не бива дори един човек в залата да се чувства ощетен, да съжалява, че е дошъл на концерта, да е обиден през цялата вечер...

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

АНТОНИНА КУЗНЕЦОВА е народна артистка на Русия, професор в Руската академия на театралното изкуство, преподавател в катедрата на сценичното слово, лауреат на Премията на Москва, кавалер на Почетния орден, наградена със Златен Пушкински медал. Актрисата работи в Московския театър "М.Н. Ермолова" от 1966 до 1969 г., а след това - в Московската държавна академична филхармония като майстор на художественото слово. В репертоара на Антонина Кузнецова са автори като А. Грибоедов, М. Цветаева, Вл. Висоцки, А. Херцен, А. Пушкин и др. Актрисата провежда майсторски класове в Чехия, Великобритания, Италия, Холандия и страните на ОНД. Авторка е на няколко студии в различни учебници, сборници и списания. Като актриса и сценаристка участва в създаването на известни телевизионни филми, предавания и радиопиеси. Изявява се и като режисьор на различни програми. Представя литературни концерти в едни от най-престижните зали в родината си и в чужбина. Наскоро гостува в София с моноспектакъла си "Бившата Русия" по произведенията на прочутия писател Вл. Набоков.

Губивреме

АВТОР НА КАРИКАТУРИ
ЛОБНОТО МЯСТО НА ХР. БОТЕВ
СОЛИ НА ВАНАДИЕВАТА КИСЕЛИНА
ТРОПИЧЕСКО ДЪРВО
НАТРАПНИК
ГРЕДИ НА КОРАБНИ МАЧТИ
ЛЕГЕНДАРЕН ИТАЛИАНСКИ ФУТБОЛЕН ТРЕНЬОР
ПОСОБИЯ ЗА ШИЕНЕ
ОХРАНИТЕЛ НА ГРАНИЦА
ФРЕНСКИ ДРАМАТУРГ
ПЪТНА ПОЛИЦИЯ
РЕЗЕРВАТ В ТАДЖИКИСТАН
СКЛАД В ЖИЛИЩЕ
БЪЛГАРСКИ ТЕАТРАЛЕН КРИТИК
ГРАД В ИНДИЯ
ИМЕНАТА НА НАШ ХУМОРИСТ, СЪЗДАТЕЛ НА БИРЕНАТА ПАРТИЯ В БЪЛГАРИЯ
НАШ ПОПЕВЕЦ
ИМЕНАТА НА ГЛ. РЕДАКТОР НА В. "СТЪРШЕЛ"
ДВОРЕЦ
КОРЕЙСКА ПАРИЧНА ЕДИНИЦА
ФРЕНСКИ ПИСАТЕЛ-"БОРСОВО ВАТЕРЛО"
ПАРТИЯ У НАС
ВОДНИСТА ТЕЧНОСТ В КРЪВТА
КОРЕЙСКА МЯРКА ЗА ДЪЛЖИНА
ВИД БЪЧВА
МИТ
ДВА ГРАДА В САЩ
МАРКА СУХИ СУПИ
ЖИЛЕЩО НАСЕКОМО
ЗДРАВЕЦОВО ЦВЕТЕ, ИЗПОЛЗВАНО КАТО ПОДПРАВКА И БИЛКА
ИГЛОЛИСТНО ДЪРВО
ЯПОНСКА МЯРКА ЗА ДЪЛЖИНА
ВОЕННА БОЛНИЦА /СЪКР./
НАСЕЛЕНО МЯСТО
ОБЗАЛАГАНЕ, ОБЛОГ
ОПЕРА ОТ ДЖ.ВЕРДИ
ТОТАЛИЗАТОР
ДЪРЖАВА В АФРИКА
МАРКА ИТАЛИАНСКИ АВТОМОБИЛИ
ШВЕДСКИ ФУТБОЛЕН ТИМ
ГРЕДА ПОД РЕЛСИ НА ЖП ЛИНИЯ /МН.Ч./
УРАНОВА РУДА
ИСПАНСКИ ФУТБОЛЕН ТИМ
НОВИНАРКА ОТ БИ ТИ ВИ
ГРАД В БЕЛГИЯ
РИТАНЕ НА ОРЪДИЕ
ФРЕНСКИ ПИСАТЕЛ - "ДРЕБОСЪЧЕТО" /1840-1897/
ПРЕПИНАТЕЛНИ ЗНАЦИ
ТЪРЖЕСТВЕНО СТИХОТВОРЕНИЕ
ПЕРСОНАЖ В ТИБЕТСКАТА РЕЛИГИЯ
ТРОПИЧЕСКИ ПЛОД
ПЕСЕН НА ОРЛИН ГОРАНОВ
ПРИЯТЕЛСКИ РАЗГОВОР /РАЗГ./
БЛОК БАНЦИГ /СЪКР./
ДЕКОРАТИВНА ФИБА ЗА КОСА
ИСТОРИКО-ГЕОГРАФСКА ОБЛАСТ ВЪВ ФРАНЦИЯ
СТАРА РИБОЛОВНА МРЕЖА
ИМЕНАТА НА НАШ ПИСАТЕЛ-"МЕДЕНА РОСА"
ДЕНЯТ СЛЕД ДНЕС
ИМЕНАТА НА СРЪБСКИ ФУТБ.ТРЕНЬОР
АНГЛИЙСКИ ПИСАТЕЛ-"ДОБРАТА СТАРА АНГЛИЯ" /1874-1965/
ФИГУРА ОТ ВИСШИЯ ПИЛОТАЖ
МЪЖКА ОВЦА
РОМАН ОТ СТИВЪН КИНГ
БРАЗИЛСКИ ФУТБОЛИСТ
АНГЛИЙСКА ПАРТИЯ
БЪЛГАРСКИ ПОЛИТОЛОГ
ОТЗВУК, ЕХО
ПРИТОК НА ДУНАВ
ВРАЦА-ВЪРХУ АВТОМОБИЛНИТЕ ТАБЕЛИ
ОТПРАВЯНЕ НА АПЕЛ КЪМ НЯКОГО
БЪЛГ. НАЦИОНАЛРЕВОЛЮЦИОНЕР /1852-1877/
РЕКА В ИТАЛИЯ
US ТЕЛЕВИЗИОННА НАГРАДА
ПРИВЛЕКАТЕЛНОСТ, ОБАЯНИЕ
ХИМИЧЕСКИ ЕЛЕМЕНТ- БЛАГОРОДЕН ГАЗ

ВИЗИТКИ

1. ВАНКО ЛИН. ПАПАРИЗОВ

Открийте професията и местожителството му !

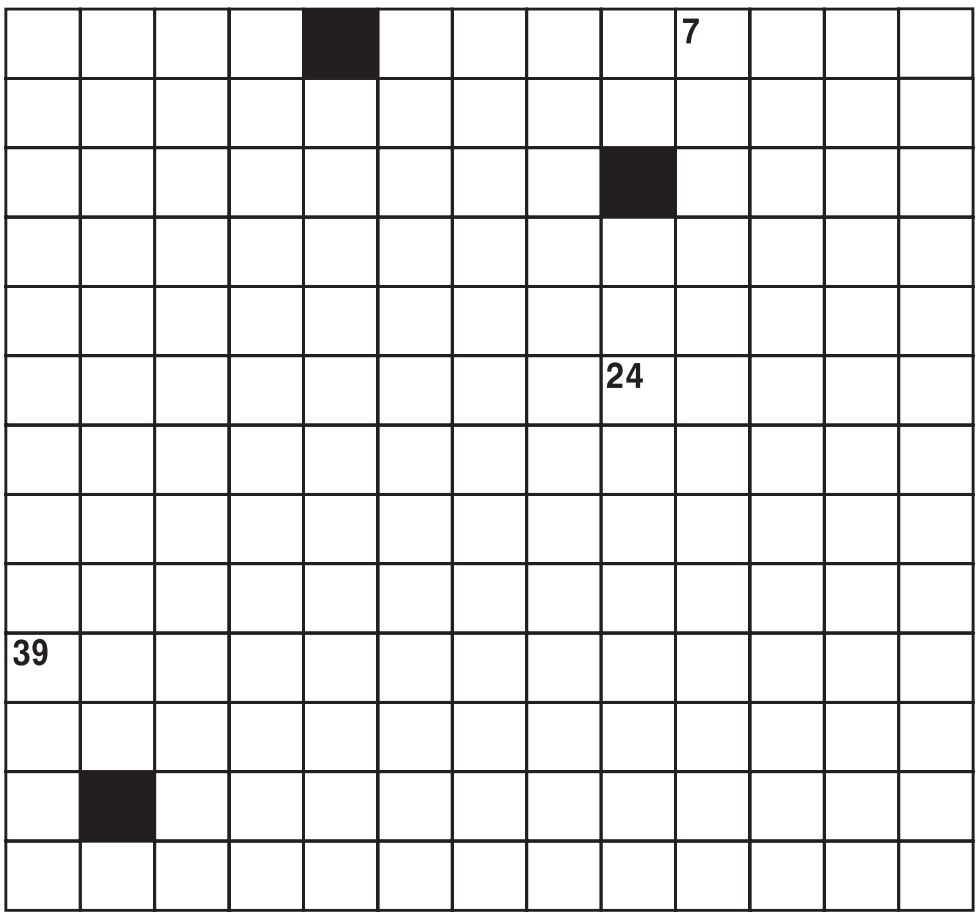
2. ПЕТЪР НИКОЛОВ ВЕЛЕНОВ

Открийте родния му град и местожителство му !

РЕЧНИК: Еола, Канушев, Отунит, Чарик, Яб.

КРЪСТОСЛОВИЦА С ЛИПСВАЩИ ЦИФРИ

Намерете местата на всички търсени думи. За улеснение са дадени три черни квадратчета и три цифри:

ВОДОРАВНО: 1. Насекомо, плетящо мрежа. 4. Италиански писател-"Името на розата". 7. Норвежки крал /1903-1991/. 10. Пипети. 11. Спортно облекло. 13. Число. 14. Героиня в много български народни песни. 16. Средство за задимяване. 17. Френски композитор. 18. Поема от Алфред дьо Вини. 19. Град в Австралия. 21. Италианска футболна легенда. 22. Гонитба на дивеч. 23. Столицата на Беларус. 25. Пустиня в Индостан. 26. Мокра почва. 27. Обогатител на почвата. 28. Термин в бриджа. 30. Град в Гърция. 32. Дребен хищник. 34. Спортно дружество от Велико Търново. 36. Единица за мощност. 37. Питие. 38. Комшия. 39. Форми на учебния процес. 40. Вид конски ход. 41. Орган на зрението. 43. Руско изкуствено влакно. 44. Град в Чехия. 45. Поема от О.Туманян. 46.Стари немски мотори. 47. Вероотстъпничество.

ОТВЕСНО: 1. Лимит. 2. Прославен футболист на ЦСКА. 3. Част от течност. 4. Пиене на един дъх. 5. Електродомакински уред. 6. Холандски прах за пране. 7. Касов документ. 8. Възпаление на далака. 9. Пост във футболен тим. 12. Мярка за дължина. 15. Село край Габрово. 19. Български поет-"Септември". 20. Учен по естетика. 23. Животинска мазнина. 24. Пойна птица. 28. Родственичка. 29. Малки части от нещо. 31. Български киноактьор-"Стъклен дом". 32. Новатор в една област. 33. Гръцки писател - „Папеса Йоана". 35. Немски астроном. 37. Чешки вестник. 41.Стара мярка за тегло. 42. Град в Нигерия.

РЕЧНИК: „Алек", Витковице, Ленот, Pouguc.

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: КАТМАНДУ - ЕПИТАФ - РАЕВА - ДЕВЕР - ЛА - АТИНА - НИВЕЛАЦИЯ - ОТА - ПЕНА - ИКА - ДНИ - ВЛОГ - ОК - РМС - АЛАН - СТАЯ - ВЛЕКАЧ - КЛОН - АЛС - ЕЛЕК - УРОК - КНАП - ОВЕН - ПРАГ - КАСКА - АЛЕК - КУЛА - КРАЕВЕД - БАБА - МИ - АТЛЕТ - МУРА - ШИЯ - АВОАР - БУРЕ - ФОН - АРК - РАЛИ - МАСАЖ - ЮЛИ - МОРЕ - ТЕКЕ - ВАЗА - МОСТ - АВ - РИБАРИ - ЛЯТО - ДНО - НАРИ - ПЕСО - АВАТ - ЕДИНАЙСЕТ - АЛОИН - ИРАН - ЕРО - КАРТИ.

ОТВЕСНО: КАРТОН - ЛЕВ - РАВАЛПИНДИ - ТАИТИ - ЕЛЕВАТОРИ - БАИР - ИМЕНА - АКЕН - ЕЛАК - ВАРНА - АВА - ВЛАК - АВЕР - МАРИАН - ЯНА - ПЛАЧ - ПЛЕТ - РОЗИ - НЕОН - УРЕД - БАРА - ПСЕ - ПУДИНГ - КРАК - МУЛЕ - ЛЕЕР - ЕВА - СЛОГ - БУРИ - МЯСТО - НЕВЕ - ОТОК - КАРЕ - ТОТО - ПЕЛИКАН - КУБА - МЕСО - АК - СИРАК - КАЛА - ФАКТ - АЛА - ЦАР - АНСА - ШОСЕ - ДВОР - БАЛИ - МАЛАК - МИНА - АНАИТ - ФАЯНС - СПАТИЯ - ЖИВОТНИ.

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

четете скоро

„Mama Said" на Лени Кравиц излиза в луксозна версия

Магьосникът на обектива с изложба в София

Творбите на известния фотограф Саймън Люис са израз на човешките състояния

Альона НЕЙКОВА

Оригинална изложба на световноизвестния фотограф Саймън Люис се открива днес, 21 юни, в столичната галерия "Юзина". Магьосникът на обектива, както наричат артиста, специално пристига в България, за да представи експозицията си "Memoria on Beauty Fashion and Dance Photography" ("В памет на красотата модна и танцова фотография"), която ще може да се види до 4 юли. Проектът е подготвен съвместно с неговия европейски куратор и арт директор на галерията Десислава Монева. Експозицията е част от Месеца на фотографията и се реализира с помощта на Националната художествена академия и Академията за фотография. Изложбата отразява културните влияния, които вдъхновяват Саймън Люис. Работата му е повлияна не само от пътуванията, но и от ориенталските художници като Жан-Леон Жером и Джон Сингър Сарджънт, както и от фотографите от XIX век. Сред артистите, които документирайки или възхвалявайки "екзотичните" култури, са ги показали на света, са имената на Фелис Беато и Барон Раймунд фон Щилфрийд-Ратениц.

Саймън Люис живее в Ню Йорк и твори в областта на портретната, модна и танцова фотография. Завършил е Глобална фотография в Колежа за визуални изкуства, Ню Йорк (SVA), като в момента подготвя няколко експозиции за 2012 г., междувременно работейки за Ралф Лорен, "Нокиа", "Огилви", Робърт Марк, "Канон", "Харпърс базар" и мн. др.

Магьосникът на обектива е бил в повече от 40 страни, уточниха за ДУМА от консултантска къща "От игла до конец". Фотографиите на Саймън Люис са обиколили целия свят, като не спират да очароват посетителите на изложбите със своята непреходност, илюстрирайки любопитството на хората към непознатото и недокоснатото. Творбите му са израз на човешките състояния, движението на живота и красотата на взаимните преживявания.

Вицът

ПРОЗРЕНИЕ:

Нищо не размеква така, както твърдият алкохол...

ЧРД

БОЙКО ВАТЕВ, журналист, собственик на Галерия за изящни изкуства, политик
Акад. БОРИС ТЕНЧОВ, биофизик
НЕЛИ КУЦКОВА, говорител на Съюза на съдиите в България
Проф. д-р НИКОЛАЙ ВАСИЛЕВ, философ
ПАНЧО ЦАНКОВ, режисьор
Проф. РУМЕН АРСОВ, преподавател в Хидротехнически факултет на УАСГ, член на УС на БАВ
Инж. СТОЙЧО БЯЛКОВ, директор дирекция в Изпълнителна агенция по горите
ТОДОР АБАЗОВ, писател, публицист и литературен критик

Църковен календар

21

Св. мъченик Юлиан Тарсийски. Св. преподобни Юлий презвитер и Юлиан дякон

Св. Юлиан се родил в малоазиатската област Киликия и живял в град Тарс. Майка му била усърдна християнка и рано внушила на единствения си син любов към Господа и към Неговия свят закон. Когато настанало страшно гонение против християните при император Диоклетиан, Юлиан бил задържан под стража като християнин. Нито жестоките изтезания, нито заканите, нито обещанията за дарове и почести не склонили юношата да се отрече от вярата си. Цяла година той бил развеждан по разни градове в Киликия, като навсякъде го подлагали на изтезания. Затворили го в тъмница. Тук го посетила майка му и го помолила да остане твърд в християнската вяра дори до смърт, защото временният живот на любимия й син за нея не бил толкова скъп, колкото неговото вечно спасение. Управителят на страната, като узнал за това, заповядал жестоко да мъчат и майката заедно със сина. След това Юлиан бил хвърлен в морето. По-късно майка му също приела мъченически венец.

„Москва поёт" в Камчия

1000 деца - участници в 32 певчески хора, почиват в тематичната смяна "Москва поёт" на СОК "Камчия". Художествен и творчески ръководител е заслужилата атристка на Руската федерация, лауреат на премията на президента на Русия и на премията на кмета на Москва Татяна Жданова.

Успоредно с почивката младите таланти провеждат усилени репетиции, готвейки се за фестивала на хоровото изкуство на Червения площад в Москва. В рамките на смяната бяха организирани концертни срещи с българската публика във Варна, Шумен, Добрич, Бяла и Обзор, както и творчески събирания на художествените им ръководители с български дейци на хоровото изкуство.

Младите руски изпълнители участваха и в традиционния фестивал "Звездите на Камчия" с председател на Организационния комитет г-жа Станка Шопова. Кулминация на творческата им почивка станаха двата галаконцерта, в които участваха два сродни хора от по 500 деца. Почетни гости на едно от събитията бяха първият български космонавт Георги Иванов, стотният космонавт в света Виктор Савиних и дубльор-космонавтът Красимир Стоянов.

Творчески ръководител на смяната Татяна Жданова и детски хор

Хит на Адел извади момиче от кома

Музиката на Адел е лечебна, ако се вярва на майката на малката Шарлот Нев. 7-годишното момиче е получило мозъчен кръвоизлив. Родителите на Шарлот вече се готвели да се сбогуват с дъщеричката си, когато тя, след неколкодневна кома, реагирала с усмивка на песента от радиото. Звучало парчето "Rolling in The Deep" на Адел, пише британският "Дейли телеграф".

"Не можахме да повярваме. За първи път от кръвоизлива тя реагираше на нещо", споделя майката на момичето. "Медиците ме посъветваха да не спирам да й пея и Шарлот продължи да се усмихва", разкри още жената.

Малко по малко момиченцето се възстановявало. След много терапии Шарлот вече си е вкъщи.

СТРАННИ ЗАКОНИ В САЩ ШАШВАТ ХОРАТА ПО СВЕТА

Знаете ли, че в света няма страна без поне един нелеп закон, в който няма никаква, ама съвсем никаква логика. Но САЩ са безспорният лидер във всички класации за правни и съдебни абсурди. Така че е странно, че именно американец е казал: "Законите се пишат за обикновените хора, затова трябва да се основават на обикновените правила на здравия разум" (Томас Джеферсън).

Ето и някои примери от неизчерпаемото абсурдно законотворчество, което съществува и до наши дни в САЩ:

- В Пенсакола, Флорида, жителите са задължени винаги да имат в себе си поне 10 долара.
- В Провидънс, Роуд Айлънд, закон забранява на магазините да продават в неделя четка и паста за зъби на един и същи купувач.
- В Соутън Шоурз, Калифорния, не се разрешава карането на ролкови кънки по хайвер.
- В Стерлинг, Колорадо, не можете да пуснете котката си навън "без светлоотразители отзад".
- В Юрика, Илинойс, мъжете с мустаци нямат право да целуват жени.
- В Девън, Флорида, е забранено да ходите назад след залез слънце.
- В Кармел, Калифорния, яденето на сладолед на публично място се третира като сексуален тормоз.
- В Джаспър, Алабама, съпругът няма право да бие жена си с бухалка, чийто диаметър е по-дебел от средния му пръст.
- В Лехай, Небраска, има закон, забраняващ търговията с дупка на геврек.
- В Меса, Аризона, не се разрешава да пушите на по-малко от 5 метра от обществени сгради. Законът допуска изключения, ако си купите специален лиценз.
- В Мобил, Алабама, шофьорите на камиони нямат право да подсвирват на жени с обувки с ниски токчета.
- В Минесота е забранено да спите гол.
- В Ню Брайтън, Аризона, пожарните коли нямат право да карат с над 25 м/ч. Дори и ако бързат за пожар.
- В Мичиган жена не може да се подстригва без съгласието на мъжа си.
- Монтана е регламентирала като единствената законна сексуална поза т.нар. "мисионерска". Там също така е забранено да се уринира, гледайки нагоре, в неделя. И освен това нямате право да возите в колата си овце без овчар.
- В баровете в Небраска можете да си поръчате бира, но задължително трябва да си вземете и супа. И ви заплашва арест, ако се разхълцате в църква.
- В щата, който няма излаз на море и океан, е забранено да ловите китове, както и да пътувате на камила.
- В Ню Арк, Ню Джърси, продажбата на сладолед без предписание на лекар се разрешава до 18 ч.
- Взривяването на ядрено устройство в Калифорния се наказва с глоба от 500 долара.

Празник на черешата събира родни звезди

Николая ИВАНОВА

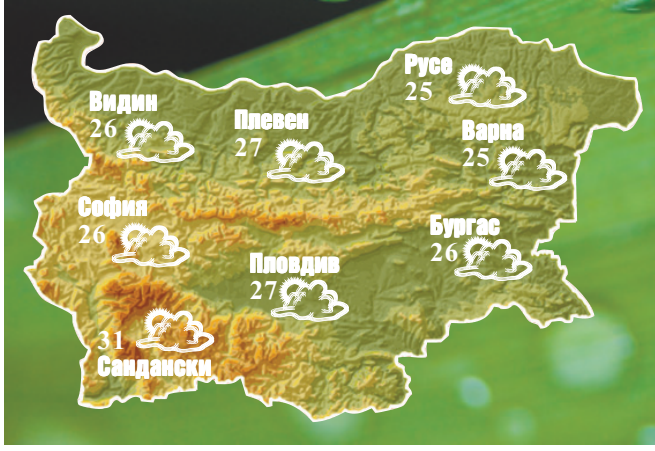
Борис Солтарийски, Виктор Калев, квартет "Хипнотик", Мариан Бачев и Невена Цонева ще гостуват на Празника на черешата. Събитието ще се състои на 22-23 юни в Кюстендил, като родните звезди ще се изявят на втория ден на тържеството от 20 ч.

Фолклорният празник "Черешчица род родила" започва в 16 ч. в градинката пред общината и включва изложба-базар на вкусните плодове и черешови произведения, както и изложение на занаятчии и производители. Официалното откриване ще започне от 17.30 ч. Конкурс за най-едра череша, най-атрактивно вешало, най-красив черешов щанд ще се проведе на 23 юни. Кулинарният фестивал "Пъстра трапеза на гости на моя град" ще е в Кюстендил за чудесния празник. А от Института по земеделие ще представят перспективни сортове череши за страната и района.

справочник

ВРЕМЕТО

Днес ще е слънчево, около и след обяд - горещо. Ще духа слаб, в Източна България до умерен източен вятър. Максимални температури - между 32° и 37°, по крайбрежието на морето 29-32°, в София - около 32°. Атмосферното налягане слабо ще се понижи и ще е близко до средното за юни. Над планините ще бъде слънчево. Ще духа предимно умерен вятър от изток-югоизток. Топло, с максимална температура на височина 1200 метра около 26°, на 2000 метра около 18°. Над Черноморието ще бъде слънчево, с до умерен вятър от изток-североизток. Максимални температури на въздуха - 29-32°. Температурата на морската вода е от 24° по северното до 25°-26° по южното крайбрежие. Вълнението на морето ще бъде 1-3 бала.

Изгледи за

22 максимални **33°/38°**

23 максимални **32°/36°**

В петък и събота ще е слънчево и горещо. Вятърът ще стихне. Максимални температури - между 33° и 38°, по морския бряг - 28-32°. В събота следобед над северозападните райони ще има купеста облачност и привечер там може да превали и прегърми.

ДУМА
www.duma.bg
duma@duma.bg

Основател **Стефан Продев**

Издател „ДУМА 2008” ЕООД
Николай Малинов

Русия и България
Монд дипломатик
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

И. д. главен редактор
Юрий Борисов
yborisov@duma.bg

Зам. главни редактори
Георги Георгиев
ggeorgiev@duma.bg
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ: 97 05 200

Адрес на редакцията: София - 1784, бул. „Цариградско шосе” 113 А, Факс: 975 26 04, автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер

Управител **Павел Бебов**

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

НАБЛЮДАТЕЛ: Велислава Дърева

БЪЛГАРИЯ: **Александър Симов** - завеждащ отдел - 230; Аида Паникян - 218; Веселка Венкова - 224; Десислава Велева, Искра Милева - 251; Павлета Давидова - 215; Ралица Николова - 230

ИКОНОМИКА: **Наталия Гергова** - завеждащ отдел - 247; Мая Калпачка-Йовановска - 246; Светлана Велева - 246

СВЯТ: **Галина Младенова** - завеждащ отдел - 219; Албърт Аврамов - 220

КУЛТУРА: **Вилиана Семерджиева** - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240; Альона Нейкова - 239

ОБЩЕСТВО: **Велиана Христова** - завеждащ отдел - 238; Ина Михайлова - 214; Боряна Костова - 231; Ева Костова - 229; Милена Николова

ЧЕТИВО: **Борис Данков** - завеждащ отдел, редактор на “Пегас” - 244; **Неделник:** Богдан Иванов - 225; **Пардон:** Чавдар Шинов; **Художник:** Анатолий Станкулов

СПОРТ: **Владимир Николов** - завеждащ отдел - 245, Марин Милашки - 245

ФОТО: **Благовеста Цветкова** - 206; Марета Томова - 206

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Силвия Шопова; Спаска Венева; Снежана Христова

АДМИНИСТРАЦИЯ

ОФИС МЕНИДЖЪР: **Ели Мишева** - 200; 226, факс - 975-26-04

СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР: **Иван Стоянов** - 250

ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: **Дея Йорданова** - 207

ДИЗАЙН: **Велислава Хубавий** - 201

РЕКЛАМА: **Петрана Сомлева** - 205, Слави Йорданов - 221; e-mail - **reklama@duma.bg, Експонатор:** 91975 в. 112; **Печат:** ИПК “Родина” АД - 1784 София, бул “Цариградско шосе” 113а Номератор - 9752; **“Национална агенция разпространение - АД”** - 02/962-23-23; **“Национална дистрибуция” ООД** - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: **Мирослав Александров**, Румяна Кирилова, Ива Костадинова - 208, 203; **abonament@duma.bg**

КАСА - 97-05-249

НАБОР: **Хрисула Василева** - 227, e-mail: **korespondenti@duma.bg;**
ПРОИЗВОДСТВО: **Владимир Тополски**

ВЕСТНИК „ДУМА” Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪ”, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК” И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО”

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, "ФОКУС", БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

1 БНТ

06.30 Денят започва - информационен сутрешен блок
09.00 По света и у нас
09.05 Денят започва с Култура
10.00 По света и у нас
10.10 Денят отблизо - магазинно предаване
12.00 По света и у нас
12.30 Частен случай - публицистична рубрика
12.55 Нощни птици/п/
13.40 Днес и утре
14.05 Индия - любовна история - /141 епизод/п/
15.05 Сен Тропе - 128 еп./п/
16.00 По света и у нас
16.10 Новини на турски език
16.20 Дързост и красота - тв филм /3002 епизод/
17.05 Апартаментът - ток шоу
17.50 Малки истории/п/
18.00 По света и у нас
18.15 Зелена светлина - рубрика на По света и у нас
18.20 Теглене тиражите на ТОТО 2 и Втори ТОТО шанс
18.35 Преди началото - филм за проф.Иван Шишманов
19.10 Фен зона - прогнози - спортно студио
19.45 Лека нощ, деца!
20.00 По света и у нас
20.40 БНТ такси - ток шоу
20.50 Спортни новини
21.00 Студио „Евро 2012“
21.35 Евро 2012: Първа четвъртфинална среща, пряко от Варшава
23.35 Студио „Евро 2012“
23.45 По света и у нас
23.50 Фен зона в полунощ

bTV

06.45 „Тази сутрин“ - информационно предаване с водещи Анна Цолова и Виктор Николаев
09.30 „Преди обед“ - дневно токшоу
10.30 „Кухнята на Звездев“ - кулинарно шоу с Иван Звездев
11.00 „Горките родители на богатите деца“- сериал, еп. 9
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 „Шоуто на Слави“ /п./
13.30 „Комшии“ - сериал, еп. 38
15.00 „Сърцето ми се връща в Цилертал“ - Драма, Романтичен, Германия, 2008 г.; Режисьор: Сиги Йонас; В ролите: Хорст Янсон, Нина Ньодин, Стефано Бернардин, Карл Мойк, Улф-Юрген Вагнер
17.00 bTV Новините
17.30 „Изборът на Лара“ - сериал, еп. 62
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.00 „Пепел от рози“ - сериал, еп. 101
21.00 „Престъпления от класа“ - сериал
22.00 bTV Новините - късна емисия
22.30 „Шоуто на Слави“ - вечерно токшоу
23.30 „Модерно семейство“ - сериал, еп. 16
00.00 „Анатомията на Грей“ - сериал, сезон 6, еп. 6

NOVA TELEVISION

06.30 „Здравей, България“ - сутрешен блок на НТВ
09.30 „На кафе“ - предаване на НТВ
11.25 „Клуб Нюз“ - светски новини
11.30 „Бон Апети“ - предаване на НТВ
12.00 „Щастливи заедно“ - сериен филм
13.00 Новините на Нова
13.30 „Изгубени години“ - сериен филм
15.00 „Долината на слънцето“ - сериен филм
16.00 „Фермер търси жена“ - реалити
17.00 „Часът на Милен Цветков“ - предаване на НТВ
18.00 „Сделка или не“ - телевизионна игра
19.00 Новините на Нова - централна емисия
19.45 „Другите отчаяни съпруги“ - сериен филм
21.00 „Д-р Хаус „ - сериен филм, 8 сезон
22.00 Новините на Нова
22.30 „Грозната Бети“ - сериен филм, 4 сезон
23.30 „Женени с деца в България“ - ситком
00.00 Темата на спорта - обзор на спортните събития през деня
00.30 „Сделка или не“ - телевизионна игра /п/

bTV ACTION

06.00 „Електрошок“ - детски сериал
08.00 „Снайперисти“/п./- сериал, еп. 5
09.00 „Единадесетият час“ /п./ - сериал, еп. 11
10.00 „Вавилон 5“ /п./ - сериал, с.5, еп. 13
11.00 „Диаграма на престъплението“/п./ - сериал, с.2, еп. 13
12.00 „Бандитският Петербург“/п./ - сериал, с.3, еп. 6
13.00 „Мръсно синьо“/п./- сериал, с.2, еп. 3
14.00 „Беулф“ /п./- Екшън, Фентъзи, Приключенски, САЩ, 2007 г.
16.00 „Вавилон 5“ - сериал, с.5, еп. 14
17.00 „Диаграма на престъплението“ - сериал, с.2, еп. 14
18.00 „Снайперисти“ - сериал, еп. 6
19.00 „Бандитският Петербург“- сериал, с.3, еп. 7
20.00 „Мръсно синьо“- сериал, с.2, еп. 4
21.00 „Единадесетият час“- сериал, еп. 12
22.00 „Анонимният Рекс“ - Фантастика, Екшън, САЩ, 2004 г.
23.30 ММА - турнир по свободни борби
01.00 „Диаграма на престъплението“ /п./- сериал, с.2, еп. 14

ОВЕН

Ако сте планирали големи вложения, не разчитайте само на интуицията си. Посъветвайте се с компетентни хора.

21 март - 20 април

РАК

Служебните ви контакти са многообещаващи, но въпреки това личните ви връзки ще бъдат по-важни. Разсеяни сте.

22 юни - 23 юли

ВЕЗНИ

Не се вълнувайте от неочаквани интриги. Повишено внимание е необходимо в отношенията ви с най-близките, особено с партньора.

24 септември - 23 октомври

КОЗИРОГ

С малко повече дипломатичност може да избегнете противоречията с околните. Въпросът е дали ще се овладеете навреме или не.

22 декември - 20 януари

ТЕЛЕЦ

Нямате никакво желание за работа, чувствате се неудовлетворени и уморени. Най-разумно е да приключите с неотложните задачи.

21 април - 21 май

ЛЪВ

Проявете настойчивост в преследването на целите си. Ще заздравите служебните си позиции, но не демонстрирайте самоувереност.

23 юли - 23 август

СКОРПИОН

Не се товарете с работа - физическата ви форма не е добра и трябва да се щадите. Любовта ви носи доста отрицателни емоции.

24 октомври - 22 ноември

ВОДОЛЕЙ

Намирате се в страхотна форма. Всичко ще ви върви по мед и масло. Очаквайте вести от чужбина и покана за мечтано пътуване.

21 януари - 19 февруари

БЛИЗНАЦИ

Налага се да преодолявате обективни препятствия - професионални, финансови или административни. Не изпадайте в паника.

22 май - 21 юни

ДЕВА

Проблеми от финансово естество могат да объркат служебните ви планове. Не разваляйте засега отношенията си с колегите.

24 август - 23 септември

СТРЕЛЕЦ

Обърнете внимание на здравето си и ако трябва, идете на лекар. В близко време, тъкмо проблеми от такъв характер не са желателни.

23 ноември - 21 декември

РИБИ

Всяка гершка ви струва скъпо, затова се стегнете и бъдете изрядни в постъпките си. На хоризонта се появява личност, важна за вас.

20 февруари - 20 март

ВАЛУТНИ КУРСОВЕ

EUR	USD	GBP	CHF
1.95583	1.573600	2.414460	1.628500

Шахмат

Федерации плашат с бойкот олимпиадата заради „турски номера”

Домакините дискриминират съдии за назидание

Асоциацията на професионалните шахматисти (АПШ) реагира светкавично на изявлението на президента на Турската шахматна федерация Али Нихат Язъчи, като предупреди в открито писмо, че някои федерации могат да бойкотират предстоящата през август шахматна олимпиада в Истанбул заради “неприемлива дискриминация” от страна на домакините. Скандалът възникна, след като Язъчи отказа да включи в списъка с арбитри за олимпийския турнир шестима от десетимата официално предложени от Европейския шахматен съюз (ЕШС) съдии. Турският шахматен функционер, който е и вицепрезидент на ФИДЕ, мотивира едноличното си решение с факта, че тези съдии са представители на федерации, дръзнали да съдят ФИДЕ в Международния арбитражен съд в Лозана и по този начин създали финансови проблеми на световната федерация. “Смятаме, че ущърбът, който те по този начин нанесоха на шахматното развитие в световен мащаб, трябва да бъде възмезден”, обяснява авторитарния си подход Язъчи. В писмото си той не уточнява кои федерации има предвид, но не е тайна, че това са САЩ, Германия, Франция, Англия, Швейцария, Грузия и Украйна - именно те подкрепиха иска на Анатолий Карпов, който загуби изборите за президент на ФИДЕ от Илюмжинов през 2010 г. Ръководството на АПШ вижда в неговото решение “опасен прецедент, който противоречи на девиза на ФИДЕ - “Ние сме едно семейство” и нарушава Устава на международната федерация”, се казва в откритото писмо на АПШ. По-нататък се изтъква, че ако ситуацията не се промени, някои от потърпевшите федерации ще разгледат въпроса за съвместен бойкот на олимпиадата.

Али Нихат Язъчи

Протестно писмо до водача на ФИДЕ Кирсан Илюмжинов във връзка с дискриминационното решение на ТШФ изпрати и президентът на ЕШС Силвио Данаилов. Известно е, че Язъчи все още не може да преглътне факта, че българският мениджър го победи на изборите за ръководител на европейския шах и не пропуска случай да саботира инициативите му.

Ден след като обяви намерението си да изхвърли Илюмжинов от ФИДЕ, Каспаров отпразнува 10-годишнината на фондацията си, която работи с 3500 училища в САЩ, а вече има клонове в Европа и Африка. Президент на фондацията му е американският шахматист Майкъл Ходарковски (вдясно)

Каспаров иска да властва и във ФИДЕ

Въпреки че прекрати активната си шахматна кариера преди години, бившият световен шампион Гари Каспаров не спира с “черно-белите” си амбиции. Те се простират от меценатство на талантливи млади състезатели (през последните 2 г. той работи последователно с Магнус Карлсен и Хикару Накамура) през многобройните шахматни дейности, които предлага фондацията му “Каспаров чес” и стигат до програмата “Шахмат в училище”, на която е един от главните идеолози заедно със Силвио Данаилов и Европейския шахматен съюз (ЕШС). Сега тринадесетият властелин на шахматния Олимп има нова цел - да свали настоящия президент на ФИДЕ Кирсан Илюмжинов. Той декларира това си желание пред германския в. “Франкфуртер алгемайне цайтунг”, като се обоснова, че “Кирсан се среща със Садам, Кадафи и Асад, а това е ужасно за репутацията на шахмата”. Той допълни, че ще “направи всичко възможно, за да спаси шахмата от Илюмжинов”, като за целта най-вероятно сам ще излезе срещу него на следващите избори за поста през 2014 г. в норвежкия град Тромсьо. Втората спомената от него възможност е да подкрепи друг кандидат, както стори това с Бесел Кок през 2006 г. и с Анатолий Карпов през 2010 г. Фактът, че и в двата случая Илюмжинов успя да запази поста си вероятно ще накара Каспаров сам да поеме отговорност за промените. Бившият топ играч вече работи над дългосрочната си кампания, която според вестника е финансирана от спонсори от САЩ, Англия и Белгия. Според източници на “Франкфуртер алгемайне цайтунг” още на конгреса на ФИДЕ в Истанбул през септември той ще се опита да привлече на своя страна минимум една трета от делегатите.

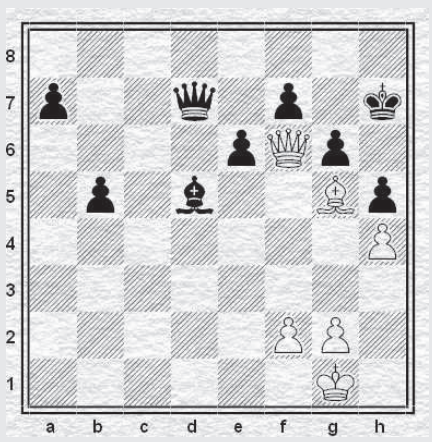
Карпов победи в приятелски мач Ясер Сейраван

Един от най-титулуваните шахматисти в света - Анатолий Карпов, победи в приятелски мач американския гросмайстор Ясер Сейраван. Четиридневният двубой се проведе в Сейнт Луис (САЩ), като съперниците изиграха общо 14 партии - 2 с класическа контрола, 2 по ускорен шах и 10 блиц. След като първите 4 срещи завършиха наравно, руският гросмайстор показа високата си класа в най-трудната дисциплина - 5-минутните битки. Въпреки десетте години в повече 61-годишният Карпов демонстрира бързи реакции в блица, където взе 5 победи, допусна 3 загуби, а две от бързите срещи завършиха наравно. Така с краен резултат 8:6 бившият световен шампион заслужи 10 хиляди долара за успеха си, докато за четирикратния шампион на САЩ останаха 7 хиляди долара.

Задача

С четири победи и толкова равенства Елина Даниелян води убедително в четвъртия турнир от женската Гран при верига на ФИДЕ, който се провежда в момента в Казан. Три кръга преди края на надпреварата 33-годишната арменска шахматистка води с половин точка пред словенката Анна Музичук, която обаче има по-тежки партии. Изморена от дългата поредица турнири, в които участва напоследък, нашата Антоанета Стефанова се движи в средата на временното класиране с 3 т. от 8 кръга.

Е. ДАНИЕЛЯН - М. БРОДСКИ,

2006 Г.

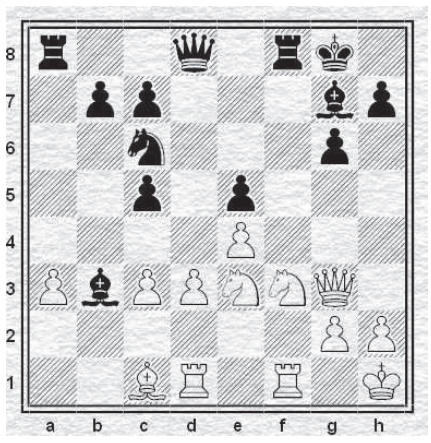
Белите на ход печелят

Отговор:

1.Ob6 и черните не могат да се спасят от мата.

кратки

МАГНУС КАРЛСЕН ЕДНОЛИЧНО СПЕЧЕЛИ МЕМОРИАЛ “МИХАИЛ ТАЛ”, КАТО РАЗВРЪЗКАТА ДОЙДЕ СЛЕД ИЗИГРАВАНЕТО И НА ТРИТЕ ПАРТИИ ОТ ПОСЛЕДНИЯ КРЪГ, ВЛИЯЕЩИ НА СЪДБАТА НА ПЪРВОТО МЯСТО. *Първо делящият с норвежеца втората позиция Теймур Раджабов завърши наравно с Хикару Накамура след относителна равностойна битка. След това Карлсен отрази хазартната атака на англичанина Люк Макшейн и го победи. А малко по-късно Левон Аронян реализира полученото в дебюта огромно преимущество срещу оглавяващия класирането преди последния кръг Фабиано Каруана, като не позволи на италианеца да запази първата си позиция. Крайно класиране: 1.Карлсен 5,5 т. от 9, 2.Каруана, Раджабов - по 5, Аронян, Гришчук, Крамник, Морозевич - по 4,5, Макшейн, Накамура - по 4, Томашевски 3,5.*

МАКШЕЙН - КАРЛСЕН

27.Tde1 Дd3 28.Kg4 Oe6 29.Kh6 Цh8 30.Дh4 Of6 31.Og5 Og5 32.Дg5 Цg7 33.Дc1 Tf4 34.Td1 Дc4 35.Tfe1 Taf8 36.Kg5 Oc8 37.g3 Tf2 38.Kf5 gf5 39.Kh3 Te2 40.Дg5 Цh8 0:1

ВЕСЕЛИН ТОПАЛОВ Е СРЕД ДЕСЕТТЕ УЧАСТНИЦИ, КОИТО СЕ КЛАСИРАТ ПО РЕЙТИНГ ЗА СВЕТОВНИТЕ ПЪРВЕНСТВА ПО УСКОРЕН ШАХ И БЛИЦ, КОИТО ЩЕ СЕ ПРОВЕДАТ В АСТАНА (КАЗАХСТАН) ОТ 6 ДО 10 ЮЛИ. *Списъкът на претендентите за двете титли се оглавява от световния №1 Магнус Карлсен с рейтинг 2835, следван от Теймур Раджабов (2784), Сергей Карякин (2779), Александър Морозевич (2769), Василий Иванчук (2764), Александър Гришчук (2761), Топалов (2752), Пьотър Свидлер (2741), Борис Гелфанд (2727) и Шахрияр Мамедяров (2726). Номинираният от страна на президента на ФИДЕ е египетският гросмайстор Ехсан Магами (2578). Домакините също имат право на по две номинации за всяко състезание, като за ускорения шах те са се спрели на Муртас Казхалеев (2595) и Ануар Исмагамбетов (2478), а за блица - на Ринат Юмабаев (2556) и Павел Котсур (2548). Останалите трима участници за всяко първенство ще бъдат определени след квалификации, които ще се проведат от 1 до 4 юли. Първоначалните срокове на състезанията (24.06 - 1.07) бяха променени, за да съвпадне откриването с рождения ден на дългогодишния лидер на страната Нурсултан Назарбаев. Президентът, който управлява Казахстан от 1990 г., е роден на 6 юли.*

Страница на Лейла ДИМИТРОВА

Спорт

ЦВЕТИ НА 1/4-ФИНАЛ В ИЙСТБЪРН

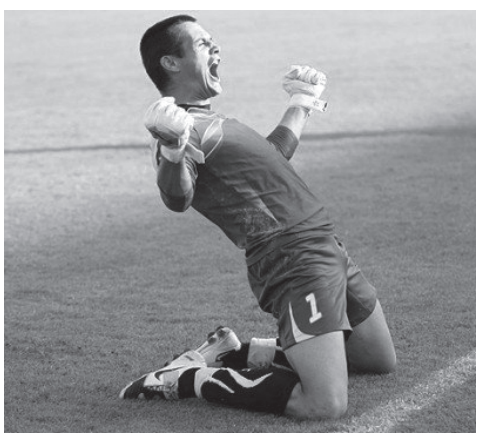
Цветана Пиронкова се класира за четвъртфиналите на турнира в Ийстбърн (с награден фонд $637 000), след като пречупи с 6:0, 4:6, 6:4 преминалата през квалификациите канадка Стефани Дюбоа (№123 в света). За Цвети това бе втори четвъртфинал за годината, а в опит да се класира за първия си полуфинал ще се изправи срещу поставената под №8 Даниела Хантухова или Тамира Пашек, които играха по-късно вчера. С успеха пловдивчанката си осигури $16 000 от наградния фонд и 120 т. за световната ранглиста, които се очаква да я изкачат с 3 места напред до №37. Пиронкова беше спечелила всичките си 4 срещи с Дюбоа и за 29 мин. спечели първия сет "на геврек". Във втората част тя на 2 пъти се измъкна да бъде пробита, но капитулира на третия при третия сетбол. 162-сантиметровата канадка и Пиронкова си размениха по 3 пробива в началото на третия сет, а при 3-4 пловдивчанката отрази нов брейкбол и след много борба измъкна маратонския гейм, а после отново проби Дюбоа и записа петата си и най-сладка победа срещу нея.

Снимки БГНЕС

Официалният талисман на Олимпиадата в Лондон Уенлок позира с кралски гвардейци на церемония по издигането на олимпийските кръгове на Терминал 5 на летище "Хийтроу" в Лондон. Очаква се по време на Олимпиадата през летището да преминат над 2 млн. пътници

Тотомафията притискала националите

Стефано Кунчев

БФС призна, че Стефано Кунчев не е единствен

Тотомафията е притискала няколко националите на България. От Българския футболен съюз признаха, че вратарят на Славия Стефано Кунчев не е единственият, на когото са предлагани пари. Боби Михайлов и свитата му все още не знаят как ще процедират с разразилия се скандал около младежките националите. По всяка вероятност ще бъде сезирана прокуратурата, но това не означава, че организаторите на "черното" ще бъдат хванати, защото досега няма такъв случай. Кунчев призна, че са му предлагани 20 000 евро, за да пусне 2 гола в мача на България с Австрия (2:0), но той е отказал, вследствие на което е бил пребит.

"Проблем е, че тази истина ни я представят 9 месеца след случая, което е смущаващо. Доста късно идва тази информация. Подробности към този момент не знаем. Опити да бъдат атакувани и пробивани младежките ни националите са правени и преди, но те никога не са се поддавали. Знам за такива случаи, но не мога да кажа точен мач. Кунчев е пазил в тези двубои и се е представил добре. МВР би трябвало да е сезирано още преди 9 месеца. Кунчев казва, че е съобщил за всичко на президента на Славия Венцеслав Стефанов. Знам, че от Славия официално са внесли преписка в МВР. Но не заради предлагания подкуп, а заради опита да бъде упражнено повлияване. Защо не се води разследване от МВР, не мога да ви кажа. Нямам представа дали от МВР са започнали някакви действия срещу този скандал или срещу този при юношите между Локо Сф и Спортист Своге. Нормално е от УЕФА да ни предоставят съмнителните според тях мачове, това е световна практика. Нашата работа е да преведем на български и да предоставим информацията на длъжностните институции. След това би трябвало да получаваме писма за свършена работа, развитие и т.н. Но засега няма такива писма. Категорично трябва да се използват СРС-та, това е решението. Ако това средство влезе в употреба, с този проблем ще приключим за около месец", заяви говорителят на БФС Павел Колев.

"Това не е скандал. Това е една язва, която трябва да се изреже колкото се може по-бързо. Кунчев излезе истински мъжкар. Предлагали са му да играе симулативно, но той е отказал. И то на мача на младежите срещу Австрия. Момчето дойде при мен и ми разказа всичко. В никакъв случай не искам той повече да носи отговорност. Отсега нататък това е мой проблем. Много добре знам името на човека, който му е предлагал парите. Смятам да го кажа на компетентните органи. Крайно време е държавата да се намеси и да изреже тази язва", обяви президентът на Славия Венци Стефанов.

ЦСКА ВЗЕ УНГАРСКИ НАЦИОНАЛ

Унгарският национал Адам Вас ще подпише с ЦСКА. Полузащитникът пристигна в София вчера, за да премине медицински изследвания и след това ще парафира с "армейците". 23-годишният унгарец идва от втородивизионния италиански Бреша, където играе от 5 години.

"Чух много неща за ЦСКА, че е добър отбор с изявени футболисти. Не очаквам нищо. Щастлив съм, че съм в София и имам възможност да играя в силен тим. На 16 години преминах в Англия, в Стоук Сити. 5 години бях в Италия в тима на Бреша, а сега съм тук. Познавам Стоичков, обичам Стоичков, също така и Петров - Мартин и Стилиян. Не знам много за България и българското първенство", каза унгарецът, който има 11 мача за националния отбор.

Аржентинецът Николас Мартинес също е пред трансфер в ЦСКА. 24-годишният футболист с прякор Булито за последно е бил в чилийския Сантяго Уондърърс, а е продукт на плодовитата школа на Велес Сарсфийлд. Мартинес играе като ляво крило и атакуващ халф. Очаква се той да се присъедини към ЦСКА със свободен трансфер. Върхът в неговата кариера е спечелената през 2010 г. Копа Судамерикана. Аржентинецът е наблюдаван дълго време от ЦСКА и старши треньорът Стойчо Младенов желае на всяка цена да го привлече в състава си. Мартинес трябва да дойде в България до края на седмицата и да се присъедини към "червените" в Боровец.

ЛУДОГОРЕЦ ПРИВЛЕЧЕ СЪНАРОДНИК НА ДРОГБА

Лудогорец привлече съотборника на Дидие Дрогба в националния тим на Кот д'Ивоар Франк Гуела. Футболистът ще направи неофициален дебют срещу аматьорския Витоша Бистрица по време на благотворителния мач днес. Гуела ще получи фланелката си с №99 минути преди началния съдийски сигнал. Новата перла в лятната селекция на "орлите" изкара успешен пробен период в лагера на отбора в Смолян и ще облече шампионската фланелка. Гуела има впечатляваща визитка. Бил е шампион на Хърватия с Динамо Загреб, а последно е играл в Арминия Билефелд.

Механик от екипа на Ферари работи в питлейна на пистата по улиците на Валенсия, където в неделя е стартът за Гран при на Европа, VIII кръг през сезона

следайте

ПО ЕВРОСПОРТ
ТЕНИС
13.45, 17.00 и 21.30
Турнир за жени в Ийстбърн
БОЕН КЛУБ
22.00 Златна слава

кратки

Вальо Илиев се връща в Украйна

Валентин Илиев ще подпише двегодишен договор с украинския Волин Луцк. Българинът ще преминe при украинците като свободен агент, след като договорът му със Стяуа изтече и не бе подновен, съобщи румънската преса. Във Волин защитникът ще се събере с бившите си съотборници в Стяуа Корнел Бута и Силвиу Изворяну. Валенти Илиев е играл в кариерата си в Украйна за Металург Запорожие, ЦСКА, руския Терек Грозни и румънските Университатя Крайова и Стяуа.

Пламен Николов остава в Русия

Защитникът Пламен Николов остава в Том (Томск) въпреки изпадането на отбора от Висшата лига в руската Първа дивизия, съобщиха от клуба. Чешкият вратар Петер Вашек и българският централен бранител Пламен Николов ще пътуват с отбора за лагера в Хърватия, съобщи пресаташето на клуба Олег Игрушкин. Томчани първо се събраха в Москва за медицински изследвания, а утре летят за адриатическия курорт Опатия. Николов през последните 6 месеца игра за Том като преотстъпен. Оставането му в тима означава, че Литекс и Том са се разбрали за откупуването му от руснаците.

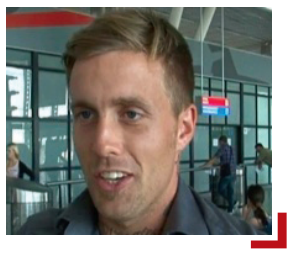
Неделчева бие в Сингапур

Петя Неделчева се класира за втория кръг на турнира от Суперсериите по бадминтон в Сингапур с награден фонд 200 хиляди долара. Неделчева победи в оспорван мач Линдавени Фанетри (Индонезия) с 2:1 гейма (21:11, 14:21, 22:20) за 56 минути. Във II кръг българката ще играе с №7 в схемата Саяка Сато (Япония).

Ризов в депресия преди Лондон 2012 заради безпаричие

Антон Ризов е изпаднал в депресия заради проблемите около олимпийската му подготовка. Стрелецът на Тракия Пд и неговият личен треньор Веселин Петков са задлъжняли заради забавянето на финансирането от страна на държавата, което се е отразило на мотивацията на Ризов. Психологът на федерацията Димитър Тодоров е готов да се срещне с Антон Ризов и да опита да му помогне да си възвърне увереността. Миналата година пловдивчанинът демонстрира отлични резултати на международни състезания и бе избран за Стрелец на годината в България. Тази година обаче резултатите му са се понижили, призна треньорът му Веселин Петков. Едва във вторник Министерството на спорта е превело над 170 000 лева за олимпийска подготовка на Ризов и друг състезател с квота Петя Луканова. Забавянето е заради сгрешен подпис. Финансирането на федерацията по стрелба беше спряно заради злоупотреби на шефа й Камен Шишманов, който е и шеф на клуб Тракия.

ЦСКА взима унгарски национал
Стр. 31

Англия и Франция също на 1/4-финал

Снимки DAYLIFE.COM

Уейн Рууни (вляво) вкарва гола, който класира Англия на 1/4-финал

Джон Тери изчиства влязлата във вратата на Англия топка, но реферът Виктор Касай не зачете гола

Съдия подпря „Трите лъва" срещу домакина Украйна, „Петлите" продължават след загуба от Швеция

Отборите на Англия и Франция са последните 1/4-финалисти на Евро 2012. "Трите лъва" получиха съдийска подкрепа и биха един от домакините, Украйна, с 1:0. В другия мач от група D "Петлите" отстъпиха с 0:2 от вече отпадналия Швеция, но продължават напред с точка повече от скандинавците и домакините.

В Донецк англичаните бяха водени от Уейн Рууни, който се завърна след наказание. Звездата на Манчестър Юнайтед вкара и единственото попадение в 47-ата минута, след като бе точен с глава от няколко метра. Украинците обаче бяха ощетени сериозно от главния арбитър Виктор Касай (Унг), който не им зачете чист гол на "Донбас Арена". Марко Девич прехвърли елегантно вратаря Джо Харт в 62-ата мин., топката премина с целия си обем голлинията преди Джон Тери да я изчисти. Реферите обаче не отчетоха попадението на нападателя на Шахтьор Донецк, с което украинците щяха да изравнят. Англия ще спори в неделя за място на 1/2-финал с Италия.

Франция загуби от Швеция, но продължава напред и ще спори на 1/4-финал с актуалния еврошампион Испания в събота. Скандинавците пък завършиха участието си на турнира с първа победа и така сложиха край на серията на "Петлите" от 23 мача без загуба. Златан Ибрахимович (54) откри със странична ножица, а Себастиан Ларсон (90+1) оформи резултата в добавеното време след меле в наказателното поле. Загубата нажежи обстановката в лагера на Лоран Блан, защото Франция направо се натресе на иберийците.

"Имаше скандал в съблекалнята. Ситуацията много се нагорещи. Надявам се бързо да се върнем към нормалната работа", заяви нападателят Оливие Жиру. В коридорите на Олимпийския стадион в Киев играчът на Монпелие потвърди думите си: "Имаше много ядосани хора. Сега ще трябва да си кажем нещата на спокойствие, с малко повече мисъл. Понякога, когато си ядосан, говориш глупости."

Испания обаче няма победа срещу Франция на голямо първенство. От 6 мача на световни и европейски шампионати победите за "Петлите" са 5, като има и едно равенство 1:1. То е в груповата фаза на Евро 1996. Двата отбора са играли помежду си общо 30 мача - 13 победи за иберийците, 11 за французите и 6 равенства.

1/4-финали:
днес, 21.45 Чехия - Португалия (Варшава)
утре, 21.45 Германия - Гърция (Гданск)
събота, 21.45 Испания - Франция (Донецк)
неделя, 21.45 Англия - Италия (Киев)

1/2-финали:
сряда, 27 юни:
21.45 победител 1 - победител 3 (Донецк)
четвъртък, 28 юни
21.45 победител 2 - победител 4 (Варшава)

Финал
1 юли
21.45 (Киев)

След мачовете

РОЙ ХОДЖСЪН, селекционер на Англия:
"Играхме добре от началото до самия край на мача. Ако някой беше казал, че ще спечелим групата след третия двубой, едва ли щеше да намери много последователи. Много хора даже мислеха, че няма да се класираме на 1/4-финал. Реално погледнато, в този мач играхме като гости. С главно "Г". Наистина беше много трудно."

УЕЙН РУУНИ, автор на победния гол:
"Доволен съм, че спечелихме, а и от това, че вкарах. Чувствам се добре, защото не бях се разписвал на голям турнир от много време насам. Мисля, че целият отбор игра хубав футбол и се защитаваше по великолепен начин. Това не беше лесно, защото публиката подкрепяше много украинците, но си заслужихме победата."

СТИВЪН ДЖЕРАРД, капитан на Франция:
"Винаги сме мислели само за първото място в групата. Никой не вярваше в нашите способности, но придобихме голямо самочувствие в течение на турнира. Представянето ни срещу Украйна не беше фантастично, но се потрудихме и заслужихме успеха."

ОЛЕГ БЛОХИН, селекционер на Украйна:
"Въобще не мисля, че мачът е бил равностоен. Сега предстои да гледаме повторения от телевизиите, защото съдията не зачете чист гол за нас. Освен това нашите футболисти пропуснаха доста положения. Нямахме никакъв късмет, а топката просто не искаше да влезе във вратата на англичаните. Те пък вкараха случайно."

ЛОРАН БЛАН, селекционер на Франция:
"Очаквахме труден мач, бяхме се подготвили, но не и да е толкова трудно. Швеция игра със сърце. Много сме разочаровани от резултата, но практически бяхме в затруднено положение през целия двубой. Срещу Испания няма да ни е лесно, защото е голям отбор, а и ние ще имаме един ден почивка помалко. Трябва да извършим подвиг, за да ги победим, а след мача с Швеция е трудно да си го представим. Но ще се борим."

ЕРИК ХАРМЕН, селекционер на Швеция:
"Горд съм със своите играчи, но все пак има малко болка. След този мач има тъга. Когато няма добър резултат, ти винаги се питаш дали не е трябвало да направиш някои неща различно. Капитанът Ибрахимович бе супер в отбора. Не е възрастта, която оказва влияние, а по-скоро физическата форма. Има граници, разбира се, но и въпрос на поведение, на мотивация. Франция остана със серията си от 23 мача без загуба, значи аз съм доволен."

Адвокаат е най-скъпоплатеният треньор на Евро 2012

Парите футбол не играят, но все пак в съвременната игра те са един от основните компоненти, които влияят върху психиката, възможностите и държанието на отговорните фигури на терена. Що се отнася до треньорите на европейското първенство, най-скъпоплатеният от тях ръководи отпадналия още в групите отбор на Русия. Холандецът Дик Адвокаат прибира по 7 млн. евро като селекционер на "Сборная", което е с 15 пъти повече от заплатата на португалеца Фернандо Сантош, който води Гърция. Именно той обаче успя да надхитри Русия с 1:0 и така изхвърли ръководения от Дик Адвокаат тим от европейското първенство в Полша и Украйна.

Според класацията Адвокаат прибира двойно по-голяма сума дори и от втория в подреждането - италианския селекционер Чезаре Прандели. На трето място е германският треньор Йоахим Льов, а последен е хърватинът Славен Билич.

Класация по заплати (в млн. евро):

Дик Адвокаат	Русия	7
Чезаре Прандели	Италия	3
Йоахим Льов	Германия	2.5
Рой Ходжсън	Англия	2
Берт ван Марвайк	Холандия	1.8
Джовани Трапатони	Ирландия	1.5
Висенте дел Боске	Испания	1.5
Пауло Бенто	Португалия	1.5
Лоран Блан	Франция	1.2
Олег Блохин	Украйна	0,6
Фернандо Сантош	Гърция	0,5
Ерик Хамрен	Швеция	0,4
Мортен Олсен	Дания	0,39
Франтишек Смуда	Полша	0,3
Михал Билек	Чехия	0,2
Славен Билич	Хърватия	0,16

следайте

ФУТБОЛ
ЕВРО 2012
ПО БНТ 1
21.45 Чехия - Португалия

резултати

III кръг

ГРУПА D

Швеция - Франция 2:0 1:0 Ибрахимович (54), 2:0 Ларсон (90+1);
Англия - Украйна 1:0 Рууни (48)

1. Англия	**3**	**2**	**1**	**0**	**5:3**	**7**
2. Франция	**3**	**1**	**1**	**1**	**3:3**	**4**
3. Украйна	3	1	0	2	2:4	3
4. Швеция	3	1	0	2	5:5	3

кратки

Блатер въвежда „ястребово око"

Президентът на ФИФА Сеп Блатер заяви след мача Англия - Украйна (1:0), че е крайно време и във футбола да се въведе системата, която отчита дали топката преминава голлинията. Повод за изказването му стана незачетеният гол на Украйна. "Неведнъж съм казвал, че е време футболът да се модернизира. Двубоят беше поредното доказателство за това. След него стана ясно, че "ястребовото око" вече не е алтернатива, а необходимост", каза Блатер. Според него обаче въвеждането на модерните технологии във футбола не може да стане толкова бързо. Основният проблем е, че тепърва трябва целият Борд на ФИФА да осъзнае тази необходимост. На ст. "Уембли" вече е монтирана системата "ястребово око". Тя може да следи дали топката е преминала голлинията.

Българче на терена довечера

Мартин Сораков ще излезе на терена на първия 1/4-финален мач от европейското, който ще се изиграе довечера от 21.45 между Чехия и Португалия. Той е първият български представител в официалната програма "Футболен Ескорт на Макдоналдс". Сораков е на 8 години, от София, тренира активно футбол и обича да спортува, защото за него спортът е здраве, учи на ред и дисциплина и създава много нови приятелства. Като официален спонсор на европейското, Макдоналдс има изключителното право да избере деца от Европа, които пред очите на милиони фенове официално да придружат на терена най-известните футболисти по време на първенството в програмата "Футболен Ескорт".

Меркел ще гледа мача Германия - Гърция

Канцлерът Ангела Меркел ще присъства на мача от 1/4-финалите на Евро 2012 между Германия и Гърция. Тя няма да има ангажименти утре, когато в Гданск немците ще се изправят срещу "елините" в опит да се класират за 1/2-финалите.

Букмейкъри плащат глобата на Бендтнер

Ирландските букмейкъри от "Пади Пауър" предложиха да изплатят глобата от 100 000 евро, която беше наложена на датския национал Никлас Бендтнер за неправомерна реклама след гол на Европейското първенство по футбол. Освен с тежката санкция Бендтнер, който вдигна фланелката си след попадение срещу Португалия и показа надпис на бельото си с името на заложната къща, ще бъде лишен от състезателни права за един мач.